

Leto XXXIV
Št. 17

Murska Sobota,
6. maja 1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

KURIRČKOVA POŠTA V POMURJU

VARNO PO SKRIVNIH POTEH

Nosilci kurirčkove pošte, ki se uspešno izmikajo vsem zasledam, so danes že na poti po ljutomerski občini. Prvi so ponesli torbo pionirji ospov-

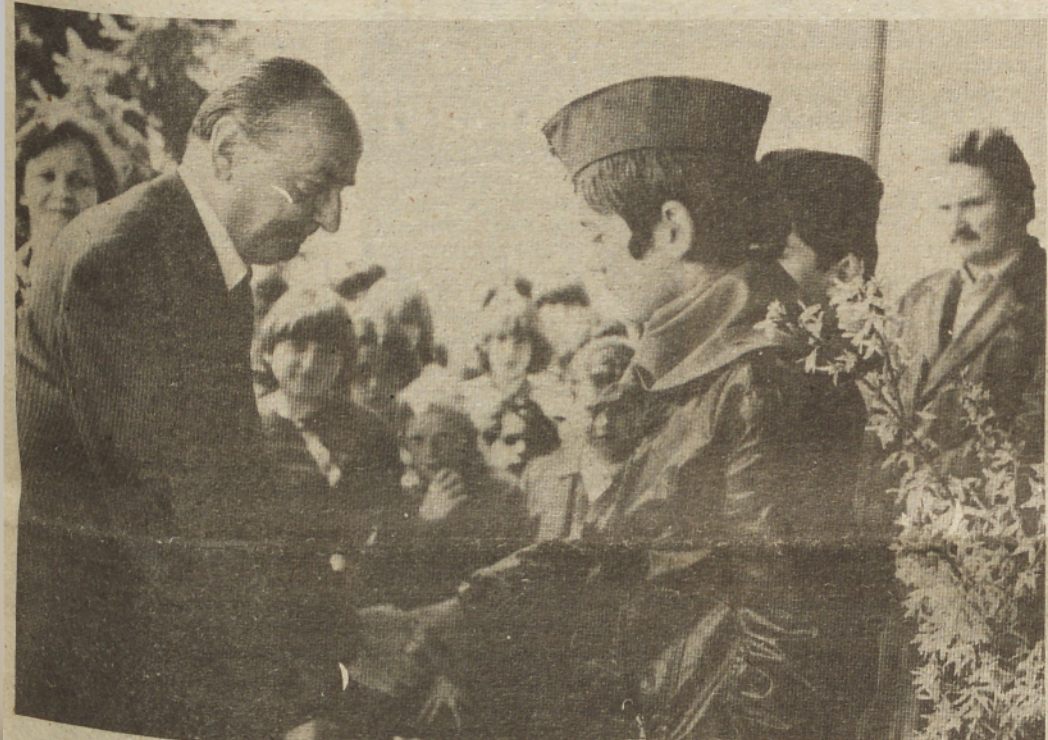
ne šole Razkrižje, ki so jo pri mostu čez Muro prevzeli od vrstnikov osnovne šole Prežihov Voranc na Srednji Bistrici. Kurirji ljutomerske občine

bodo z njo obiskali vse šole v občini in se posebej ustavljali tudi ob spominskih obeležjih narodno-osvobodilne borbe. V ponedeljek, 10. maja,

pa jo bodo pri Ilovcih predali pionirjem ormoške občine.

Povsod, kamor je doslej prispela kurirčkova pošta, so ji pripravili slovesne sprejeme, na katerih so mladi skupaj z borci NOB obujali spomine na svetle tradicije in boje jugoslovanskih narodov in narodnosti. V pismu, ki ga bodo poslali predsedstvu skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, pa obljublajo, da bodo negovali pridobitve narodnoosvobodilnega boja in še naprej hodili po Titovi poti. Naš posnetek je nastal na proslavi pionirjev osnovne šole Tišina, ki so kurirčkovo pošto prevzeli od vrstnikov iz radgonske občine (OŠ Radenci). Preden so kurirji nadaljevali pot, jim je spregovoril predsednik občinske organizacije Zveze združenj borcev NOV Murska Sobota Štefan Šabjan, ki je med drugim dejal, da so tudi pionirji po svojih močeh veliko prispevali v boju proti osvajalcem naše domovine.

Tekst in foto:
JOŽE GRAJ

NAPREJ PO TITOVİ POTI

4. maj 1980. Na kliničnem centru v Ljubljani je prenehalo biti plemenito srce človeka, revolucionarja, misleca, prijatelja in tovariša. Vsa Jugoslavija se je odela v žalost, žaloval pa je tudi ves napredni svet.

Odšel je človek, legenda, ki je vse svoje življenje posvetil borbi za mir in srečo človeka. Zadnje slovo je bilo nepozabno, enkratno. Ob njegovem grobu so se zbrali državniki iz vsega sveta ter tako ponovno potrdili spoštovanje, ki ga je užival. Jugoslavija pa je žalovala...

V teh dneh minevata dve leti od tistega žalostnega trenutka, življenje pa teče dalje. Ponosni, ker smo živeli s Titom in se bogatili z njegovimi idejami, delamo in ustvarjamo za svojo novo srečo. Odločno naprej po Titovi poti je bila tudi tokrat, ko smo s komemorativnimi slovesnostmi počastili njegov spomin, naša trdna zaobljuba. In ta zaobljuba bo ostala za vselej.

OTVORITEV PANNONIE 81 V GALERIJ SOBOŠKEGA KULTURNEGA CENTRA — Ze osmič zapored v petnajstih letih je v Murski Soboti na ogled mednarodna likovna razstava Pannonia. Prvič v prostorih nove galerije, kjer prihajajo dela likovnih umetnikov s stičišča treh meja pokrajine, po kateri se razstava imenuje, še posebej do izraza. Tokrat se jim pridružujejo še trije gorenjski likovni umetniki, letnica 81, ki označuje pričojočo Pannonio, pa prča, da prihaja razstava na naša tla nekoliko pozneje.

Kasnitvi je vzrok nekoliko podaljšan ogled razstavljenih del v Szombathelyju na sosednjem Madžarskem in postanek v Železnem na avstrijskem Gradiščanskem, kjer je bila razstava odprta pred prenosom v pomursko središče.

Otvoritev Pannonie 81 v Murski Soboti je bila slovesna. Ob tej priliki so se zbrali številni umetniki in družbenopolitični delavci ter ostali gostje, ki so prisluhnili prekmurskim narodnim v izvedbi Dekliškega okteta blagovno-ekonomskega šolskega centra in recitatorjem ter govoru Jožeta Vilda, predsednika organizacijskega odbora mednarodne likovne razstave Pannonia. Več o njej na Kulturnih obzorjih, stran 7.

bb

Foto: A. Abraham

Vse o Vestnikovem vlaku prihodnji četrtek, po Radiu Murska Sobota pa že od sobote 8. maja naprej.

Pomurci torej tokrat z Vestnikovim vlakom 5. junija na Koroško, v prelepo deželo pod Peco.

Na vlaku spet radijska postaja — na Koroškem številni ogledi znamenitosti in zanimivosti tega dela slovenske zemlje — kulturni program — številna presenečenja — rezervirajte si čas za 5. junij — 200 naročnikov bomo v četrtek 13. maja izžrebali.

**5. junija — 1.000 naročnikov
z VESTNIKOM
na izlet
na KOROŠKO**

Z raketami iz helikopterja so britanski vojniki težko poškodovali argentinsko križarko »General Belgrano« in potopili neki patrolni čoln. Britanska letala so uničila tudi edino letališče na Falklandskih otokih — v Port Stanleyju. Po britanski oceni naj bi bilo pred dnevi na Falklandskih otokih preko 10 tisoč argentinskih vojakov. Na sliki: argentinski vojniki v Port Stanleyju.

V ospredju palestinsko vprašanje

Po celotredenski razpravi so v OZN sprejeli še eno resolucijo o palestinskem vprašanju: 86 glasov je bilo za, 20 proti in 26 vzdržanih. Nova resolucija ima to novost, da Izrael opredeljuje kot državo, ki ni privržena miru, kot ga pojmuje ustanovna listina OZN. To pa tudi pomeni prvi korak k izključitvi iz organizacije združenih narodov. Številni diplomati menijo, da bo takšno diplomatsko zaostrovanje Izrael pripravilo do tega, da spremeni svoje obnašanje. Mnoge države, ki sicer obsojajo Izrael in so glede palestinskih pravic enakega mnenja kot večina, pa sodijo, da so s to resolucijo prekoračili nevarno mejo in zmanjšali možnosti, da bi bila kriza sploh kdaj rešena. Prav zaradi tega so se glasovanja o resoluciji vzdržale vse latin-

skeameriške države, pa tudi nekaj afriških in azijskih.

Ameriška delegacija je že pred glasovanjem o resoluciji zagrozila, da bo za 25 odstotkov zmanjšala svoj prispevek za vzdrževanje OZN, če bo prišlo do izključitve Izraela iz OZN. Predstavnik arabske lige je obtožil Egipt in dejal, da trguje pogojno je dobil nazaj Sinajski polotok, za protiuslugo pa daje Izraelu proste roke v zvezi s palestinskim vprašanjem. Izraelski veleposlanik v OZN je predlagatelj resolucije označil kot »tropske gulage«, »zločinsko kliko« in podobno.

Po hodnikih palače OZN je bilo tudi slišati, da bodo ZDA poskušale z novim diplomatskim manevrom z zahtevo, da se glasuje o tem, ali se omenjena resolucija sploh ukvarja, s pomembnim vprašanjem. Pri tako označenih vprašanjih je potrebna dvotretjinska večina glasov.

globus

ALZIR — Alžirski tisk je obisk alžirskega predsednika v Jugoslaviji, Indiji in na Kitajskem ocenil kot pripravo na vrhunski sestanek neuvrščenih.

PEKING — Kitajska vlada je ponovno obtožila ZDA zaradi prodaje orožja Tajvanu.

BRUSELJ — Ministrski svet EGS je povečal število jugoslovanskih izdelkov, ki jih lahko brez carine članice EGS kupujejo v Jugoslaviji. Gre predvsem za naša umetna gnojila, gume, les, čevlje, izdelke iz bakra, cinka in aluminija, kolesa, pohištvo, tekstilne izdelke in naftne derivate.

BUDIMPEŠTA — Za novega generalnega sekretarja zveze južnih Slovanov na Madžarskem so izvolili dolgoletnega funkcionarja te organizacije in dosedanjega vršilca te dolžnosti Djura Djuroka.

NAIROBI — Časopisje v vzhodnoafriških državah je pogovor ameriške delegacije z maroškim kraljem Hasanom ocenilo kot vojaško zbljevanje obeh držav proti »sovjetski ekspanziji v severni Afriki«.

RIAD — Saudska Arabija je demantirala iranske trditve, da je vpletena v poskus strmoglaviti teheranski režim.

NEW DELHI — Indijska ministrska predsednica Indira Gandhi namerava svoj predvideni obisk v SZ in ZDA preložiti. Kot razlog za preložitev obiska navajajo predsedniške volitve.

VARŠAVA — Na priporočilo predsednika vojaškega sveta generala Jaruzelskega so na Poljskem pred dnevi izpustili 800 interniranih, 200 pa na »pogojni odhiti«. Po dveh tednih prisilne »izolacije« se je znašlo na prostem 154 funkcionarjev suspendiraneha sindikata Solidarnost.

VZHODNI BERLIN — To je bilo pod vodstvom poveljnika oboroženih sil varšavskega sporazuma maršala Kulikova redno zasedanje sveta varšavskega pakta.

Toplejši vetrovi med Moskvo in

Washingtonom?

Sovjetsko-ameriški odnosi so v zadnjem letu in pol (po prihodu Reaganove administracije na oblast v ZDA, oziroma po 26. kongresu KP SZ, kjer je SZ opredelila in aktualizirala svojo zunanjepolitično doktrino) v tem trenutku dosegli najnižjo točko. Vendar pa, tudi po samih sovjetskih ocenah, nikakor niso presegli meje, kjer sporazumevanje med supersilama ne bi bilo mogoče. Nič presenetljivega ne bi bila tudi »nenadna«, hitra sprememba in otoplitev odnosov med SZ in ZDA, ki bi bila posledica te ali one diplomatske akcije.

Sovjetski viri sami pravijo, da (na diplomatskem nivoju) kontakti med Moskvo in Washingtonom še zdaleč niso prekinjeni. Za diplomatsko osebeje ameriškega veleposlanstva v Moskvi velja, da ima dnevne kontakte (po različnih vprašanjih in na različnih nivojih) z visokimi sovjetskimi funkcionarji. Isto pa velja, in še v večji meri, seveda, za sovjetske diplomate v Washingtonu.

Po nekaterih informacijah tečejo priprave za nadaljevanje pogajanj o zmanjšanju raket srednjega dometa v Ženevi povsem v »redu«. Ocen

o tem, ali sta pogajajoči se strani že dosegli kakšen napredek, se sicer razlikujejo in so si nasprotujoče, vendar pa vsi poudarjajo, da že samo dejstvo, da obe diplomaciji v zvezi s tem vprašanjem vzdržujeta kontakte, daje »upanje za optimizem«.

Nobenih resnih zadržkov ali pa vzrokov ni, zaradi katerih ne bi bilo moč verjeti sovjetski strani, da si res želi »normalizacije« odnosov z Washingtonom. Vendar pa seveda pod točno določenimi »pogoji«. Drugo je vprašanje, do kakšne mere so ti »pogoji« v protislovju z njenimi željami in praktičnimi koraki. Gre preprosto za strogo blokovski koncept zunanje politike. V kolikor ga ameriška strategija sprejme, se je sovjetska stran pripravljena pogovoriti o vsakršnem vprašanju.

Mednarodni dogodki, ki so sledili vojaškemu udaru na Poljskem, so jasno pokazali, da ZSSR ne odstopa niti za korak od povojne razdelitve interesnih sfer in da to zahteva tudi od ZDA. V Moskvi so se

pripravljali upreti vsakršnemu odstopanju od blokovske politike, istočasno pa so se pripravljali »sporazumeti« z ZDA o »kakršnemkoli vprašanju in razdelitvi »vpliva«, kjerkoli bi bilo treba. To so dali posredno Reaganovi administraciji v zadnjih štirih mesecih tudi vedeti.

Že sama blokovska opcija, na kateri danes v celoti temelji sovjetska zunanja politika in svetovna strategija, pa v sebi nosi tudi veliko pragmatičnih dimenzij, ki same po sebi »negirajo« brezizhodni položaj v sovjetsko-ameriških odnosih in v svetu nasploh. Zaradi tega, kar se danes dogaja v odnosih med Moskvo in Washingtonom in ki izgleda na trenutke tako »zastašujoče«, prav gotovo ni moč govoriti o tem, da v mednarodnih odnosih prihaja ledena doba.

To potrjuje, končno, tudi nenehno prisotna želja in interes obeh supersil, da bi prišlo med njima do srečanja na najvišjem nivoju.

Katera diplomacija na svetu pa lahko za tri mesece odpravi vse »prepreke«, če bi bile le-te res tako velike, kot izgledajo in kot jih nekateri prikazujejo. Realni državni interesi silijo obe supersili v pogajanja in sporazumevanja, to v Moskvi tudi poudarjajo.

V prid sporazumevanju med Moskvo in Washingtonom govorijo tudi gospodarski procesi v svetu. Najprej je moč ugotoviti, da se je zahod, ob tako široko »reklamiranih« ekonomskih sankcijah proti ZSSR in Poljski sam ustavil, še preden je sprejel kakršenkoli resnejši ukrep.

Zadnje »streznitve« na svetovnem gospodarskem področju so pokazale, da celo gospodarski »collapse« vzhodnoevropskih socialističnih dežel, o katerem se sicer povsod toliko govori, ne bi bil dobrodošel za kapitalistični svet in da Zahod še naprej z nekaterimi krediti, tudi ZSSR, blaži največje ekonomske pretrese na Vzhodu. Po drugi strani pa je tudi res, da se socialistične države v svojih težavah, vse bolj odkrito (in brez nekdanjih trojnih »ideoloških« zaves), zatekajo na kapitalistično tržišče.

Spet demonstracije v Varšavi

Pretekli ponedeljek, ko je zasedal poljski sejm (parlament) je prišlo na varšavskih ulicah do neredov. Opremljeni s specialnimi vozili in s ščiti so pripadniki varnostnih sil intervenirali in uporabili solzivec. Nekaj demonstrantov je bilo ranjenih, nekaj pa so jih aretirali.

Demonstrirali so predvsem mladi ljudje. Predstavnik Demokratske stranke Poljske so pred kraljevskim dvorcem položili cvetje v spomin na sprejetje ustave pred 191 leti, ki so jo takrat smatrali kot najbolj demokratski akt te vrste v Evropi.

Opazovalci sodijo, da je v demonstracijah sodelovalo več tisoč ljudi. Poljski sejm je v posebni izjavi izrazil »željo po krepitvi države ter izvedbo gospodarskih, družbenih in političnih reform«, hkrati pa je podprl »domoljubno gibanje za sodelovanje vseh državljanov pri narodnem preporodu«.

V žarišču dogodkov

KOTEL — IMENOVAN LATINSKA AMERIKA

Takoimenovana Latinska Amerika, ki sega vse od Mehike do Patagonije na skrajnem jugu Južne Amerike, je s sporom med Argentino in Veliko Britanijo okrog Falklandskih otokov, postala središče svetovnega zanimanja, čeprav si je to vsaj zaradi nepojmljivih socialnih krivic, zaslužila tudi prej.

Falklandski ali Malvinski otoki seveda niso edina sporna ozemelska zadeva Latinske Amerike, teh je vse polno, posledica pa so stare španske kolonialne posesti, ki so jo podedovali za Španci ponekod Britanci. Nizozemci ali ZDA.

Če začnemo na severu, potem je treba najprej omeniti Nikaragvo, ki je lani Kolumbiji dala vedeti, da ne priznava njene suverenosti nad otoki San Andres, Providencia, Serrana, Roncador in Quita Sueno blizu nikaragovske obale v Karibskem morju. Najbrž je samo še stvar časa kdaj bo izbruhnilo. To še zlasti zato, ker spada Kolumbija med tiste države, ki niso naklonjene sandiništnemu režimu v Nikaragvi.

Drug takšen primer v soseščini je spor med Gvatemalo in Belizejem, ki se vleče že poldrugo stoletje. Do za-

ostritve je prišlo potem, ko je lani septembra postal Belize neodvisna republika (prej britanska kolonija). V Londonu so se zavedali nevarnosti, zato so v Belizeju pustili 1600 vojakov, ki naj bi jamčili za neodvisnost dežele.

Naslednje krizno žarišče predstavljajo ozemelski oziroma morski spori med Venezuelo in Kolumbijo in Venezuelo ter Gvajano. Še lani je kazalo, da sta Venezuela in Kolumbija naposled uspeli najti kompromisno rešitev za razmejitev voda med venezuelskim polotokom in Paragvano in kolumbijskim polotokom Guajira ob vходу v venezuelski zaliv, ki se nadaljuje v jezero Maracaibo, kjer so najbogatejša nahajališča venezuelske nafte. Toda primerne rešitve še vedno ni. Venezuela zahteva kar dve tretjini ozemlja Kooperativne republike Gvajane.

Gre za območje z bogatimi nahajališči surovin. Venezuela trdi, da je zahtevano ozemlje izgubila po krivični kolonialni delitvi, ki je upravo nad Gvajano prevzela Velika Britanija (do leta 1830 je bila Gvajana nizozemska kolonija), ki je

svoje meje nenehno razširjala tako, da si je pridobivala zahodne in severne pokrajine. Mednarodno razsodišče je leta 1899 ozemlje prisodilo Veliki Britaniji, kar Venezueli ni bilo po volji. Ob neodvisnosti Gvajane leta 1966 sta se na posredovanje

Londona venezuelska in gvajanska vlada dogovorili, da bodo spor rešili s pogajanjem. Ker so ta pogajanja zašla v slepo ulico so se predstavniki Velike Britanije, Venezuele in Gvajane leta 1970 dogovorili o dvanajstletni zamrznitvi spora. Letos torej rok poteče in venezuelski predsednik je že lani povedal, da ga ne nameravajo podaljšati. Uradni krogi v Venezueli so zanikali, da se Venezuela pripravlja na aneksijo spornega ozemlja.

Pred dobrim letom je ponovno izbruhnilo na meji med Ekvadorjem in Perujem. Dne 22. januarja so najprej ekvadorske čete vdrle na perujsko ozemlje, zatem pa je neprimerno močnejša perujska vojska napadla potpisila nazaj čez mejo. Tisto glavno okrog tega spora se je zgodilo pravzaprav štirideset let prej, ko je v vojni s Perujem Ekvador izgubil velik del nacionalnega ozemlja.

Naslednja sporna zadeva je bolivijski pristop do Pacifika. Pred dobrimi sto leti je Peru premagal Bolivijo, ji zasegel ozemlje, ki je deželo spajalo s Pacifikom. Še danes, po sto letih, Bolivijci

čakajo na ugoden trenutek, da bi si ponovno pridobili odvzeta ozemlja. Čile, Bolivija in Peru so podpisale mirovno pogodbo šele leta 1929, ko so se dogovorili, da lahko pride do ozemelskih sprememb le s soglasjem vseh treh dežel. Peru in Bolivija sta nekajkrat predlagala Čilu kompromisno rešitev pet kilometrov širok in 150 kilometrov dolg koridor od bolivijske meje in ob perujsko-čilski meji do pacifiškega pristanišča Arica. Čilenci niso popustili; postavili so celo pogoj, da naj bi za protiuslugo koristili rudna bogastva na jugu Bolivije. Spor je redno na dnevnem redu zasedanja OAD (Organizacije ameriških držav), ki v glavnem podpira bolivijske zahteve.

Čile pa je v sporu tudi z Argentino za tri majhne otočke ob vходу v preliv Beagla, med Ognjeno zemljo in riom Horn na skrajnem jugu celine. Spor je obe državi že nekajkrat privedel na rob vojaškega spora. Argentina trdi, da sta se obe državi že leta 1881 s podpisom sporazuma o mejah dogovorili glede teh otokov. Čile zatrjuje, da omenjeni spora-

zum otokov sploh ne omejuje. Pred enajstimi leti so se sporazumeli, da spor prepustijo kronskeemu razsodišču v Londonu, ki je leta 1977 prisodilo Čilu suverenost nad spornimi otoki. Podobno je o sporu razsodilo tudi haško mednarodno sodišče.

Argentina je ponovno zanimala pravičnost razsodbe in za posrednika se je ponudil Vatikan. Ta je predlagal, da naj bi obe državi na območju preliva Beagle ustanovili cono miru, ki bi bila pod skupno čilsko-argentinsko kontrolo. Hkrati naj bi obe državi s spornega območja umaknili svoje vojske. Tudi ta predlog doslej še ni bil sprejet.

Argentinsko-britanska kri za zaradi Falklandskih otokov torej ni edino sporno vprašanje na celini, ki jo vse premalo poznamo. Spor je razdelil države Latinske Amerike v dva tabora. V enem so tiste, ki podpirajo argentinsko vojaško zasedbo Falklandskih otokov in v drugi tabor spadajo države, ki zavezno ocenjujejo kot »dekolonizatorsko dejanje«. V drugem taboru so države, ki argentinske akcije ne odobravajo.

Njegova misel mora biti vedno prisotna

Ostala je zavest, da je z nami, da je kaŕipot in pogled naprej. Bil je legenda in nekaj več kot samo izročilo... »Bil je državnik, ki je svojo državniško modrost črpal iz najbolj vročega hrepenenja po dostojnem življenju doslej zatiranega sveta na zemeljski obliki« — (Mitja Ribičič v dneh slovesa).

...sem imel občutek, da gre za na videz mirno osebnost, ki je navajena, da uveljavlja svojo avtoriteto le z nekaj besedami ali gestami in da narekuje nagonsko in popolno spoštovanje vsem okoli sebe, ker zna trezno presojati in se zna do dna obvladati« — (F. W. D. Deukin, član zavezniške misije).

»Naš sovražnik je, ampak jaz bi hotel imeti ducat Titov v Nemčiji... To napravi lahko le zato, ker je brezkompromisen in žilav vojak, ker je trdovraten poveljnik!« — (Heinrich Himmler, leta 1944).

»O, spoznal sem vrsto ljudi, od Nehruja in Tita ter starega francoskega Leona Bluma do Ceausescuja ali Fidela Castra. Eden izmed njih, ki so v meni zapustili največji vtis, pa je prav gotovo Tito. To je nedvomno velika osebnost. Kaj vse je doživel, ko sem mu tako med pogovorom rekel: Imeli ste silno zanimivo in zato lepo življenje, pa se je Tito grenko nasmehnil: Toda tudi težko!«

Celo sedaj, petnajst in več let po vojni, moramo še zmerjati o bratstvu in enotnosti. Čeprav bi moralo biti to

že kri in meso vsakega jugoslovanskega prebivalca.« — (Tito v Splitu leta 1962).

Besede, ki jih ne smemo pozabiti...

»Če je treba kaj žrtvovati, potem se v nobenem primeru ne sme žrtvovati resnice in pravice.« (Tito)

»Pri Titu je bilo sploh mnogo nepričakovanega: njegova presenetljivo široka razgledanost, neusahljivi smisel za humor, neprikrito veselje za drobne življenjske radosti, ognjevit temperament, ki zagoreva v nenadni

jezi, obzirnost in plemenitost, ki se stalno izražata na ducat drobnih načinov, presenetljiva pripravljenost, da se pri vsakem vprašanju pogledata obe strani.« — (Sir Fitzroy Maclean).

Mnoge pomembne osebnosti tega sveta so poznale njegovo silno hotenje spraviti svei in ga rešiti neslučenega oboroževanja, nesmiselnega rivalstva, bede in brezpravja, njegovo občutljivost za socialne krivice.

Temu svetu je še naprej potrebna Titova ideja...

Slovenija za hrano v drugih republikah in pokrajinah

Pri proizvodnji hrane naj bi v prihodnje združeno delo Slovenije sovlagalo tudi v izgradnjo nekaterih objektov in ureditev nasadov in zemljišč v SR Makedoniji.

Velja ugotoviti, da OZD v glavnem še nimajo izdelanih projektov za skupne naložbe v SR Makedoniji, kar predstavlja veliko oviro. Za nadaljnje sodelovanje bo treba izkoristiti že obstoječe stike med OZD.

SOZD TIMA kaže zanimanje za sodelovanje pri proizvodnji marelic in jagod. V teku pa so tudi dogovori o sodelovanju Tine z Vojnogom iz Gevgelije in DO Lazar iz Titovega Velesa.

BiH: sklenjeni so sledeči SaS: Tima Sežana — KK Brčko (farma prašičev), Mercator — IPK Banja Luka (farma prašičev), Tima — Hapok Mostar (farma ovac), Fruktal — ITK Tuzla (153 ha marelic, del sredstev FNP bo šel v obrat za predelavo sadja).

SOZD Mercator se je že v letu 1981 dogovarjal o projektu za namakanje, ki naj bi ga sofinanciral iz sredstev sklada za nerazvita območja. Ta projekt pa ni vključen v program, ki ga je poslala Gospodarska zbornica Makedonije, zato kot kaže do realizacije ne bo prišlo. SOZD Mercator je zainteresiran tudi za sovlaganje v proizvodnjo sadja in zelenjave za izgradnjo zamrzovalnih kapacitet.

Mercator — Sadje-zelenjava se dogovarja o investiciji okoli 15 milijard dinarjev v hladilnice za zamrzovanje, predvsem rezane paprike, jagod in višenj. Skladiščili bi lahko tudi zimsko grozdje. Sadje-zelenjava je zainteresirana tudi za sodelovanje pri proizvodnji jagod in marelic, vendar za to sodelovanje s strani makedonskih OZD ni velikega zanimanja, ker se jim sovlaganje 25 odstotkov od naložb zdi prenizko. Poleg tega so se že pogovarjali tudi za sofinanciranje nakupa hladilnih kamionov in za proizvodnjo šipka, mandeljev lešnikov, arašidov ter marelic. Ocenjujejo, da bi investicija znašala 8 do 10 milijard dinarjev.

Agraria Brežice sodeluje z Makedonijo že deset let. V letu 1981 so podpisali samoupravni

sporazum z ZIK Kočani za proizvodnjo rezanega cvetja, vzgojenega v rastlinjakih. Vrednost sovlaganja znaša 30 milijard, od tega 7,5 milijard iz sredstev sklada za nerazvita območja. Sodelujeta še Hmezd Zalec in Semenarna Ljubljana, zainteresirane organizacije pa so še Metalna Maribor, Agrostroj Ljubljana ter Mercator Ljubljana (predvsem za proizvodnjo vrtnin). Agraria ima v načrtu nadaljevati z akcijo za proizvodnjo rezanega cvetja in vrtnin na pokritih površinah. V teku so dogovori za novih 6 hektarjev površin, že jeseni pa naj bi se dogovorili za še 6 hektarjev. Samoupravni sporazum predvideva sodelovanje na 50 hektarjih površin. Od tega je uresničeno že 47 hektarjev. Poleg tega je Agraria zainteresirana tudi za sodelovanje z DO Vojnog Gevgelija.

ABC Pomurka je ponudila inženiring storitve za živilno-rejske farme, vendar tega v programih Makedonije ni. Možno bi bilo tudi sovlaganje pri proizvodnji specialnih semen.

LTH iz Škofje Loke se dogovarja o opremljanju makedonskih OZD z hladilnimi napravami. Danes so vse možnosti za dobro ponudbo, vendar so težave v tem, ker je Makedonija bolj naklonjena uvozu, kot sodelovanju z drugimi republikami na tem področju.

Agrostroj je zainteresiran za plasiranje svojih rastlinjakov v SR Makedonijo. Ponuja kompletno tehnologijo po zmernih cenah, vendar odločitve s strani Makedonije še ni.

Emona Ljubljana ima sklenjene dolgoročne samoupravne sporazume s proizvajalci Makedonije. Izredno dobre poslovne odnose imajo s kombinatom Tikveš Kavadarci in kombinatom Povardarje Negotin.

Fruktal se dogovarja o 350 hektarjih nasadov marelic, in sicer za 200 hektarjev v Izvorskih Bogdančih, prav tako naj bi 150 hektarjev mareličnih nasadov skupno uredili v Titovem Velesu. Skupna predračunska vrednost nasadov je 120 mio dinarjev. OZD iz Makedonije zahtevajo sovlaganje v višini 25 odstotkov. Tu bi bila potrebna pomoč Gospodarske zbornice Slovenije. S to naložbo bi si Fruktal zagotovil deficitarno surovino in povečal izvoz. Začetek del naj bi bil spomladi. V drugi fazi je Fruktal zainteresiran tudi za izgradnjo zamrzovalnih objektov.

Vojvodina ponuja vlaganje v sistem namakanja. Nosilec ponudbe je sistem DTD. Razviti nameravajo vrhunsko tehnologijo, ki bo omogočala pridelke koruze 140 do 150 ton zrna po hektarju. Slovenija je zainteresirana za vse kulture, ne le za koruzo.

PRODUKTIVNO ZAPOSLOVANJE

Podatek, ki so ga uporabili na seji predsedstva sveta ZSJ, da je namreč 90 odstotkov družbenega proizvoda lani bilo rezultat povečanja cen ne pa boljšega dela, vzbuja nezadovoljstvo zaradi gospodarskih gibanj, ki očitno odstopajo od načel, ki so osnova našega samoupravljanja. Dohodek nam je sicer potreben, ne pa dohodek, ki bi ga ustvarjali za vsako ceno, temveč dohodek, ki je rezultat vse boljšega dela in samoupravnih odnosov pri gospodarjenju z družbenimi sredstvi.

Torej ni naključje, da so se povsod lotili vprašanja, zakaj je naše delo neproduktivno in kako to, da delavci preveč mislijo

PISMO IZ BEOGRADA

samo nase in ne ustvarjajo dovolj dohodkov in možnosti za nove zaposlitve. To je slej ali prej že stara tema, ki jo je načela že gospodarska reforma sredi sedmega desetletja, ko je Boris Kraigher, ko je bil podpredsednik ZIS nenehno poudarjal, da nimamo tolikšnih problemov zaradi nezaposlenosti, kot zaradi zaposlenih, ki ne delajo dovolj. To je bila zgodba o tem, kako se moramo naučiti delati, če hočemo biti zares kovači svoje usode in ustvarjaleci novih delovnih mest.

V gospodarski zbornici Jugoslavije smo o tem slišali nekaj ne ravno novih podatkov, da je namreč skupno število nezaposlenih, če smemo računati tudi zdomce, že skoraj poldrug milijon, polovica od teh pa je doma, in da je mladih med njimi čez pol milijona. Za nameček je rečeno, da konec tega stoletja ne moremo več računati z zaposlovanjem ne kvalificiranih delavcev, ker zanje več ne bo delovnih mest, in da je treba poskrbeti za primerno usposabljanje za kvalificirano delo, kar pa je očitno sedanjemu usmerjenemu izobraževanju, da taki nalogi, zdaj še zdaleč ni doraslo, saj šola delavce, za katere že zdaj ni dovolj delovnih mest, medtem ko je v gospodarstvu že precej delovnih mest, za katera šolstvo kadrov ne usposablja.

Pomislekovi je bilo kajpak še veliko, in to ne samo na račun šolstva, temveč na račun vseh dejavnikov, ki niso dovolj poskrbeli za doslednejše uveljavljanje načela dela oziroma ustavno že uzakonjenih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

Kaj naj o tem rečemo zdaj, je vprašanje, na katerega je težko odgovoriti, dokler še nimamo zbranih vseh stališč in problemov produktivnega zaposlovanja. Kot od samega začetka reforme, je tudi zdaj na dlani, da je od gospodarjenja že zaposlenih odvisno, kdaj bodo dobili zaposlitev, zdaj še nezaposleni. Povsem logično je, da to ni odvisno samo od zaposlenih, temveč od vseh, ki sodelujejo v razvoju našega gospodarstva, to pa pomeni, da od razmerja odnosov, ki jih kažejo sedanje bitke za samoupravljanje v nasprotju z etatizmom kot zaviralcem samoupravljanja.

Nekaj več bodo o tem rekli na seji zvezne konference SZDLJ, ki bo nekje sredi junija, kakor je bilo napovedano v Gospodarski zbornici Jugoslavije prejšnji teden.

Povsem razumljivo je, da sama razprava v zvezni konferenci SZDLJ še ne bo dala nobenih rezultatov, je pa lahko spodbuda k ustreznemu ravnanju v vseh okoljih. Toda produktivno zaposlovanje, če mu bi lahko drugače rekli tudi uspešnejše, bolj sprazščeno samoupravljanje, je osrednje vprašanje tudi kongresov ZK, ki so se začeli s slovenskim in bodo trajali do poletja, a z očitno zahtevo delavcev, da ravnamo v praksi tako kot nam interesi delavskega razreda narekujejo. Naj začnemo tako ravnanje s produktivnejšim zaposlovanjem že zaposlenih ali še nezaposlenih ali kako drugače, je vseeno, če imamo za cilj večjo mobilnost vseh delovnih ljudi v reševanju vsakdanjih zadev vsakdanjega življenja. Jasno je pač, da oni od zgoraj teh majhnih življenjsko pomembnih problemov niti ne vidijo, saj jih zadržajo veliki problemi, pa od tam rešitev niti ne pričakujemo, če je le v naši moči, da jih sami rešujemo.

Viktor Sirec

Kongresi komunistične partije Slovenije — Zveze komunistov Slovenije

Na tem mestu bomo v nekaj nadaljevanjih objavili kratke pregleda dosedanjih slovenskih partijskih kongresov.

V. KONGRES ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE LJUBLJANA, 17. — 20. MARCA 1965

Obdobje med IV. in V. kongresom Zveze komunistov Slovenije pomeni skoraj sedem let prizadevanj za nadaljevanje samoupravne preobrazbe naše družbe.

Njihovo idejnopolitično delovanje je prispevalo k mobilizaciji delovnih ljudi za uresničevanje začrtanih ciljev družbenega razvoja, vendar doseženi rezultati kljub nespornemu napredku na mnogih področjih marsikje le niso izpolnili pričakovanj. To ni bilo le posledica pogumno postavljenih razvojnih ciljev, marveč tudi odraz številnih subjektivnih slabosti, pa tudi posledica novih nasprotij in neskladij, do katerih je prihajalo ob uresničevanju ciljev zlasti gospodarskega razvoja.

Vendar pa je celotno obdobje prežemalo hotenje subjektivnih sil za krepitev samoupravljanja na vseh področjih družbenega življenja.

Največjo skrb in največ svojih moči so organizirane namenjale reševanju gospodarskih problemov in iskanju konkretnih poti za dinamičen in skladen gmojni razvoj družbe. Pozornost ni veljala le industrijskemu razvoju, marveč tudi vraščanjem kmetijstva, zlasti ukrepom za povečanje

kmetijske proizvodnje, ki je močno zaostajala tako za možnostmi kot za potrebami. To je opozarjalo, da vsi sprejeti ukrepi niso zadeli bistvenih vprašanj odporov, ki so se pojavljali kot reakcija na pozitivna družbena prizadevanja.

Sprva smo v industrijskem razvoju dosegli sorazmerno dobre rezultate, a pozneje se je izkazalo, da razvoj ni šel skladno z ekonomskimi možnostmi in doseženo stopnjo produktivnosti dela, marveč so napihovale preobsežne in premalo pretehtane naložbe. Družbene potrebe ožje in širše domovine so prav gotovo močno spodbujale takšen razvoj in je ta sprva blagodejno vplival na napredek mnogih drugih življenjskih področij.

Razumljivo je, da nova ustava, ki ustvarja le pravne temelje za razvijanje novih družbenih odnosov, ni mogla sama po sebi odpraviti nakopičenih gospodarskih, pa tudi idejnih problemov. Zavedati se namreč moramo, da je gospodarski položaj v mnogočem odseval tudi v mednarodnih odnosih in državi, pa tudi v življenju in miselnosti mladih, saj smo se v njihovih vrstah srečevali s precejšnjimi idejnimi, političnimi in moralnimi odsto-

panji, kar je terjalo ukrepe tudi pri vzgoji in izobraževanju kot pri idejnopolitičnem delu med mladino. Nadaljevanje neugodnih gospodarskih gibanj, ki so še slabšala naš položaj v mednarodni menjavi, ogrožala notranjo trdnost in načenjajla življenjsko raven prebivalstva, je nujno vodilo v gospodarsko — a zaradi prepletenih problemov tudi v širšo družbeno reformo v letu 1965.

Decembra 1964 se je v Beogradu sešel osmi kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Kot osrednje vprašanje je obravnaval vlogo ZKJ v nadaljnji graditvi socialističnih družbenih odnosov in deatizaciji družbenega odločanja. Opozoril je na slabosti v družbi in zvezi komunistov in podrobno razčlenil aktualna vprašanja našega družbenoekonomskega razvoja, s čimer je praktično izoblikoval idejnopolitične temelje za gospodarsko reformo. Kongres je podrobneje ocenil tudi aktualne probleme v mednarodnem delavskem gibanju ter v boju za mir in socializem v svetu.

Kljub temu, da so slovenski komunisti podrobno razčlenili probleme socialističnega razvoja v obdobju po IV. kongresu in ugotovili

tudi vrsto specifičnih vprašanj, ki so terjala jasno idejnopolitično opredelitev in konkretno akcijo, je v usmeritvah za prihodnje delo prišla močno do izraza podpora stališčem in sklepom 8. kongresa ZKJ in so kot svojo osrednjo nalogo postavili čim bolj dosledno in učinkovito uresničevanje njegovega duha.

Sklicujoč se na Titovo misel na 8. kongresu ZKJ, da postane kongres zgodovinski le po tem, koliko in kako komunisti uresničujejo njegove sklepe in da je zato potrebno preiti od besed k dejanjem, so udeleženci 5. kongresa ZKJ ostro obsodili omahljivost in oportunitizem pri uresničevanju programa ZKJ in ustave ter močno zakoreninjene ostanke birokratske in anarholiberalistične miselnosti.

Kongres je ocenil, da zveza komunistov zavzema v razvoju samoupravljanja takšna stališča, ki omogočajo delovnemu človeku popoln nadzor nad pogoji, sredstvi in sadovi njegovega dela ob dosledni enakopravnosti vseh delovnih ljudi. Zato je poudaril, da mora postajati temeljno gibalno vsega družbenega napredka predvsem ustvarjalna vloga in delo človeka v sistemu socialistične demokracije.

GORNJA RADGONA — Prvič se je v novi sestavi sestel izvršni svet SO. Na seji so obravnavali poročilo o zbranih in razporejenih sredstvih občinskega samoprispevka, o intervencijah v proizvodnji in porabi hrane ter o dosedanjih rezultatih usmerjenega izobraževanja v občini. Podana pa sta bila še poročila in pregled nezazidanih stavbnih zemljišč v Gornji Radgoni in Radencih in sprejeta odločba o komasaciji za katastrsko občino Plitvica, Nasova, Lutverci, Črnici in Zepovci. vp

GORNJA RADGONA — Zveza kulturnih organizacij občine Gornja Radgona se je tudi letos aktivno vključila v organizacijo prireditve ob mesecu mladosti. Po delovnih kolektivih v občini že potuje občinska likovna kolonija — trenutno gostujejo slike v prostorih Elkom Line v Apačah, na prostoru Pomurskega sejma pa so se srečali mladinski pevski zbori iz občine. Ob tej priložnosti, ki so jo združili z osrednjo občinsko proslavo dneva OF in sprejemom zvezne šafete mladosti, so mladi pevci ob veselju pokazali tudi soliden nivo pevskega podajanja. vp

GORNJA RADGONA — Krajevna konferenca SZDL KS Gornja Radgona je opravila slavnostno sejo. Na seji, ki je bila posvečena prazniku OF in 1. maju, so po krajšem kulturnem programu podelili bronasta priznanja OF. Za svoje dolgoletno delo v družbenopolitičnih organizacijah in organih krajevnih skupnosti so jih prejeli zaslužni člani te temeljne samoupravne skupnosti. vp

ANDREJCI — V počastitev prihoda šafete mladosti in meseca mladosti je OO ZSMS Andrejci v murskosoboški občini pripravila nadvis dobro organizirano kviz tekmovanje pod naslovom »Tito-revolucija-mir«. Pomerile so se štiri sosednje mladinske organizacije, ki so odgovarjale tudi na vprašanja s področja športa in glasbe. Vsaka izmed 3-članskih ekip pa je izvedla tudi krajši kulturni program. Zmagala je OO ZSMS Sebeborci pred Nornšinci, Andrejci in Martjanci, prve tri ekipe pa so prejele lične pokale. M. J.

GANČANI — Vrtec v Gančanih, ki ga je v minulem decembru močno uničil požar, bo kmalu dobil novo podobo. Prostori so si v sodelovanju s predstavniki krajevnih skupnosti ogledali strokovnjaki soboškega Projektivnega biroja in predlagali zamenjavo dotrajanega ostrešja, oken in vrat ter preureditev kuhinje, garderobe in sanitarij.

Predračun za našeta nujna dela znaša tri milijone dinarjev, prispevala pa jih bo občinska skupnost otroškega varstva v znesku milijona dinarjev, vzgojno varstveni zavod Murska Sobota (400.000 dinarjev) in sama krajevna skupnost 150.261 dinarjev; poleg prostovoljnega dela vaščanov na zemljišču, ostrešni konstrukciji in zidarskih delih.

Ureditve centralne kurjave s kotlovnico in fasada pa so zaradi pomanjkanja sredstev prenesena v naslednja leta. bb

LENDAVA — Gospodarstvo lendavske občine je v lanskem letu povprečno zaposlovalo 5866 delavcev, kar je za 124 delavcev več kot leta 1980. Izvršni svet skupščine ugotavlja, da je bilo največ novih delavcev sprejetih v Planiki Turnišče, INDIP in Toki Žižki. Povprečni mesečni dohodek se je glede na leto 1980 povečal za 24 odstotkov in je znašal v povprečju 9556 dinarjev, kar je za 4 indeksne točke manj kot v gospodarstvu regije, od povprečja slovenskega gospodarstva pa je manjši za 14,3 odstotke.

LENDAVA — Občinska skupnost otroškega varstva Lendava bo tudi letos organizirala letovanje otrok v Baški. To so sklenili na nedavni seji skupščine, letovanje pa bo trajalo od 18. do 28. julija. Otroke bodo kot doslej spremljali vzgojitelji in učitelji. Cena 12-dnevnega letovanja s prevozom bo tokrat 3 tisoč dinarjev.

LENDAVA — Na seji odbora za izvedbo tekmovanja mladine na področju SLO in družbene samozasčite pri občinski konferenci SZDL Lendava so pregledali priprave na tekmovanje, ki bo 7. maja v Veliki Polani. Vse osnovne šole so opravile izbirno tekmovanje in določile ekipe, ki bodo tekmovali na občinskem tekmovanju, tega pa se bo izven konkurence udeležila tudi ekipa centra usmerjenega izobraževanja.

do tedna

O AKTUALNIH VPRAŠANJIH

V Murski Soboti so se sestali člani sekretariata medobčinskega sveta zveze socialistične mladine za Pomurje, ki so se najprej dogovorili za pripravo gradiva o problematiki mladih s področja usmerjenega izobraževanja v regiji, o čemer bodo podrobneje spregovorili na skupni seji z MS SZDL za Pomurje. Sprejeli so poglavne usmeritve za družbenopolitično aktivnost mladih na tem pomembnem področju, ker bodo na vseh šolah morali pripraviti konkretno analizo dejanskih razmer v uveljavljanju procesa usmerjenega izobraževanja. Hkrati so opredelili tudi naloge mladinske organizacije pri odpravljanju mladinskega prestopništva, ki postaja s porastom števila zasvojenosti z alkoholom in nikotinom vse aktualnejša problematika.

Na seji sekretariata MS ZSMS za Pomurje pa so spregovorili tudi o razrezu udeležbe na sklepih prireditvi ob dnevu mladosti v Beogradu kjer je na voljo 150 prostih mest. Kot so se dogovorili, je zadnji rok za prijave na vseh štirih občinskih konferencah zveze socialistične mladine 6. maj. Ker so za pohod po poteh AVNOJ doslej evidentirali mlade le v murskosoboški občini, bo treba tudi v drugih okoljih pospešiti postopek evidentiranja in podaljšati rok za zadnje prijave. Posebna pozornost je veljala

tudi vprašanju zagotavljanja štipendij iz Titovega sklada, kjer mora priti, kot so poudarili, bolj do izraza vloga osnovnih mladinskih organizacij.

Ob koncu se je bil govor še o kadrovanju za organe republiške konference ZSMS in zvezne konference ZSMJ ter za regijske delegate, kar bi naj opravili do konca letošnjega junija.

Milan Jerše

OBrambno usposabljanje — Komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozasčito na srednješolskem centru v Murski Soboti je konec meseca marca za vse člane delovnega kolektiva pripravil predavanja s področja obrambne vzgoje delovnih ljudi (predavatelji so bili izmed članov kolektiva), a konec minulega meseca pa so bile tudi praktične vaje na terenu. Tako je bilo za vse člane komiteja, člane aktivna ZRVS ter pripadnike enote narodne zaščite preverjanje praktičnega znanja v streljanju s pištolo. Rezultati streljanja so potrdili, da so takšna praktična usposabljanja še kako potrebna in da je komite za SLO in DS pravilno usmeril svoje delo na področju podružbljanja obrambnih priprav. Filip MATKO

Bogatejši za 37 novih članov ZK

NAPREJ PO TITOV POTI — V tem znamenju je potekal slovesen sprejem novih 37 članov ZK v murskosoboški občini, ki ga je v letošnjem kongresnem letu organiziral komite OK ZKS. Foto: A. Abraham.

V navzočnosti najvišjih predstavnikov družbenopolitičnega življenja murskosoboške občine in gostov je bila v prostorih srednješolskega centra v Murski Soboti slovesna podelitev članskih knjižic novosprejetim članom zveze komunistov. V okviru kongresnih aktivnosti in obeleževanja praznika dela je slovesnost organiziral komite občinske konference zveze komunistov. Slavnostni govornik je bil Jože Vild, član komiteja OK ZKS, ki je zlasti poudaril pomembne naloge novosprejetih komunistov, dedičev neizbrisnega Titovega in Kardeljevega dela. To je čas velikih preizkušenj, ko so številčno okrepljene vrste zveze komunistov skupaj z drugimi delovnimi ljudmi in občani akcijsko še sposobnejše za izpolnjevanje aktualnih nalog, ki naj pripomorejo k vsestranskemu

utrjevanju in nadaljnjem razvijanju naše samoupravne socialistične skupnosti.

Potem je predsednik občinske konference ZKS Alojz Sela na slovesen način izročil članske knjižice 37 novosprejetim članom zveze komunistov iz murskosoboške občine, ki so prejeli tudi nageljčke in knjižna darila. Med novosprejetimi člani ZK je 23 mladih do 27. leta starosti, 14 žensk in dva vojaka, po izobrazbeni strukturi pa je največ učenec srednjih strokovnih šol — skupno 16. Izveden je bil tudi kulturni program pod naslovom »Naprej po Titovi poti«, v katerem so sodelovali pevski zbor, recitatorji in glasbeniki srednješolskega centra iz Murske Sobotice.

Milan Jerše

Nov dom gasilcev in civilne zaščite

Gornjeradgonski gasilci so na najlepši način počastili ob prazniku dela svoj visoki jubilej — 100-letnico svojega delovanja. Na osrednji prireditvi občine Gornja Radgona so za 1. maj slavnostno predali namenu nov gasilski dom, ki bo služil tudi za potrebe civilne zaščite.

Godba na pihala, ki je že v zgodnjih jutranjih urah prebudila prebivalce mesta ob Muri, je naznanila prvomajsko slavnost, ki so jo združili z dnevom gasilstva. Nato je bila slavnostna seja posvečena 100-letnici GD Gornja Radgona. sledila pa mogočna povorka gasilstva občine in članov civilne zaščite po gornjeradgonskih ulicah. Pred novim gasilskim domom pa je potekala osrednja slovesnost, na kateri je bila slavnostni govornik Dana Šukič, predsednica IS SO.

Nov dom gasilcev in civilne zaščite je nedvomno velika pridobitev za člane tega društva kot tudi za vso gasilstvo in potrebe civilne zaščite v gornjeradgonski občini. Pa tudi porok za še uspešnejšo požarno preventivo.

V. Paveo

MURSKA SOBOTA

V PRAZNIČNEM VZDUŠJU

Tudi v murskosoboški občini so prvomajski prazniki minili v slovesnem vzdušju, ki so jih marsikje povežali z proslavljanjem dneva OF slovenskega naroda. Tako je bilo v številnih delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, kjer so pripravili tudi krajše kulturne programe. V mestu Murska Sobota je bila

osrednja proslava ob prazniku OF in 1. maju v petek popoldne v prostorih galerije Kulturnega centra, ki jo je organiziralo vseh šest krajevnih organizacij socialistične zveze. Ob tej priložnosti je imel slavnostni govor predstavnik KO SZDL Lendavka Marjan Dora, v kulturnem programu, ki ga je z dokajšnjo pozornostjo

spremljalo večje število občanov in gostov, pa so se predstavili pihalni orkester, pevski zbor Mura, recitatorji in mladi glasbeniki. Več kot 50 zaslužnim občanom mesta Murska Sobota ter Projektivnemu biroju in hišnemu, svetu bloka na Kidričevi ulici 16 pa so podelili letošnja priznanja OF.

Slavje se je zatem nadaljevalo na Trgu zmage pred Ljubljansko banko, kjer so številni Sobočani lahko prisluhnili že tradicionalnemu promenade koncertu pihalne godbe in recitalu pod naslovom »Pozdrav prazniku«, ki so ga izvedli člani kluba mladih iz Murske Sobotice. Prireditve v počastitev delavskega praznika pa so sklenili, z veličastnim ognjemtom. Hkrati so na predvečer 1. maja mladi po raznih krajih murskosoboške občine organizirali kresovanje s kulturnimi programi, s katerimi so pokazali svojo široko in množično dejavnost ter pripravljenost, da bodo naprej izgrajevali sadove revolucije. Na sam praznik pa je godba na pihala po mestnih ulicah opravila slavnostno budnico, nakar so se zvrstile tudi številne kulturne in športne prireditve.

Jani D.

Milan Jerše

PROGRAMSKO—VOLILNA KONFERenca ZSMS LENDAVA

O štipendijski politiki

Na programsko volilni konferenci ZSMS Lendava so razpravljali o ugotovitvah in stališčih mladih do problematike štipendiranja v občini, izvolili pa so tudi novega sekretarja občinske konference. Mladi lendavske občine ugotavljajo, da štipendijska politika v občini ni dobro zastavljena, saj dobi večje število mladih štipendije za naj postavljenih in sprejetih kriterijev. Skupaj z izvršnim svetom skupščine in družbenopolitičnimi organizacijami bodo skušali osvetliti stanje in odpraviti slabosti. Za novo sekretarko občinske konference so izvolili Ivanko Utrina, ki je zaposlena v DO Konstruktor TOZD Gradbenik Lendava, sprejeli pa so tudi finančni načrt za letošnje leto.

Jani D.

Lenarška mladina po poteh revolucije

V počastitev 90-letnice rojstva tovariša Tita, 45-letnice njegovega prihoda na čelo partije, minulega kongresa slovenskih komunistov in ostalih republiških in zveznega kongresa zveze komunistov, 40-letnice pionirske organizacije, dneva OF in praznika dela so mladi iz lenarške občine konec prejšnjega tedna izvedli že osmi pohod po poteh revolucije te slovenskogoriške občine.

Okrog šestdeset mladincev in mladink se je udeležilo te že tradicionalne manifestacije, ki je na svoj štiridnevni pohod proti Benediktu, čez Osek do Gradišča in v krajevno skupnost Voličina od tam pa nazaj proti občinskemu središču, krenila izpred spomenika NOB v Lenartu. V teh dnevih in urah, ki so mladim še prehitro minili, so se splošje spoznali s kraji in ljudmi v občini ter v

srečanju z udeleženci NOB obudili spomine na svetle tradicije revolucije, svoje znanje pa so tudi poglobili in preizkusili na področju SLO.

Na pohodu so poleg mladincev in mladink — prostovoljcev enot TO in tistih, ki niso vključeni v usmerjeno izobraževanje v občini — sodelovali še učenci srednje splošne vojaške šole iz Ljubljane, s katerimi lenarški mla-

dinci sodelujejo že dobro leto. V času pohoda so udeleženci mladinske brigade izdajali posebno glasilo po hodnikih, pripravljali stenopisne časopise, v vseh krajih, jih obiskali, pa krajše kulturne programe. Udeležili so se kresovanja na predvečer praznika dela v Žerjavcih, izvedli pa tudi nočni pohod na Gočovo in Zavrh.

Tudi letošnji, izjemno uspešni pohod po poteh revolucije občine Lenart je v sodelovanju z občinskim štabom TO in oddelkom za ljudsko obrambo SO Lenart organiziral OK ZSMS.

V. Paveo

Nujnost medrepubliškega znanstvenega raziskovanja

Konec aprila je bila v Radencih dvodnevna seja sveta skupnosti republiških in pokrajinskih samoupravnih interesnih raziskovalnih skupnosti SFRJ, ki je ponovno poudarila pomanjkljivosti in ne-

dorečenosti ter predvsem premalo realiziranega od dogovorjenega raziskovalnega in znanstvenega

sodelovanja vseh republik in pokrajin na zvezni ravni.

Ni naključje, da so se delegati tega sveta sestali prav v Radencih. Področje severovzhodne Slovenije je namreč, kot je uvodoma poudaril podpredsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Sinigoj, napravilo v zadnjih letih velik razvojni korak tudi po zaslugi raziskovalne dejavnosti. Znanost, ki premaguje, še posebej združena, nerazvitost in takšna območja približuje razvitim, pa veliko prispeva tudi k enakopravnosti narodov in narodnosti in k sožitju mešanih jezikovnih območij.

Svet skupnosti republiških in pokrajinskih samoupravnih interesnih raziskovalnih skupnosti SFRJ je ob svoji ustanovitvi — pred šestimi leti — sprejel kar 13 zveznih projektov, med katerimi so še posebej pomembni tisti, ki bi naj prispevali k izboljšanju prekrbe z energijo, večji proizvodnji hrane in pridobivanju ter izkori-

ščanju surovin. Dalje pa je bil storjen zares majhen korak, v realizaciji namreč. Zato na podlagi izkušenj vse bolj prevladujejo mnenje in potrebe po koordiniranih znanstvenih raziskovanjih, ki se ločijo od zveznih projektov po tem, da v njih sodelujeta dve ali več republik. Takšnih spodbud je danes že okrog dvajset, in zato ni nič nenavadnega, da dobivajo vse bolj element prednosti.

Ob znanem dejstvu, da je danes v državi le bore malo, ali pa sploh nič, znanstvenih institucij s kadri, pa tudi opremo, ki bi zadoštile velikim projektom, se že dolgo poraja potreba sodelovanja vseh razpoložljivih znanstvenih potencialov na zvezni ravni. Morda bo korak naprej v medrepubliškem sodelovanju prav sprejem pravilnika o koordiniranem znanstvenem delu, ki so ga na seji delegati sprejeli. Ta bi naj uredil tudi sistem financiranja in poskusil se bolj animirati vse naše združeno delo.

Na seji sveta je bil prisoten tudi dr. Anton Vratuša.

V. Paveo

mala anketa

DAN ZMAGE — več en pomnik

9. maja 1945 se je s kapitulacijo hitlerjevske Nemčije končala druga svetovna vojna, ena najbolj mračnih strani človeške zgodovine, ko sta hotela nemški nacizem in italijanski fašizem pahiti svet v temo najhujšega nasilja. Boj naših narodov je s svojim deležem pri zmagi nad fašizmom zapisan na častno mesto v zgodovini boja za svobodo in napredek človeštva. Milijon 700 tisoč padlih Jugoslovancev, v gozdovih, taboriščih, na ulicah, v vaseh — te naše žrtve so tisto, kar nas znova in znova spodbuja v boju za mir, enakopravnost in sodelovanje med vsemi narodi sveta. Zato spomin na dan zmage ne more nikoli zbledeti.

ALOJZ VALENČIČ, Murska Sobota: O veličastni zmagi in navdušenju tokrat največ razmišljam, kajti vedno pomislim na štiriletno prehojen pot in žrtve za veliko zmago, hkrati pa to povežem z današnjim časom. Ugotavljam, da so hile vse žrtve upravičene, ker je socialistični razvoj, ki smo

si ga zastavili, že v veliki meri uresničen. Zlasti pa je pomembno, da je mladina ta boj pravilno doumela in nadaljuje svetla izročila revolucije. Kljub vsemu temu pa nas včasih prizadene, da tisto, kar bi lahko naredili, še ni storjeno, in delamo nepotrebne napake. Zato bomo borili svoje napore vložili v to, da bo dogovarjanje in sporazumevanje hitreje napredovalo; s tem pa tudi zagotavljali naš hitrejši razvoj.

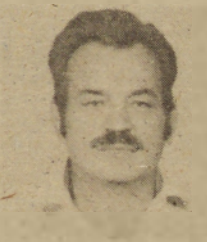

ELEMIR MELIN, Murska Sobota: Mladi se močno zavedamo pomena tega datuma, saj smo pred 37. leti dočakali težko pričakovano svobodo. To je vsekakor izjemno pomemben dogodek v naši najnovejši zgodovini, zato si prizadevamo tudi mladi, da krepimo pridobitve slavnega narodnoosvobodilnega boja in povojne izgradnje naše domovine. Prav gotovo tudi s številnimi delovnimi zmagami v samih organizacijah združenega dela ali pa z raznimi mladinskimi delovnimi akcijami, s čimer dajemo svoj prispevek k razvoju socialističnega samoupravljanja in utrjevanju bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti. To je v današnjem času splošnih stabilizacijskih prizadevanj še kako pomembno.

JANKO MUNDJAR, Ljutomer: Dolgo je že tega, kar je bila izbojevana zmaga, zmagi ki nam je prinesla svobodo, novo Jugoslavijo. Sem iz mlajše generacije, ki ni doživela vsega trpljenja in radosti v borbi. A mnogi si mislijo, da je to šlo kar tako, mimo nas vseh mladih. Ni res? Dobro se zavedamo, kaj

pomeni se boriti, znamo ceniti pridobitve NOB. Danes dan zmage ni izgubil na pomenu, ampak nas vsako leto znova spominja na tiste dni, na borce, komuniste, ki so dali svoja življenja za to, kar danes imamo. Izročilo, ki so nam ga pustili, je globoko in prav tako aktualno, kot je bilo takrat. Tudi danes nadaljujemo njihovo tradicijo.

STANKO MLINARIČ, Lendavske gorice: Naš razvoj se je gotovo začel v dneh, ko je bila končana druga vojna. Morda se tega dne danes ne spominjamo tako, kot pred leti, vendar pa za nas pomeni veliko. Stari družbeni red se je kompromitiral že pred vojno, še posebej pa med vojno, začeli smo graditi novo družbo, začeli smo iskati poti, ki naj bi nas pripeljale v boljše življenje. Če danes pogledamo, toliko let nazaj, lahko s ponosom povemo, da smo uspeli. Ljudem je zagotovljen razvoj, sami so kovači svoje bodočnosti, to pa je veliko. V tistih povojnih letih je bilo potrebno veliko delati, da bi se uresničile vse sanje ljudi; veliko tega je uresničene, veliko dela pa nas seveda še čaka. Na dosedanji razvoj pa smo lahko le ponosni.

DRAGO JANČAR iz Gornje Radgona: Lepo je, da se ob dnevu zmage, kot opomin, spet spominimo na žrtve, ki so bile potrebne, da so leta zavojevani narodi in narodnosti dočakali luč svobode. Ta spomin naj bo trajen spomin tudi za vse, ki imajo še danes razne zemeljske težnje po tujih deželah in izkoriščanju narodov. Naši narodi in narodnosti so težko plačali priborjeno svobodo, zato jo znajo ceniti. Ta dan pa nam mora biti vodilo za doseganje novih delovnih zmag. Le na tak način se bo lahko naša generacija oddolžila tistim, ki so darovali življenja za naš danes.

Novo o otroškem varstvu in dodatkih

Polno sklepna je že prva skupščina otroškega varstva v Murski Soboti potrdila, kako pomembno je vprašanje otroškega varstva. Na njej so delegati tretjega mandatnega obdobja za predsednika izvolili Janeza Kovača, za njegovega namestnika pa Stanka Srako. Predsednica zbora izvajalcev pa je bila izvoljena Marijeta Obal. Prav tako v novem mandatnem obdobju prihaja do sprememb; namesto dosedanjega izvršilnega sveta so bili imenovani štirje odbori prav tako pa dve komisiji. Med prvimi so: odbor za razvojne, splošne in druge naloge, za svobodno menjavo dela, za uveljavljanje denarnih in materi-

alnih pravic uporabnikov in odbor za ljudsko obrambo ter družbeno samoznašitvo. Med komisijama pa komisija za predšolsko vzgojo in varstvo ter komisija za letovanja otrok.

Poročilo o delu skupnosti za preteklo mandatno obdobje je podala Greta Škerget, dosedanja predsednica skupščine, ob tej priliki pa je bil na skupščini v obravnavi in sprejet sklep o spremembah in dopolnitvah petletnega plana ter sklep o višini denarnih pomoči in dohodkovnih pogojih v tekočem letu, za katerega je bila podana tudi realizacija finančnega načrta.

Posebne pozornosti pa je bil pred sprejetjem deležen sklep o višini denarnih pomoči (bolj znanih kot otroški dodatki). Te bodo v višini 1.200 dinarjev pripadale otrokom iz tistih družin, katerih dohodek po osebi ne presega 2.900 dinarjev. 850 dinarjev prejme otrok iz družine s prejemki do 3.700 dinarjev po članu družine in 450 dinarjev vsak otrok, če je dohodek družine do 4200 dinarjev mesečno na člana družine mesečno. Pri ugotavljanju upravičenosti do denarnih pomoči se upošteva dejanski socialni položaj; pri obrtnikih se šteje dohodek, ki je podlaga za odmero davka, pri kmetih pa se dohodek iz kmetijske dejavnosti upošteva v osemkratnem znesku katastrskega dohodka.

Težje telesno in duševno prizadeti otroci imajo pravico do denarne pomoči v znesku 400 dinarjev (kar je za 50 dinarjev manj kot doslej in bo tako 90 najbolj prizadetih otrok v soboški občini dobivalo manj sredstev. Razlog, da je v sedanjem obdobju temu tako, je v viru solidarnostnih sredstvih, saj ne bi bilo mnestno, da bi imele občine, ki jih prejema (med njimi tudi soboska) višjo postavko kot občine, ki solidarnostna sredstva dajejo.

Brigitav Bavrčar

Podelili priznanja OF

Na svečani seji občinske konference SZDL Lendava so podelili letošnja priznanja — srebrni znak OF štirim posameznikom in karavli v Žitkovcih. Priznanja so dobili: Drago Pahor za dolgoletno družbenopolitično aktivnost in krepitve obrambne sposobnosti občanov, Stanko Mlinarič za družbenopolitično aktivnost v krajevni skupnosti Lendavske gorice in drugih organizacijah, Štefan Gyerek za aktivno dolgoletno delo v družbenopolitičnih organizacijah in krajevni skupnosti Kobilje ter Aleksander Šimonka za dolgoletno aktivno delo v družbenih organizacijah in društvi v Lendavi. Karavla v Žitkovcih je prejela priznanje OF za sodelovanje z vaščani in mladino pri podružbljanju SLO in DS. Jani D.

MURSKA SOBOTA

Letos 12 priznanj

Ob dnevu OF slovenskega naroda je bila v veliki dvorani skupščine občine v Murski Soboti slavnostna seja občinske konference socialistične zveze, na kateri so podelili letošnja priznanja OF in društvena priznanja. Slavnostni govornik je bil predsednik OK SZDL Štefan Čahuk, ki je zlasti poudaril pomen frontnosti organiziranja, čigar temelje črpamo že od 27. aprila 1941, ko je prišlo do ustanovitve OF. Njena vsebina je aktualna še danes, ko opredeljujemo najpomembnejše naloge SZDL pri razvoju političnega sistema socialističnega samoupravljanja, bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti. Obzorniku na zgodovinske dogodke med NOB, je dejal tovariš Čahuk, pa se krepki moč delovnih ljudi in občanov za razreševanje tekočih problemov v današnjem času.

Za dolgoletno družbenopolitično delo je dobilo priznanja OF 12 posameznikov iz murskosoboške občine:

IVAN FERBEŽAR, roj. 1925, upokojenec UNZ iz Murske Sobotice;

VLADO BOHAR, roj. 1926, kmetovalec iz Stanjevec;

ANTON KOUTER, roj. 1922, trgovec iz Izakovci;

ERNA BRUMEN, roj. 1941, članica IS SO Murska Sobota;

ERIKA VOGRINCIC, roj. 1955, kvalif. delavka v Muri, iz Kropa;

BORIS VERTOT, roj. 1915, upokojenec iz KS Ali Kardoš M. Sobotice;

ŠTEFKA MILEK, roj. 1930, učiteljica na Tišini;

MILORAD VIDOVIČ, roj. 1938, magister, ravnatelj Srednješolskega centra MS;

LUDVIK JONAS, roj. 1942, oddelek za LO pri SO, iz Hodoša;

ZIGA VEREN, roj. 1926, upokojenec iz KS Lendavska M. Sobotice;

VILI ŽIŽEK, roj. 1935, dipl. elektroinženir iz Murske Sobotice;

GEZA ZRIM, roj. 1930, kmetovalec iz Kuzme.

Podelili pa so tudi 5 društvenih priznanj in sicer gasilskima društvoma MOTVARJEVCI IN PUČONCI ob njuni 90-letnici, kulturno-umetniškemu društvu ORSEG iz Hodoša ter SREČKU GORJANU za prizadevno delo na področju ljudske tehnike in MILIVOJU ROŠU za dosežke na kulturnem področju.

Milan Jerše

GORNJA RADGONA

Podeljena priznanja OF in praznika dela

Tudi letos so v občini Gornja Radgona v počastitev dneva OF in praznika dela podelili občinska priznanja zaslužnim in dolgoletnim družbenopolitičnim delavcem. Na osrednji občinski proslavi, na kateri so slavnostno obeležili oba praznika so srebrni znak OF, ki ga podeljuje OK SZDL, prejeli: Franc Djura iz Apač, Franc Zemljik iz Črešnjave, Jože Zagorec iz Žepovca, Lojzka Potočnik iz Gornje Rad-

gone, Ludvik Klančar iz Radenec in Ela Štukl iz Biserjan. Dobitniki pismenih priznanj pa so GD Sovjak, GD Orehovec, GD Podgorje in OO ZSMS Jančev vrh.

Ob 1. maju pa je OS ZSS Gornja Radgona odlikoval sindikalne delavce iz občine s srebrnim znakom ZSS. Za uspešno delo v osnovnih sindikalnih organizacijah, v samoupravnih organih, v razvijanju delegatskega sistema

so ga prejeli: Miroslav Mladenović iz OO ZSS TOZD Transport Avtoradgona, Elica Starovasnik, OO ZSS Mercator Sloga, Darja Radičević, OO ZSS TOZD Naravno zdravilišče Radenska, Jože Toplak iz konference OO ZSS Gorenje Elrad, Ferdo Flisar, OO ZSS TOZD Kmetijstvo Črnci KK Gornja Radgona in osnovna organizacija ZSS TOZD TPO Radenska.

vp

PREDSTAVLJAMO VAM

RUDI ZRINSKI — letošnji dobitnik zlatega znaka OF

Med letošnjimi 20 dobitniki republiškega priznanja OF slovenskega naroda za dolgoletno uspešno družbenopolitično delovanje v občini Murska Sobota je tudi tovariš Rudi Zrinski. S svojo nesebično aktivnostjo v času NOB in povojnem razvoju naše samoupravne socialistične skupnosti, ki je zahtevala polno angažiranost, je dal osebnostni vzgled aktivista, ki dela na vsestranski krepitvi SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil.

Rudi Zrinski, ki se je rodil 16. oktobra 1923, izhaja iz revne kmečke družine, v kateri je moral zaradi zgodnje očetove smrti že kot otrok opravljati vsa teža kmečka dela. Kljub temu je našel prosti čas za branje različne gospodarske in politične literature, ki mu je širila obzorje. Po končani šoli se je vpisal na dvoletno obrtno šolo in jo uspešno končal. Kmalu se je povezal z nekaterimi člani KPS in postal njihov simpatizer, nato pa se je vključil v vrste prvih aktivistov OF v Premurju. Pri opravljanju partijskih nalog pa so ga prijeli mladostarski žandarji in ga kot mladoletnega obsodili na večletno zaporno kazen v Budimpešti, kjer je ostal vse do 20. novembra 1944. Nato so ga premestili v koncentracijsko taborišče Sachsenhaus pri

RUDI ZRINSKI — dobitnik zlatega znaka OF.

opravljal različne odgovorne naloge. Med drugim je bil kot uslužbenec uprave vodja komisije za razdelitev agrarne zemlje, tajnik občine, načelnik za finance skupščine občine, predsednik občinskega sveta zveze sindikatov in sekretar OF. Zadnja leta pred upokojitvijo pa je bil zaposlen na oddelku za ljudsko obrambo, kot referent za SLO.

Razen tega pa je tovariš Zrinski aktivno deloval tudi v krajevnih in občinskih druž-

benopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih, saj je bil tudi član OK ZKS in komisije za SLO pri OK ZKS, namestnik sekretarja OO ZKS v upravi skupščine občine Murska Sobota, član IO OK SZDL, predsednik komisije za priznanja in odlikovanja pri OK SZDL in večletni odbornik. Sedaj pa je aktiven kot član predsedstva OK SZDL, predsednik KOO za LO in DS pri OK SZDL, vodi komisijo bivših aktivistov OF, je član delegacije in samoupravnih organov v krajevni skupnosti Turpolje v Murski Soboti, kjer živi, član političnega aktiva v okviru OK SZDL, delegat OO ZB NOV v frontni organizaciji itd.

Za svoje neumorno delo je prejel tudi številna priznanja: medaljo zasluge za narod, orden dela 3. stopnje, red zasluge za narod s srebrnim vavencem, leta 1971 pa tudi občinsko priznanje OF. In kot piše v obrazložitvi za zlati znak OF slovenskega naroda — je s svojim požrtvovalnim, doslednim in vztrajnim delom, ki je vseskozi temeljilo na socialističnih samoupravnih odnosih, si je tovariš Rudi Zrinski ustvaril ugled med delovnimi ljudmi in občani murskosoboške občine, ker se je vedno dosledno zavzemal za vsestranski razvoj svoje pokrajine.

Milan Jerše

Izvršni svet o kmetijstvu

Člani murskosoboškega izvršnega sveta so razpravljali o delovnem gradivu za pripravo statuta skupnosti za pospeševanje kmetijstva v občini, ki ga bo treba še dopolniti v zvezi s sprejetim odlokom pred leti. Večja pozornost v razpravi pa je tokrat veljala tudi zahtevku za kritje dispartit cen pri junčjem in prašičjem mesu, ki ga je na izvršni svet naslovila delovna organizacija Mesna industrija ABC Pomurka. Predstavnik te delovne organizacije so na pobudo posebne komisije pri republiškem izvršnem svetu, ki naj bi predložila način pokrivanja izgube v mesno-predelovalni industriji SRS, opravili razgovore v več kot 20 slovenskih občinah, ki jih oskrbujejo z mesom. Predvsem z namenom, da bi skupno poiskali možnosti za nepovratno kritje izgub iz leta 1981 ter o sistemu naročene proizvodnje in pokrivanju dispartit v letošnjem letu. Že na predhodnem sestanku predstavnikov pomurskih občin pa je sprejet sklep o domicilnih cenah, po katerem 30 odstotkov dispartite krije mesna industrija, 70 odstotkov pa občina. Ob tem je murskosoboški izvršni svet sprejel sklep, da bodo dispartite cen v mesni industriji — sredstva bi naj zagotovili iz lanskega leta — lahko pokrili v maju oziroma v začetku junija letos, pri čemer pa bo nujno ugotoviti dejansko potrošnjo svežega mesa v prvih treh mesecih. Za lažje reševanje problematike mesne industrije, ki je vsekakor širšega pomena, pa bi naj čimprej predložili tudi sanacijski program.

Milan Jerše

Nekmetovalec v kmetijstvu

Navada je že, da predstavlja kmetovalec, ki so doslej pomembne uspehe, ki so vzorni kooperanti in sploh vse, ki si to zaslužijo. Dosti pa jih je takšnih, ki kljub temu, da niso sami intenzivni kmetijski proizvajalci, dosti prispevajo k razvoju kmetijstva ali pa k intenzivnejši pridelavi hrane.

Eden takšnih je Andrej Belak, traktorist pri kmetijski zadrugi Ljutomer Križevci. Sam ima le košček zemlje, približno 50 arov, in ga ne moremo prištevati h kmetom. A kadar je potrebno, se odpravi na njivo in s strojem poskuša storiti čimveč. Tovarščak Belak, vi sicer niste kmetovalec, a vaše delo je kljub temu tesno povezano s kmetijstvom?

»Res je, na mojih nekaj arih zemlje, ki jo imam doma, se sicer ne ukvarjam z intenzivnim kmetijstvom. Letos sem sicer posejal nekaj kuruze, ki pa jo bom v glavnem porabil doma in je ne bom prodajal. Sicer pa sem traktorist pri kmetijski zadrugi in tam združujem delo.«

Zadnjih nekaj let se pojavljajo težave pri oskrbi z rezervinimi deli in tudi z nafto; kako pa premagujete te težave?

»Kadar gre za rezervne dele, je problem še delno rešljiv, saj imamo pri zadrugi nekatere tudi na zalogi, ki pa hitro kopni. Ko zmanjka teh, se ustavi tudi delo na polju. Škoda je velika, saj nobena izgubljena ura se ne vrne.« Takoj na začetku pomladi je

bila tudi nafta velik problem. Pomankanje je povzročilo velike zastoje pri spomladanskih opravilih. Pri nas v zadruzi je ta problem še nekako rešljiv, huje je zasebnikom.

Andrej Belak za volanom svojega jeklenega konjička. Kadar je potrebno, mu ni žal niti dvajstih ur, ki jih presedi na svojem delovnem mestu in orje in brana in seje. Kmetijstvo ne pozna delovnega časa.

Kljub temu pa se takšne stvari sploh ne bi smele dogajati, saj je borba za hrano v teku in sami se trudimo, da bi bitko dobili.

Tisti dan, ko sem srečal Andreja na njivi, je deževalo. Naslednje vprašanje se je ponujalo kar samo od sebe: Kako vreme ovira delo in kakšni pogoji so za delo?

Res je, da je naše delo odvisno predvsem od vremena. Če je lepo in sončno, potem

delo ni problem. Huje je takrat, ko dežuje. Če je to zmeren dež, z delom nadaljujemo, če pa ne, pa se delo ustavi. Letos imamo srečo, kajti lanska jesen je bila dokaj ugodna in lepa, tako da smo precej dela na njivah opravili že takrat. Pogoji za delo so težki, predvsem na višku sezone.

Kako pa je takrat? Delo teče neprekinjeno. Delamo po devet, deset tudi dvanajst ur. Seveda nam ni težko, ker se vsi zavedamo, kaj pričakujemo od nas. To nam daje voljo in moč, da vzdržimo. Zahvaljujoč današnji moderni strojni opremi je delo veliko lažje, kakor včasih, ko niso poznali traktorjev in drugih strojev, ter so vse obdelovali ročno.

Pa se vrnila za trenutek še k vam domov. Ali vam te izkušnje, ki jih dobivate na svojem delovnem mestu, pomagajo tudi doma? »Seveda mi pomagajo. Izkušnje so neprecenljive. Sam sicer nimam strojne mehanizacije, tako da mi priskočijo na pomoč sosede, nekaj pa opravim tudi s stroji, ki jih ima zadruga.«

Na koncu pa še tole: imate kakšno željo?

»Seveda jo imam. Predvsem to, da bi naše delo dalo dobre rezultate in bi tako uresničili zastavljene načrte. Trudili smo se in škoda bi bilo, da bi kakšni nepredvideni dogodki pokvarili naš trud.«

Dušan Loparnik

KAJ BOMO DELALI V MESECU MAJU

— NA VRTU

V tem mesecu je na zelenjavnem vrtu polno dela. Sejemo še seme raznih kapusnic in solat, ponovno posadimo visoke in kasne sorte graha. V začetku meseca sadimo nizki in plazeči fižol, sredi meseca pa tudi kumare in buče. Da ne bi plazečemu fižolu pri postavljanju prekel poškodovali korenin, prekle postavimo pred sajenjem. Paradižnikov in paprike še ne presajamo na prosto. Previdni bomo zaradi slane, ki nam rada zagode ob dnevi ledenih mož, bolj zanesljivo bo, če bomo paradižnik in papriko presajali po 15. maju.

Konec meseca sejemo seme radeča in jesenske rumene endivije. V suši zalivamo, redno okopavamo in plevemo, posebno pa rahljamo zemljo po zalivanju in močnem dežju — nalivu.

Vrt krasimo z raznimi cveticami, ki smo jih pridelali v topli gredi ali v sejnalnih zabojčkih. Na prosto sejemo seme raznih letnih cvetic. Lončnice je v deževnem vremenu priporočljivo postaviti na prosto. Ob tej priliki jih po potrebi presadimo, razrahljamo prst in pognojimo (cvetel — za rast in cvetenje).

— V SADOVNJAKU

V mesecu maju je sadno drevje v polnem cvetju. Samice jabolčnega zavijača začno odlagati na mlade polodove zalego, kar povzroči črvihost polodov. Zato bomo takoj po cvetenju škropili in na ta način obranimo polodove pred črvihostjo, uničujemo pa tudi mlade ličinke kaparja. Zbiramo listne uši, da se ne razmnože. V suši cvetoče drevje-predvsem mlade nasade-zalivamo. Oplojeno drevje zalivamo z gnojico, kateri dodamo kalij, da pospešimo zdravo rast in razvoj plodov. Na marelicah in breskvah odmirajo pogostokrat že ozelenele veje. Uničuje jih molija, zato jih odrežemo v živo, do zdravega lesa, rane dobro zamažemo, da preprečimo širjenje. Odrezani les pa sežgemo.

— V VINOGRADU

Proti koncu maja (ponekod že tudi prej) vezemo mladike, ki jih ne polomimo vetrovi. Ozelenele vinograde plitvo okoplamo in ob tej priliki tudi gnojimo. Proti koncu maja bomo izvršili prvo zaščitno škropljenje proti oidiju. Škropimo po navodilih peronosporne službe, ki so objavljena po radiu. V kleti pustimo vino pri miru. Kleti zračimo ponoči, podnevi pa zapiramo, da ostanemo hladne. Sode redno dotakamo, prazne pa sproti očistimo — zažveplamo.

Anton Horvat

Prilaganje na zasoljene cene umetnih gnojil

S SEJE NALOŽBENE KOMISIJE

VSEM NE BO UGODENO

Na svoji zadnji, osmi seji — prejšnji četrtek v Murski Soboti — je regijska naložbena komisija pri medobčinski gospodarski zbornici obravnavala več vprašanj. Poleg drugega je tudi — kot ponavadi — pretresala nekatere investicijske zahteve. Tokrat je šlo za tri: nadaljevanje regulacije potoka Ščavnica za obrambo pred poplavi v in ureditev osnovne odvodnje za melioracije, preureditev prostorov motela Čarda v Martjancih in bifeja Pivnica v Murski Soboti in dograditev hotela Lipa s termalnim kopališčem v Lendavi.

Prvoomenjena naložba bo — kot je pojasnil predstavnik območne vodne skupnosti Mura iz Murske Sobotice — po predračunski vrednosti veljala 25 milijonov dinarjev, ki jih bodo v celoti zagotovili iz lastnih oziroma združenih sredstev ostalih območnih vodnih skupnosti v naši republiki. Potrebna dela naj bi predvidoma sklenili junija prihodnje leto, nakar se bodo lotili gradnje zadrževalnika v Bolehnečicah, ki bi moral biti — če bo šlo seveda vse po načrtih — končan do izteka leta 1984. Za tem planirajo nadaljevanje regulacijskih del na potoku Ščavnica v občini Gornja Radgona. Komisija je brez posebne razprave omenjeno naložbo

potrdila, saj gre posredno za proizvodnjo hrane oziroma primarno kmetijsko proizvodnjo.

Zeleno luč je regijska naložbena komisija dala tudi preureditvi kuhinje motela Čarda v Martjancih in posodobitvi prostorov bifeja Pivnica v Murski Soboti. Sanacijska dela bodo Radenskin toz Zvezda veljala kakih 7,6 milijonov dinarjev, pri čemer bodo manjši del vložili sami, dva milijona dinarjev bo šlo iz sklada gospodarskih rezerv skupščine občine Murska Sobotica, po predvidevanjih pa naj bi dobili še znaten blagovni kredit izvajalcev iz Ljubljane, in tako ne bi obremenjevali domače banke.

Kot smo slišali, je navedena sanacija neobhodna, saj bo v nasprotju — kot so bili že nekajkrat posvarjeni — posredovala sanitarna inšpekcija. To bi kajpada v precejšnji meri zaviralo sicer utečeno dejavnost in hkrati ogrozilo socialno varnost zaposlenih.

Malone soglasno — z enim vzdržanim glasom — pa je komisija zavrnila zahtevek Integralovega tozda Gostinstvo v Lendavi. Tu namreč načrtujejo dograditev hotela Lipa s termalnim kopališčem ob dejstvu, da so imeli v letošnjem prvem trimesčju pol drugi milijon dinarjev izgube.

Pojasnili, da Lipa brez termalnega kopališča ne more normalno poslovati in da se ji zato ob koncu leta obeta najmanj šest milijonov dinarjev izgube, pa zagotovilo, da se bo tesno povezala z ljubljanskim Kompasom, ki naj bi prevzel odgovornost za realizacijo 57 odstotkov izvoza z aranžmaji tujih gostov in s tem deviznim prilivom — kakor tudi pomislek ali se tedaj sploh splača razvijati gostinsko turistično dejavnost v lendavski občini — vse to naložbene komisije ni prepričalo. Se najbolj pa se je spotaknila ob zasnovano finančno konstrukcijo, po kateri bi Integralov toz Gostinstvo od skupaj 152 milijonov dinarjev, kolikor bi jih naj stala dograditev, primaknil le nekaj nad 9 milijonov dinarjev.

Zato je menila, da se zahtevek začasno odloži in da v omenjenem gostinskem tozdu v Lendavi najprej dodobra pretuhtajo težak likvidnostni položaj, v kakršnem se je znašla Lipa, uredijo dohodkovne odnose z Integralom in Kompasom, vnovič proučijo možne vire sredstev in se šele nato podajo v zasnovano nameravane investicije.

Naložbena komisija se je za tem podrobneje zadržala pri nekaterih programskih nalogah, oblikah in metodah svojega dela in se seznanila z zajetnim seznamom manjših naložbenih vlaganj organizacij združenega dela in delovnih skupnosti v Pomurju v vrednosti par deset tisoč dinarjev. Poleg tega so člani dali nekaj predlogov za dopolnitev letošnjega programa investicij v naši republiki, kjer sta doslej iz regije našli mesto le dve naložbi: Murina in Radenska.

Hkrati so se dogovorili, da morajo še ta mesec občinski izvršni sveti, komiteji za plan in družbeno-ekonomski razvoj, investitorji in banke zbrati potrebne podatke o predvidenih naložbenih vlaganjih v posameznih občinah — mišljena so Aista, ki veljajo nad 15, ne presega pa 50 milijonov dinarjev — in jih posredovati regijski naložbeni komisiji pri medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje.

Branko Žunec

lesnina

Lesnina proizvodno in trgovsko podjetje z lesom, lesnimi izdelki, pohištvom in gradbenim materialom s. sol. o. Ljubljana — TOZD tovarna pohištva Mizarstvo n. sub. o. Ljutomer, Prešernova 31

razpisuje po sklepu komisije za delovna razmerja prosta dela oz. naloge:

1. skladiščnik gotovih izdelkov

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- srednješolska izobrazba tehniške, ekonomske smeri ali poklicna trgovska šola
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na zgornji naslov z oznako »za komisijo za delovna razmerja«.

Rok v katerem se morajo kandidati prijaviti je 15 dni od dneva objave.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

splošno gradbeno podjetje
konstruktor
n. sol. o. maribor, sernčeva ulica 8

Odbor za delovna razmerja TOZD Gradbeništvo Maribor n. sol. o. Maribor, Sernčeva ulica 8

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

1. KV in PU zidarjev
2. KV in PU tesarjev
3. KV in PU zelezokrivcev
4. NK in PK gradbenih delavcev

Za dela in naloge od 1. do 3. se zahteva končana poklicna šola oz. opravljen izpit za priučenega delavca ustreznih stroke ter 1 leto delovnih izkušenj. Delavci od 1. do 3. imajo po enem letu dela v domovini možno razporeditve na delo v tujino.

Delavcem nudimo bivanje in prehrano v našem samskem domu.

Kandidati za navedena dela in naloge naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov SGP Konstruktor Maribor, Sernčeva 8, splošno kadroviski sektor ali se osebno oglasijo v kadroviski službi v 15 dneh od dneva objave.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 15 dni po poteku objavnega roka.

REGIJSKO TEKMOVANJE TITO — REVOLUCIJA — MIR V GORNJI RADGONI

Uspeh domačinov

V osnovni šoli Gornja Radgona je bilo regijsko tekmovanje mladih iz vseh pomurskih občin Tito — revolucija — mir. V prvi kategoriji, med osnovnošolci, je bila udeležba popolna, med srednješolci pa so izostali tekmovalci iz lendavske občine.

Domačini, OK ZSMS Gornja Radgona, ki so se tudi tokrat izkazali kot vzorni organizatorji, so se najbolj pripravili na tekmovalni del preizkušnje in pobrali največje število lovorik.

Med osnovnošolci je slavila KSENIJA ROŽMAN iz OŠ Gornja Radgona, ki je zbrala 41 točk. Drugo mesto je osvojil MATJAŽ MAUKO, prav tako učenec OŠ Gornja Radgona s 40 točkami, tretje pa MATIJA HALAS, OŠ Črenšovci, iz lendavske občine z 38 točkami.

V drugi kategoriji, med srednješolci, je slavil ANTON LOPERK, dijak SCTPU Murska Sobotica s 43 točkami, za njim pa sta se uvrstila na drugo oz. tretje mesto ANTON ŠTEINER, OO ZSMS Jančev vrh, in ZORICA KEREČ, SŠGT Radenci, ki sta zbrala 41 in 40 točk.

Vsi našti bodo predstavljali mlade Pomurce na republiškem tekmovanju, ki bo 8. maja v Ravnah na Koroškem.

vp

Umetnost ne pozna mejo

V galeriji Kulturnega centra v Murski Soboti se v okviru mednarodne likovne razstave Pannonia 81 predstavlja s svojimi deli devetindvajset likovnih umetnikov iz Slovenije, Avstrije in Madžarske. Pri prvih gre za sodobni likovni trenutek, ki je izraz dveh poti: poti iz realnosti — naturalizma v abstrakcijo in samo abstrakcijo. Pri avstrijskih umetnikih kaže posebej izpostaviti risbo in grafiko, madžarske likovnike pa po besedah vodje soboške galerije, umetnostnega zgodovinarja Franca Obala, označuje ekspresivna figuralika.

Poleg omenjene umetniške, pa ima mednarodna likovna manifestacija nedvomno tudi velik družbenopolitični pomen. V petnajstih letih, ki tako kot zaporedna številka osem, pričajo o tradiciji izmenjav, je likovna Pannonia pomembna za številna odprta vrata na področju mednarodnega sodelovanja treh narodov: Slovencev, Avstrijcev in Madžarov, ki živijo na območju pokrajine Pannonie. Prav tako pa je pomembno tudi to, da ne gre le za soočanje stvari, temveč za soočanje umetnikov ter izmenjavo likovnih izkušenj. Ob tem postajajo meje, ki so pregraje, nepomembne.

Pomembno pa je na primer priznanje, kot je iskreno dejal akademski slikar Štefan Gahič, eden od dveh domačih nagajencev Pannonie 81. Drugi, akademski slikar Franc Mesarič, pa je dejal: »Zares se mi zdi, da slikarstvo in likovna umetnost nista samo o krasi, da dejansko bogatita naše življenje, naš vsakdanjik, to pa opravljata tudi Pannonia in naše delo.«

O tem ne gre dvomiti in upati, da bo številki osem čez dve leti sledila tudi številka devet te bienalne likovne manifestacije, ki je prav gotovo osrednji kulturni dogodek pri nas.

Brigita Bavčar

PRIZNANJA KULTURNIKOM SOBOŠKE OBČINE

Letošnja priznanja in nagrade za delovanje na kulturnem področju v soboški občini so prejeli: lutkovna skupina vzgojnovarstvenega zavoda Murska Sobota, Kulturnoumetniško društvo Beltinci, Jože Janež, Alojz Smodiš in Štefan Kržanko.

Podelitev priznanj in nagrad kulturnikom soboške občine je potekala v galeriji Kulturnega centra. Vročal jih je Ivan Obal, za povezovanje je poskrbel Marija Rituper, na sliki pa je še Alojz Smodiš, ki se je ganjen v imenu vseh nagajencev zahvalil za prejete nagrade in priznanja. Foto: A. Abraham

LUTKOVA SKUPINA VZV MURSKA SOBOTA

praznuje letos jubilej — desetletno delovanje. Vodi jo Jožica Roš, v letih od svojega nastanka pa so lutkarji pripravili trinajst premier ter dvakrat obiskali namilajše v Porabju. »Zaskupinost značilni izvirnosti in lastna ustvarjalnost, že dvakrat je snemala celotno prireditev oziroma predstavo RTV Ljubljana, sodelovala pa je tudi kot gost na srečanju gledaliških skupin Slovenije«, je zapisano v obrazložitvi podelitve.

KUD BELTINCI že vrsto let uspešno deluje doma in na tujem z različnimi sekcijami. Gre ji za službo za ohranitev kulturne dediščine, zlasti na področju folklorne, pevške, tamburaške in dramske dejavnosti. S tako bogato kulturno dejavnostjo je eden od nosilcev kulturnih dogajanj v občini Murska Sobota.

JOŽE JANEŽ je upokojeni polkovnik JNA, nosilec spomennice 1941. številnih odlikovanj in priznanj, ki je svoj prosti čas posvetil proučevanju prekmurske pokrajine in njene zgodovine, o kateri je sodeloval ali pa sam izdal vrsto publikacij (pri Zborniku-Umrli so v boju za svobodo, Krik prekmurske zemlje, Revolucionarno izročilo — Domicili v slovenskih občinah).

ALOJZ SMODIŠ že trideset let vodi kinematografsko dejavnost v Murski Soboti, kjer je nastopil službo kinooperaterja v mestnem kinu 1. maja 1949. V njem je pokazal veliko iznajdljivosti in organizacijskih sposobnosti pri reševanju finančnih in programskih težav. V času gradnje nove kinodvorane je bil v eni osebi nadzorni organ, usklajevalec in kontrolor poteka del. Velike zasluge pa ima tudi pri združe-

vanju kulturnih ustanov v kulturni center.

ŠTEFAN KRŽANKO je eden od ustanoviteljev kulturnoumetniškega društva Avgust Gašparič v Vučji Gomili in tistih ljubiteljev kulture, ki ji namenja ves svoj prosti čas. Znan je kot dolgoletni organizator, režiser številnih proslav in veselih večerov na vasi, posebej pa kot ustanovitelj dramske, recitatorske in folklorne sekcije ter pevskega zbora in glasbenega ansambla Fantje treh vasi.

B. Bavčar

Sredin večer v galeriji soboškega kulturnega centra je po podelitvi priznanj in nagrad kulturnim delavcem in društvom v občini Murska Sobota popestrila igralka Slovenskega narodnega gledališča iz Maribora — Breda Pugljeva. Predstavila se je v monodrami Zenske, oh te zenske.

kulturni koledar

ČETRTEK, 6. MAJA

LENDAVA — V galeriji Lendava bo ob 11. uri otvoritev razstave otroških likovnih del osnovnih šol in vzgojno varstvene organizacije občine Lendava. Prireditelj je v počastitev 9. kongresa ZKS, 12. kongresa ZKJ, 11. kongresa ZSMS, 40-letnice pionirske organizacije, 90-letnice rojstva tovariša Tita in 25. maja, dneva mladosti.

PETEK, 7. MAJA

MURSKA SOBOTA — V grajski dvorani gostuje ob 19.30 gledališka skupina iz Novega mesta. Ljubitelji gledališča se predstavljajo s ČRNO KOMEDIJO Petra Šafferja.

SOBOTA, 8. MAJA

TIŠINA — Gledališka skupina kulturno umetniškega društva Štefan Kovač gostuje s komedijo Marca Camolettijsa DA, PRAV STE PRIŠLI. Predstava soboških ljubiteljev gledališča bo v prireditveni dvorani ob 19.30.

NEDELJA, 9. MAJA

GRAD — Ob 14.30 bo v kulturnem domu predstava novomeških ljubiteljev gledališča ČRNA KOMEDIJA.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji kulturnega centra je na ogled mednarodna likovna razstava Pannonia 81.

LJUTOMER — V galeriji Antea Trstenjaka razstavljajo Ivo Bošnjakovič, Endre Gönter, Ivo Hirci, Oto Jurgec in Geza Kocan — člani likovne skupine 676.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin so še vedno na ogled dokumentarne fotografije Edija Selhausa.

GORNJA RADGONA

VRSTA PRIREDITEV OB MESECU MLADOSTI

V gornjeradgonski občini so kot drugje v Pomurju zvezno štafeto mladosti že pospremili dalje po njeni poti, izvedli občinsko štafeto mladosti in pospremili tudi kurirsko pošto, za nami sta tudi osrednja občinska prireditelj ob obletnici OF in osrednja proslava 1. maja, ki so jo združili s 100-letnico GD Gornja Radgona in otvoritvijo novega gasilskega doma in doma CZ. Prav tako so za njimi tradicionalni nogometni turnir KS, spominske ure posvečene tovarišu Titu in občinsko tekmovalstvo s področja SLO, ki so ga tokrat pripravili v Vidmu.

Kljub temu pa ostaja program prireditev ob mesecu mladosti, ki so ga letos organizirali OK ZSMS, občinska zveza kulturnih in občinska zveza telesnokulturnih organizacij ter občinska gasilska zveza, v občini Gornja Radgona bogat vse do konca meseca maja.

15. maja bo v organizaciji Avtoradgona rokometni turnir v

OŠ Gornja Radgona, 21. maja pa se bodo srečali najuspešnejši iz občinskih na regijskem tekmovanju s področja SLO v Vidmu ob Ščavnici. 22. maja se bodo mladinci iz gornjeradgonske občine podali že na 8. pohod ob mejnihikih revolucije, ki bo krenil z Janžvega vrha. Letošnja osrednja občinska prireditelj ob dnevu mladosti bo 23. maja v Apačah, kjer tukajšnje GD slavi stoletnico obstoja. Na sam dan mladosti bo pa prav gotovo

vo najslovesneje v vseh osnovnih šolah v občini, kjer bodo pionirji svečano sprejeti v mladinske vrste. Ta dan bosta še kulturna prireditelj Mladina se predstavljata in že 4. poplinski tek mladosti. Od 27. do 30. maja se bodo mladi Gornjeradgonačani udeležili že 27. festivala bratstva in enotnosti, ki bo tokrat v Kranju, 29. maja pa se bodo v Radencih srečali odrasli pevski zbori

vp

Dokležovski lutkarji v Porabju

Slovenski knjižni jezik je za porabske Slovence še vedno dokaj trd oreh, čeprav imajo otroci v šolah od 3 do 4 ure tedensko pouka iz materin-

ščine. Očitno je to zanje premalo, pri čemer pa so še drugi vzroki, zato jih je potrebno dodatno usposabljanje. Med izvenšolskimi oblikami so vsekakor zelo koristne razne odrske predstave, predvsem še lutkovne igrice, ki so med otroki zelo priljubljene.

V Porabju lastnih lutkovnih skupin nimajo, če izvajamo Monošter, kjer v okviru tamkajšnjega kulturnega doma deluje madžarska skupina. Vendar porabski otroci niso več prikrašani, kajti vsako leto jih obišče ena izmed lutkovnih skupin iz soboške občine. Tako je pretekli tork gostovala na Gornjem Seniku, v Sakalovcih in Stevanovcih šolska lutkovna skupina iz Dokležovja, ki jo vodi Marija Zverova. Malčkom iz otroških vrtcev in učencem osnovnih šol so prikazali igrice Grdi raček. Povsod so bili mladi gledalci zelo navdušeni nad igrice.

Da je prišlo do tega gostovanja, gre posebna zasluga Zvezi kulturnih organizacij občine Murska Sobota in kulturnemu oddelku okraja Körmen na Madžarskem.

J. Graj

GORNJI SENIK

Slovenska pesem in beseda po radiu

Postala je že tradicija, da Radio Ljubljana organizira javne oddaje. Spoznavamo svet in domovino tudi med zamejskimi Slovenci v Italiji, na Sotoh in v Avstriji in v Porabju na Madžarskem. Tako je bil pretekli koncert priložnost tekmovanja Gornji Senik, kjer so hkrati pripravili tudi koncert pevcev zabavne glasbe iz Slovenije.

Tekmovalci, tokrat so bili to prvič le mladi porabski Slovenci iz različnih krajev, so ustanovili dve ekipi, ki sta odgovarjali na vprašanja o življenju, delu in pomembnejših dogodkih v železni županiji, predvsem v porabskih vaseh. Vmes je tekel kulturnozabavni program, v katerem so nastopili ansambl Predmestje iz Ljubljane in znani slovenski pevci zabavne glasbe ter gledališki igralci, od domačih kulturnih skupin pa so se predstavili mešani pevski zbor Avgust Pavel (prvi letošnji nastop), ansambl Beček banda in šolski pionirski pevski zbor iz Gornjega Senika.

V oddaji sicer ni bilo zmagovalca, oziroma sta zmagali obe ekipi, saj sta odgovorili na vsa vprašanja in zbrali enako število točk. Za nagrado so prejeli knjižna darila Mladinske knjige iz Ljubljane in plošče ter kasete RTV Ljubljana.

Velja omeniti, da je pri tej oddaji sodeloval tudi madžarski radio oziroma regionalni studio v Györu, ki ima vsako nedeljo dopoldne na sporedni oddaji v slovenskem jeziku, namenjene pa so porabskim Slovincem.

JOŽE GRAJ

ZIV-TAM

»BORIS KIDRIČ« n. sol. o. Maribor

62000 MARIBOR, Leningradska 27

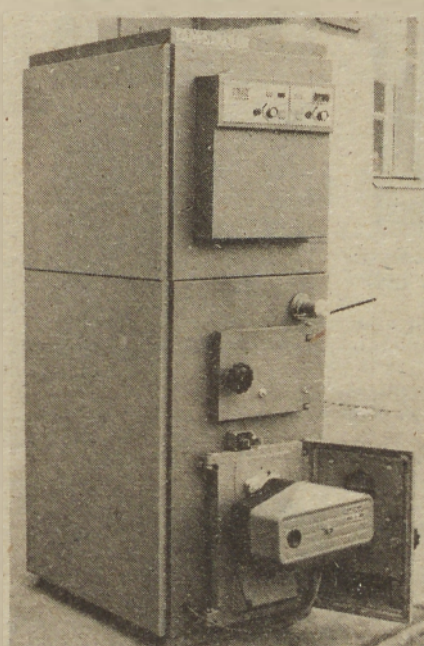
Telefon: n. c. 24-171 — Prodaja: 39-779, 20-361 — Telex: 33161

TOZD PROIZVODNJA BOJLERJEV LE-NART

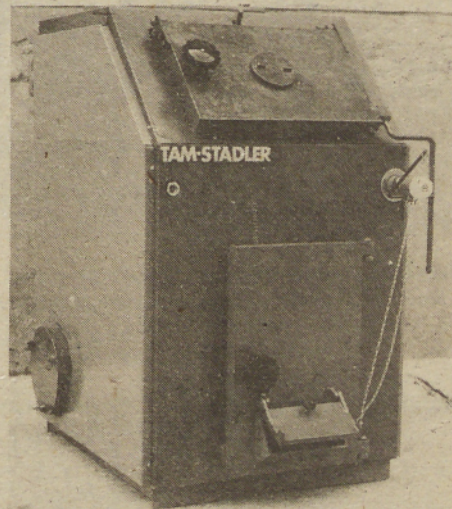
Je ogrevanje
tudi vaš problem?
IZBERITE REŠITEV

TVT »Boris Kidrič« vam poleg že uveljavljenih izdelkov toplotne tehnike nudi rezultate večletnega razvoja in raziskav.

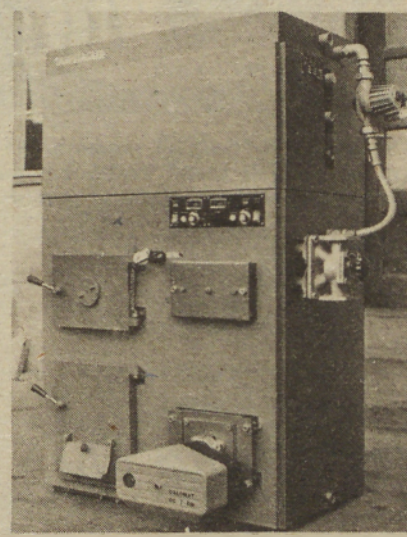
PRIHRANEK ENERGIJE IN ČASA

MODEL UL — Univerzalni toplovodni kotel z ali brez boilerja za ogrevanje sanitarne vode. Možnost uporabe tekočih, plinastih in trdih goriv.

MODEL »H« — Peč za centralno ogrevanje na trdna goriva omogoča kurjenje z vsemi vrstami trdih goriv in odpadkov.

MODEL KL — Kotel z dvojnimi kurilščem z ali brez boilerja, združuje dva kotla v enem. Eno kurilšče je namenjeno za uporabo olja in plina in drugo za kurjenje trdih goriv.

Iskrene čestitke ob prazniku občine Lenart

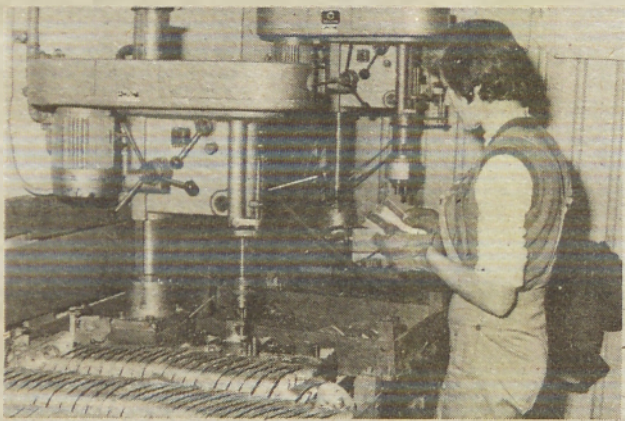
MARIBORSKA LIVARNA

TOZD PROIZVODNJA OGREVALNIH

ELEMENTOV LENART

Proizvodnja montažno izgotovljenih in končno barvanih aluminijevskih radiatorjev z ustrezno montažno opremo ter ventili za centralno ogrevanje.

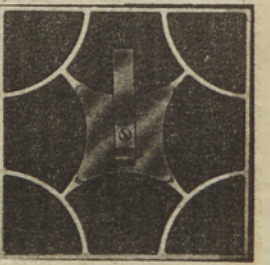
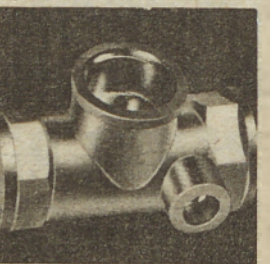
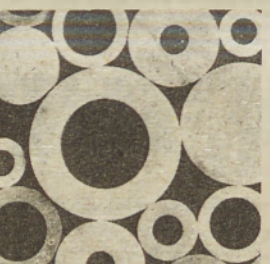
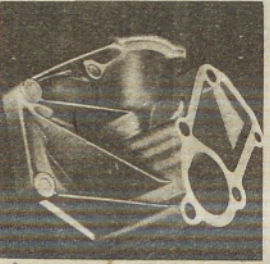
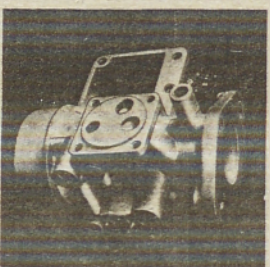
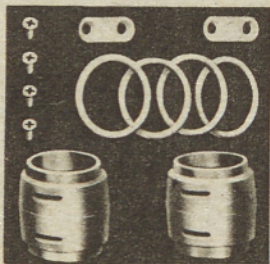
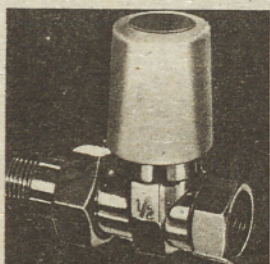
Površinska obdelava tlačnih ulitkov odkovkov in kobilnih ulitkov za vgrajevanje v industriji motornih vozil, elektro aparatov, gospodinskih opreme, elektronskih naprav in sanitarnih armatur.

Izdelava drsnih težajev, polžastih prenosov, zobatih koles, vretenastih matic, obrocev, delov armatur in elektrod.

Izdelovanje sestavljenih aluminijevskih ograj za balkone, vrtove, okna in vrata. Proizvodni program obsega tudi okrasne pregrade prostorov in garderobno opremo.

MARIBORSKA LIVARNA
62000 Maribor—Kejžarjeva 11

Čestitamo ob
lenarškem
občinskem prazniku!

dopisniki so zabeležili

HOTIZA

Kdaj čiščenje potoka Jedro?

V krajevni skupnosti Hotiza se že nekaj let pripravljajo na regulacijo potoka Jedro. Dogovori z območno vodno skupnostjo Mura iz Murske Sobotice so usmerjeni v to, da bi potok letos očistili. Vzporedno s čiščenjem potoka Jedro na Hotizi se območna vodna skupnost zavzema tudi za izkop velikega jarka v Veliki Polani v Hotizi za odvajanje vode v hidromelioracijskem sistemu. Ureditev jarka naj bi veljala okoli dva milijona dinarjev. Izvršni odbor območne vodne skupnosti meni, da bi čiščenje potoka Jedro in z ureditvijo odtokov trajno odpravili prenekatero težavo in precej prispevali k hitrejšemu razvoju kmetijstva.

Ob tem je treba zapisati, da potok priteče od Žitkov preko katastrske občine Polana in priteče pri Koroševem mlinu pri Hotizi v katastrsko občino Čakovce, kamor sodi večji del zemlje krajanov Hotize. Potok česče zaliva gospodarske in kmetne prostore na Hotizi, v Kapci in Kotu. Vodna skupnost je manjše čiščenje opravila pred štirinajstimi leti vzdolž struge od Koroševga mлина pa do katastrske občine Kapeca, toda delavci so takrat zaradi močnega naliva dela prekinili. Krajevna skupnost Hotiza že nekaj let odvaja za čiščenje potoka dobršen del sredstev. Krajanji so se obvezali, da bodo pomagali z delom in denarjem.

J. Zerdin

Marjan Maučec v najetih prostorih stare pošte na Tišini skrbno reže steklo in izdeluje okvirje za najrazličnejše slike in goblene. Ob tem delu pa ga včasih zamika tudi čopič in paleta. Takole je naslikal staro domačijo, lahko pa bi nam pokazal še več primerkov. foto: F. Kuhar

GORNJA RADGONA

Tradicionalna prireditve ob dnevu mladosti

Kot vsako leto se tudi letos Gornja Radgona vključuje v program praznovanja Dneva mladosti.

V počastitev tega dne bo 22. maja odigrana že šesta tradicionalna nogometna tekma »debeli—suhi«, katero organizira KS Gornja Radgona. Za popestritev programa pripravljajo na ta dan tudi povorko po radgonskih ulicah, v kateri bodo sodelovali: predstavnik združenega dela, ki bodo prikazali svoje dejavnosti, šolska mladina, gasilci in drugi.

Pred pričetkom te za vse obiskovalce priljubljene tekme bo aeromiting, nato pa bodo gotovo prišli na svoj račun moški, ki bodo spremljali prireditve, saj se bosta z nogometno žogo pomerili ženski enajsterici KS in DO Gorenje Elrad.

Veselo raspoloženje pa se bo prav gotovo še stopnjevalo na prostorih gospodarskega razstavišča ob prijetni glasbi in daleč naokrog poznani kapljici radgonsko kapelskih gor. Rada Vreča

LENDAVA

Še ženska desetina

Člani industrijskega gasilskega društva Gorenje-Varstoj posvečajo posebno pozornost usposabljanju članov, zato bi radi pritegnili čim več mladih. Društvo v enoviti delovni organizaciji deluje že štiri leta.

„SOBOTA“ TOZD Obrtništvo o. sub. o.
Murska Sobota, Kopališka 2

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

1. frizerja ženske stroke
2. frizerja moške stroke

Poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

— da imajo končano poklicno šolo in tri mesece delovnih izkušenj. Delovno razmerje se v obeh primerih sklene za določen čas.

Pismene prijave z dokazili o strokovni izobrazbi sprejema kadrovski oddelek podjetja

„SOBOTA“ Murska Sobota, Kopališka 2 v 15 dneh po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku roka objave.

Med načrti so zapisali, da se bodo lotili gradnje vodnega rezervoarja za gašenje pri delovni organizaciji, radi pa bi organizirali še eno člansko desetino, po možnosti žensko.

J. Z.

ČENTIBA

50 let plodnega dela

Gasilci v Centibi ugotavljajo, da je delo društva iz leta v leto boljše in da so tudi mladi našli svoje mesto v gasilskih vrstah.

Letos bodo proslavili 50-letnico ustanovitve društva. Ob tej priložnosti bodo na društveni prapor pripeli pozlačene žebličke in trakove, kupili nove paradne uniforme in uredili vodne razmere; predvsem bodo poskrbeli za dodatne hidrante.

J. Z.

MURSKA SOBOTA

Posvetovanje vzgojno varstvenih organizacij

Od trinajstega do petnajstega maja bo v Murski Soboti posvetovanje vzgojno varstvenih ustanov Slovenije. Obravnavali bodo temi: Za otroka v družini in Vzgojno varstvene ustanove v družbi. Z referatami bodo prispevali svoj strokovni delež na priznani strokovni področji predšolske vzgoje in izobraževanja; vodni referat bo imela Zora Tomič.

V program so uvrstili tudi delo poskupinah, kjer bodo lahko udeleženci izmenjali izkušnje in dogovarjali za prihodnje naloge. Ponuja se torej možnost za strokovno obogatitev.

Zakonca Jožefa in Franc Mataja iz Murskih Črnc sta po petdesetih letih še enkrat rekla DA. Zlatoporočno listino jima je predala Marija Rodič.

F. K.

MURSKA SOBOTA

Praznik dela

Pred proizvodnimi prostori delovne organizacije Panonija v Murski Soboti je mladina pripravila proslavo, na kateri so za kulturni program poskrbeli pevski zbor Mure in recitacijska skupina iz te največje delovne organizacije. Med programom so doživeli način oživil spomine na ustanovitev osvo bodilne fronte in vseh tistih, ki prvi maj še vedno izredno spoštljivo in srčno doživljajo kot svoj praznik, praznik leta.

F. K.

KOBIJLE

Mladi gasilski rod

Gasilci v Koblju so prizadevni, zato se starejši, sim. izkušeni, pridružujejo tudi mlajši. Dokaz za to so tudi uspehi gasilskega krožka v osnovni šoli, kjer imajo kar dve desetini — za učenke in učence dekleta so doslej dosegla boljše rezultate. Taniš pa želimo, da bi v prostem času gasilstvu posvečali še več skrbi.

F. Ščavničar

TURNISCE: cene pujskov

Nič drugače ni bilo pretekli četrtek (29. aprila) kot že nekaj tednov. Rejci so pripeljali samo 38 pujskov, kupci pa bi jih kupili najmanj še dvakrat toliko. Prodajne cene pa so se sicer gibale od 4.000,00 do 4.500,00 dinarjev za par pujskov.

Nesrečni prazniki

POŠKODOVAN NA GRAD-BIŠČU — 28. aprila ob 6.50 uri se je na gradbišču Konstruktorja, TOZD Pomurje, hudo poškodoval skupinovodja Adolf Topolovec. Padel je namreč z nestabilnega zidarskega odra.

PADEL POD TRAKTOR — Ludvik Gjergjek, kmetovalec iz Pečarovec, je 30. aprila pustil na pobočju hriba traktor, ne da bi zalegnil ročno zavoro. Čez čas se je vozilo premaknilo. Gjergjek pa je stekel proti, da bi ga zavrl. Zgodila se je nesreča: kolo traktorja je zapeljalo čezenj in mu prizadejalo na prsnem košu in medenici hude poškodbe.

GOZDNI POŽAR — 28. aprila okrog 18. ure je izbruhnil požar v gozdu pri Setu. Zajel je listje, travo in podrast, vendar pa ni povzročil večje materialne škode, ampak le za 5 tisočakov. Ogenj so namreč pravočasno opazili in pogasili. Vzrok: kaže, da je nekdo odrgel cigaretni ogorek.

SLAMA V PLAMENIH — 30. aprila ob 16. uri je zagorela kopica slame Irme Časar iz Lipc. Gmotna škoda znaša 3 tisoč dinarjev. Lastnica je, brž ko je opazila ognjene zublje, poklicala gasilce, ki so ogenj kmalu pogasili. Kaže, da so se v bližini slame igrali otroci z vžigalicami.

NAMERNI POŽIG — Ko to poročamo, še ni znano, kdo je požigalec. 30. aprila je namreč nekdo okrog 22. ure vžgal kozoletce Helene Pintarič v Gerlincih. Gorela je tudi slama, deske... Materialno škodo so omilili vaščani in gasilci Gerlinec, tako da ni večja od 30 tisočakov.

OKRADEN UPOKOJENEC — 2. maja okrog 8. ure sta obiskali upokojenca Antona Županca v Berkovcih dve ženski. Medtem ko se je ena z njim pogovarjala, je druga stikala po stanovanju in na postelji pod pregrinjalom našla 21 tisoč dinarjev. Ko sta ženski odšli, je možakar posumil v resničnost obiska in ko je ugotovil, da sta

mu pobrali denar, je obvestil soseda, ta pa je po telefonu poklical ljutomerske miličnike. Le-ti so ob sodelovanju občanov ženski prijeli v Kokoričih. 24-letna Stanka Baranja iz Dolge vasi pri Lendavi je, ko je videla, da so ji na sledi, denar odvrгла v obcestni jarek. Na ta način seveda krivde ni odpravila, saj so jo prijeli temeljnemu tožilstvu.

Ob tem dejanju oziroma primeru najbrž ni odveč znova poudariti, da moramo biti občani vselej previdni. Torej takrat, ko kramljamo z neznanci, prav tako pa seveda pravo mesto za hrambo denarja niso omare, odede, zglavniki, posteljini vložki itd. ampak banka oziroma pošta.

KMET POD TRAKTORJEM — Nesreče s traktorji prihajajo spet v ospredje. Leopold Panter iz Šalamec je 30. aprila ob 13.30 uri pripeljal na njivo zemljo in v trenutku, ko jo je hotel odložiti, se je vozilo zaradi preobremenitve premaknilo po strmini navzdol. Traktor se je prevrnil na Pankerja in mu prizadejal hude poškodbe.

VEČKRAT SE JE PREVRNIL — 1. maja ob 2.15 uri se je Evgen Spač iz Brezovec peljal z osebnim avtom iz Martijanec proti Murski Soboti. V ostrem levem ovinku v Nemčavcih ga je zaneslo na desno, zapeljal je v jarek, kjer se je vozilo večkrat prevrnilo. Voznik in sopotnica Slavica S. sta se lažje poškodovala, popravilo avta pa bo stalo okrog 40 tisočakov.

SMRT NA CESTI — 29. aprila ob 14.45 uri se je 46-letni Jože Himelraj iz Radenec peljal s kolesom z motorjem po regionalni cesti iz Radenec proti Kapeli. Zaradi neprimerne hitrosti je izgubil oblast nad vozilom, padel in se tako hudo poškodoval, da je za posledicami na kraju samem umrl.

SMRT TRAKTORISTA — Jože Gumilar iz Črnuč, star 48

let, je 2. maja ob 13.20 uri peljal traktor po vaški cesti Radovci—Poznanovci. V ostrem ovinku, kjer se cesta vzpenja, je prestavljal ročico v nižjo prestavo, pri čemer pa ni bil dovolj spreten, zato so se najbrž zobniki v menjalniku znašli v prostem teku, kar je imelo za posledico, da sila ni več delovala na pogonska kolesa. Traktor je 15 metrov drsel nazaj, zapeljal na cestni usek, nato pa se je prevrnil na streho in podse stisnil voznika, ki je bil na mestu mrtve.

AVTOBUS V KRIŽ — 2. maja se je v Gaberju zgodila navadna prometna nesreča: voznik avtobusa Sašo Benedik iz Trnja pri Škofji Loki se je skozi Gaberje vozil s hitrostjo 80 kilometrov in nameraval prehiteti osebni avto, s katerim se je peljal Jože Šimonka iz Gaberja. Le-ta je nenadoma nakazal spremembo smeri, hoteč zapeljati v stransko ulico, vendar je bilo že prepozno: naletel je avtobus in obe vozili sta se zaleteli v avtobusno postajališče in križ ter oboje podrli. Skupna škoda znaša 170 tisočakov. Telesnih poškodb pa k sreči ni.

NESREČA S KULTIVATORJEM — 76-letni Jože Režonja iz Lendave se je 3. maja peljal z motokultivatorjem po cesti Lendava—Lendavske gorice. Med vožnjo po vzpenjajoči se cesti je motor ugasnil in začel drseti nazaj. Režonja je padel s priklole in se hudo poškodoval.

NEPRIMERNA HITROST — Neprimerna hitrost, neizkušnost ter vožnja brez dovoljenja so glavni »krivci« za prometno nesrečo 18-letnega Milana Zorjana iz Sotine. 3. maja ob 11.10 uri se je z osebnim avtom peljal iz Serdica proti Čankovi, zapeljal izven ceste ter čelno trčil v neko hišo. Lažje se je poškodoval sopotnik 16-letni P. P. od Jurja pri Rogaševcih. Škoda na vozilu in objektu znaša 80 tisočakov.

TRAKTOR BREZ VOZNIKA — 3. maja okrog 13.30 ure je Anton Hübl iz Dolnjih Slaveč naposled zapustil gostilno na Kuzmi, sedel na traktor in se nameraval zapeljati domov. Z njim je bil tudi sopotnik Anton Grah iz Dolnjih Slaveč. Med vožnjo proti domu pa je voznik za trenutek pogledal nazaj, izgubil oblast nad krmilom, zapeljal na levo proti obcestnemu jarku, ki ga je traktor »preskočil«. Hübl in Grah sta padla z vozila in se lažje poškodovala, medtem ko je traktor brez voznika še peljal kakih 30 metrov naprej čez šolsko dvorišče, trčil v gospodarsko poslopje in se končno ustavil. Škoda: 20 tisočakov.

POMEMBNI VSEBINSKI PREMIIKI

V preteklem mandatsnem obdobju so v soboški občini dosegli pomembne vsebinske premike v razvoju samoupravnih odnosov, kakor tudi v sami dejavnosti. Tako postopoma, vendar vztrajno vplivajo na izboljšanje možnosti za zadovoljevanje potreb in interesov delovnih ljudi in občanov na področju telesne kulture. Najpomembnejši dosežek pa je vsekakor spreminjanje zavesti delovnih ljudi, ki se izraža v vse večji osveščenosti, da je telesna kultura nujen del njihovega vsakdanjega življenja in dela. To je med drugim poudaril dosedanj predsednik skupščine TKS Murska Sobotla Ferdo Pihlar na prvi seji v novi sestavi.

V soboški občini so torej v preteklem mandatsnem obdobju dosegli napredek tako pri povečanju števila osnovnih telesnokulturnih organizacij in vključevanju delovnih ljudi in občanov v razne aktivnosti, pri povečanju telesnokulturnih objektov, strokovnih kadrov in vrhunskega športa. Čedalje pomembnejše mesto dobiva telesna kultura v krajevnih skupnostih in združenem delu, hkrati pa se tudi uveljavlja sistem samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja.

Delegati skupščine TKS Murska Sobotla so v preteklem mandatsnem obdobju ocenjevali, preverjali in usmerjali dejavnost športne

rekreacije v vseh okoljih, vlogo šolskih športnih društev, informativno in propagandno dejavnost, analizirali kadrovske značilnosti in pomen amaterskega dela v telesni kulturi ter druga vsebinska vprašanja. Seveda pa so ostala še nekatera odprta vprašanja, ki se jih bodo morali lotiti delegati nove skupščine TKS.

Na prvi seji so delegati izvolili novo vodstvo. Za predsednika skupščine TKS Murska Sobotla je bil izbran Jože Kovač, za predsednika zbora uporabnikov Janez Škrilec in za predsednika zbora izvajalcev Janko Rožman.

F. Maučec

KOLESARSTVO

Lah zmagovalac XI. kriterija narcis

Športni delavci iz Veržej so pod pokroviteljstvom OZD Ingrad iz Ljutomerja pripravili tradicionalno prvomajsko križno kolesarsko dirko po veržejskih ulicah »XI. kriterij narcis«. Nastopilo je 65 kolesarjev iz šestih klubov: Rog Ljubljana, Partizan Dol, Branik Maribor, Sloga Varaždin, Pomurje Beltinci in Partizan Veržej.

Največ uspeha so imeli kolesarji Roga iz Ljubljane, ki so premočno zmagali v obeh mladinskih konkurencah, njihov tekmovalac Drago Lah pa je bil tudi zmagovalac letošnjega kriterija narcis. Uveljavili pa so se tudi pomurski kolesarji. V konkurenci starejših pionirjev je zmagal Edvard Miholič iz Beltince, Andrej Rojnik je bil tretji, Stefan Donša šesti, Jože Cigut sedmi in Sandi Vežjak osmi. Pri mlajših pionirjih je Tomi Zrinski zasedel tretje, Robert Šoš četrti, Bojan Gjerek peto, Miran Maučec šesto, Jože Brunec sedmo in Bojan Baša osmo mesto. Pri mlajših mladincih je Dalivoj Titan zasedel četrto, Andrej Berden peto, Sandi Bokan deveto in Slavko Čeh dvajseto mesto. V tekmovalni skupini starejših mladincev je bil Tomislav Sreš peti. Velja omeniti, da so Titan, Berden in Sreš prišli na cilj v času zmagovalca. V tekmovalni članov pa je zmagal Borut Kapun pred Cirilom Škafarjem in Slavkom Ivančičem, Alojz Štiblar pa je bil peti.

Rezultati — Pi-B 4 km: 1. Jeromel (Br) 7:15, 2. Rombo (Rog), 3. Zrinski (Pom), 4. Šoš (Pom), 5. Gjergjek (Pom); Pi-A — 6 km: 1. Miholič (Pom) 9:55, 2. Golob (Rog), 3. Rojnik (Pom), 4. Bernik (Rog), 5. Trdan (Rog) 11.10, mladinci — 30 km (39,410 km/h): 1. Pavlinič (Rog), 45:40, 2. Vrevec, 3. Jeršin (oba Rog), 4. Totan 5. Berden (oba Pom); St. mladinci — 50 km (38,810): 1. Lah (Rog) 1:01:50, 2. Hamun, 3. Trampus, 4. Gale (vsi Rog), 5. Sreš (Pom), Člani C — 10 km (36,670): 1. Kapun (Veržej) 30:15, 2. Škafar (Pom), 3. Ivančič (Ve), 4. Kunaver (Dol), 5. Štiblar (Pom).

F. Maučec

USPEH POMURCEV

KK Rog—Franek je v Ljubljani pripravil spominsko kolesarsko dirko padlim kolesarjem partizanom. Tekmovanja se je udeležilo 250 kolesarjev iz 16 klubov, med njimi so bili tudi Pomurci in se lepo odrezali. V tekmovalni skupini starejših pionirjev je Edvard Miholič zasedel tretje, Andrej Rojnik pa deveto mesto. Pri mlajših pionirjih je bil Bojan Gjergjek 13. Tomislav Zrinski pa 14. V konkurenci mlajših mladincev je Andrej Berden zasedel sedmo, Dalivoj Titan in Slavko Čeh pa sta se uvrstila od 10. do 15. mesta. Pri starejših mladincih je bil Tomislav Sreš osmi, Dušan Kalamar pa štirinajsti.

LJUTOMER

Občinsko prvenstvo v krosu

ŠSD gimnazije Frana Miklošiča je bilo organizator spomladanskega prvenstva v krosu ljutomerske občine. Tekmovanja se je udeležilo 300 atletov in atletinj iz osmih šol. Žal pa ni bilo predstavnikov društev Partizan in TOZD.

Rezultati — ml. pionirke (1970): 1. Zajnkovič (Ša), 2. Kovačič (Ce), 3. Rojht (Bu); ml. pionirji (1970): 1. Rozmarič (Ve), 2. Gaberc (Ve), 3. Čreštnjak (Ša), ml. pionirke (1969): 1. Kovačič (Ce), 2. Kump (Bu), 3. Kuzma (Ve); ml. pionirji (1969): 1. Vučko (Lj), 2. Habjanič (Lj), 3. Belec (Ve); st. pionirke (1968): 1. Kovačič (Ce), 2. Belšak (CG), 3. Rozmarič (Ve); st. pionirji (1968): 1. Kolman (Ša), 2. Kapun (Ve), 3. Farkaš (Ve); st. pionirke (1967): 1. Flinčec (Ša), 2. Cimerman (Ša), 3. Petovari (Ša); st. pionirji (1967): 1. Tršovec (Cv), 2. Marčec (CG), 3. Weis (Lj). Skupna uvrstitev šol: 1. OŠ I. Cankar, Ljutomer 50 točk, 2. OŠ Veržej 49, 3. OŠ Šafarsko 47, 4. OŠ Cven 33, 5. OŠ Cvetko Golar, Ljutomer 31, 6. OŠ Cezanjenci 18, 7. OŠ Bučkovci 14, 8. OŠ Stročja vas 11 točk.

T. Ficko

IZ RAZNIH ŠPORTOV

— NOGOMET — Na 20. tradicionalnem prvomajskem nogometnem turnirju v Veržej za pokal Emila Gaberca je zmagal Veržej, ki je v finalu premagal Ljutomer 3:1. V borbi za tretje mesto pa so Bakovci premagali Dokležovje 4:3.

— ROKOMET — V nadaljevanju prvenstva v slovenski moški rokometni ligi je vodilna Lipa premagala Polet 26:19. Rokometalci Polane pa so premagale Savinjsko z 22:9.

— NOGOMET — V finalni pokalni nogometni tekmi na območju MNZ M. Sobotla je Mura premagala Belinko s 3:0. Strelci golov so bili: Šavel, Cener in Sebjan.

— MALI NOGOMET — Po 11. kolu v prvi občinski ligi Ljutomer vodi Stročja vas s 16 točkami pred Triglavom 13. Križevci 12, Gralvo 11, Presiko 9, Križevci II in Vesno po 8, Kamenščakom 7 in Cezanjenci 2 točki. V drugi ligi pa vodijo Bučkovci s 18 točkami pred Bunčani 16, Cvenom 13, Staro cesto 11, Žel. dveri 9, Obrtniki 8 in Cvenom II. Razlagovo in Veterani po 7 in Pristavo 1 točko. (FT)

— NAMIZNI TENIS — V Ljubljani je bilo finalno tekmovalje ŠSD, na katerem so imeli največ uspeha tekmovalci OVIZ iz M. Sobotla, ekipno (Kovač, Veren) in v moških dvojicah, so osvojili prvo mesto Kovač pa je bil med posamezniki drugi.

— DELAVSKI ŠPORT — V počastitev praznika OF in dela sta se pomerili v streljanju, namiznem tenisu in šahu ekipi AP M. Sobotla in Garnizona M. Sobotla. V namiznem tenisu in šahu so zmagali pripadniki JLA s 3:1, v streljanju pa AP s 571:495 krogi.

— NOGOMET — V finalnem pokalnem tekmovalju na območju ONZ Lendava je zmagalo Turnišče pred Hotizo. Nafto in Nafto — old boys.

KEGLJANJE — SLOV. LIGA

Čarda druga

V zadnjem kolu tekmovalja v slovenski moški kegljaški ligi je Gradis iz Ljubljane premagala Čardo iz Murske Sobotla z rezultatom 5.260:5.155 podrtih kegljev. Čarda: Horvat 858, Drvarič 824, H. Steržaj 855, Kovačič 854. Smodiš 883 in M. Steržaj 881 podrtih kegljev.

Gradis	10	9	0	2	+493	16
ČARDA	10	6	0	4	+124	12
Konstruktor	10	5	0	5	—	84
Triglav	9	4	0	5	+156	8
Celje	10	4	0	6	+21	8
Tekstil	9	2	0	7	—710	4

ŠAH

Mladinci Sobotla drugi

V Kranju je bilo hitropotežno prvenstvo slovenskih mest v šahu, katerega so se udeležili tudi šahisti in šahistke Murske Sobotla. Zlasti so se izkazali mladinci, ki so osvojili drugo mesto za Novim mestom, kar je lep uspeh. Ženska ekipa Murske Sobotla je zasedla 3. do 5. mesto. Članska vrsta Murske Sobotla pa je bila v drugi skupini tretja in se ni uvrstila v sklepno tekmovalje.

ROKOBORBA

Vrbanci in Fajs prvaka

V Mariboru je bilo republiško rokoborsko prvenstvo za mladince, na katerem so nastopili tudi tekmovalci iz Pomurja in se lepo odrezali. Najuspešnejša sta bila Jože Vrbancič v kategoriji do 56 kg in Vlado Fajs v kategoriji do 60 kg (oba MS), ki sta osvojila naslova republiškega prvaka. Edi Vogrinec, Ivica Kurbus in Franc Fajs, vsi iz MS, so v svojih kategorijah zasedli tretja mesta. Pangeršič iz Radenec pa je bil četrty.

I. MNL M. SOBOTA

Rezultati — 17. kolo	
Čarda—Radgona	6:2
Rogašovci—Tišina	0:3
Veržej—Pucanci	6:2
Lipa—Tešanovci	3:2
Bakovci—Belinka	4:2
Dokležovje—Rakičan	0:2
Čarda—Rogašovci	4:2

II. MNL M. SOBOTA

Rezultati — 13. kolo	
Pušča—Bogojina	1:2
Romah—Vrelec	10:4
Melinci—Gančani	1:2
Apalce—Ižakovci	1:0
Šalovci—Grad	7:2

III. MNL M. SOBOTA

REZULTATI — 13. kolo	
Cankova—Selo	3:2
Križevci—Slaveči	4:0
Tromejnik—Prosenjak	3:1
Serdica—Filovci	0:2

I. ONL LENDAVA

Rezultati — 15. kolo	
Mladost—Nedelica	1:0
Petiševci—Turnišče	2:2
Črenšovci—Nafta	2:2
Hotiza—Olimpija	2:2
Dobrovnik—Panonija	3:1

II. ONL LENDAVA

REZULTATI — 15. kolo	
Žitkovci—Zvezda	4:0
Pince—Odranci	2:2
Polana—Bistrica	1:1
Renkovi—Mostje	4:2

krvodajalci

IŽAKOVCI — Milan Škafar (5), Marjan Štaus (1), Milan Klepec (4), Ana Baligač (2), Marija Kerčmar (4), Mirko Žižek, (5), Amalija Žižek (7), Alojz Matko (15), Dragica Petek (2), Helena Mesarič (18), Kristina Poredoš (3), Terezija Kuzma (4), Marijeta Tratnjek (7), Alojz Sreš (2), Vlado Petek (2), Ivan Poredoš (1), Mirko Poredoš (7), Karel Vučko (2), Martin Zver (3), Marija Zver (2), Emilija Gregorec (1), Mirko Škafar (4), Slavko Škafar (4), Janez Bico (1), Branko Žižek (1), Stefan Perin (1).

MELINCI — Franc Jerebic (6), Andrej Zadravec (4), Janez Kuzma (3), Franciška Pozdravec (3), Marija Fekonja (4), Vlado Majcen (5), Jože Sreš (2), Stanko Cvetko (2), Martin Majcen (2), Franc Maroš (2), Stefan Petek (8), Stefan Dugar (5), Anton Maroš (2), Stanislav Cvetko (1).

VSEM KRVODAJALCEM HVALA!

Se dovolj zavedamo posledic alkoholizma?

Recidiva alkoholizma

Kaj je recidiva alkoholizma? To je ponovno pitje (tudi najmanjših količin) alkoholnih pijač pri zdravljenem alkoholiku, ki se je začel zdraviti, abstiniira nepretrgoma eno leto, ki je opravi izpit iz alkoholizma in se uspešno predstavil na terapevtski skupini.

Če začne alkoholik piti po nekaj mesecih abstinence, tega ne štejemo kot recidivo, ampak za nadaljevanje alkoholizma.

Recidivist ni več zdravljen alkoholik, temveč »pravi« alkoholik.

Kako spoznamo recidivo oziroma recidivista? Po prvem, neopazenem kozarcu alkoholne pijače potreba po alkoholu pri alkoholiku hitro narašča. Kmalu recidivist pije več kot pred zdravljenjem. Redki alkoholiki uspe daj časa prikrivati svojo recidivo in ob tem zmerno piti. Obdobja abstinence so vedno krajša, značilnosti alkoholizma pa vse bolj očitne. V tej fazi svojci in sodelavci recidivo gotovo opazijo.

Zakaj pride do recidive? Največkrat so za to krive osebnostne lastnosti alkoholika in okolje, v katerem zdravljeni alkoholik živi in dela.

Če je zdravljeni alkoholik motena osebnost (npr. delomrzen, kriminalen) ali če je neza-

poslen, razvezan in ima nepopravljive telesne okvare zaradi alkoholizma, se mu tudi zdravljenje ne smiselno in ga izvaja samo zaradi pritiska določenega družbenega okolja. Ko ta pritisk preneha, tak zdravljeneč ponovno začne piti.

Često je vzrok recidivi v zdravljenečevi družini. Ta ga je že odpisala in mu ne želi pomagati. Posebno težko je v družinah, kjer je žena v času močevega alkoholizma prevzela možovo vlogo. Zapusti jo le po dolgotrajnem intenzivnem družinskem zdravljenju. Takšna žena svojega moža, »žene« v recidivo, ker ji položaj, ki ga je prevzela v družini, povsem ustreza.

Zgodi se, da se trezen in delno rehabilitiran alkoholik zavé svoje življenjske napake, zapade v depresijo in išče rešitev v recidivi in ali samomoru.

Na drugi strani so zdravljenci, ki z mnogo truda skušajo nadoknaditi zamujeno (predvsem materialni položaj) in ko jim to ne uspe v celoti, postanejo razočarani, malodušni in sežejo po kozarcu.

Najbolj pogosto pride do recidive zaradi slabega vpliva okolja. Predvsem v delovnih organizacijah, kjer je dosti alkoholikov, so do zdravljenja nestrpni, očitajo mu napake, za katere ni kriv, dražijo ga z

neprimernimi vzdevki in mu na vsakem koraku ponujajo alkoholno pijačo. Takim pritiskom se lahko upre samo zdravljeneč, ki redno obiskuje terapevtsko skupino zdravljenih alkoholikov in pri zdravljenju sodelujejo vsi družinski člani.

Vzrok recidive je lahko tudi v neuspešnem ali neprimernem načinu zdravljenja, ki alkoholika ni dovolj motiviral za zdravljenje oziroma ni pripravil pogojev za uspešno rehabilitacijo.

Kako ravnamo z recidivistom? Zavedati se moramo, da so tudi pri drugih boleznih recidive pogoste, vendar bolnike kljub temu zdravimo naprej. Zakaj bi torej z alkoholikom, ki je tudi bolnik, ravnali drugače? Recidivist je še bolj potreben zdravljenja, saj je recidiva zanj hud osebni poraz in obenem klic na pomoč. Recidivista zato čimprej ponovno vključimo v zdravljenje, ki mora biti dosti bolj obširno in temeljito kot prvič. S pomočjo terapevta in terapevtske skupine mora recidivist sam spoznati vzroke, ki so ga pripeljali do recidive in jih odpraviti. Zato svetujemo svojcem recidivistov, da ne obupajo.

S ponovnim zdravljenjem in zavzetim sodelovanjem vseh pri-zadetih bo tudi recidivist našel pravo pot v življenje.

Pripravila: dr. Zdenka Čebašek Travnik

Nekemu Johnu Maundrellu iz Velike Britanije se je izvililo pišče s tremi nogami. Kot kaže slika je iz piščanca zrastle lepa kokoši.

Na razstavi starin v Kraljevski akademiji v Londonu so razstavili tudi kamelo, kije bila izdelana za časa dinastije Teng (618-906). Vrednost kamele, ki je bila pokopana skupaj z lastnikom, so ocenili na 65 tisoč funtov.

Shipnozo nad kriminal

Že celih pet let ameriška policija uporablja v borbi s kriminalom nenavadnega zaveznika — hipnozo. Ne uporabljajo je pri kriminalnih samih, ker zakon ne dopušta takšnega zasliševanja osumljenih, marveč pri zasliševanju prič. V hipnotičnem stanju se ljudje menda spomnijo raznih podrobnosti, ki so jim ušle iz spomina.

Verodostojnost izjav v globoki hipnozi je sicer sporna. Ko so pred kratkim delali analizo, so ugotovili, da pod hipnozo ljudje izrekajo tudi takšna zapažanja, ki so jim

bila sugerirana. Zato kot dokazno gradivo na sodni razpravi izjave, izrečene v hipnotičnem stanju, ne veljajo. Nedvomno pa so lahko zelo koristne pri zbiranju veljavnega dokaznega gradiva.

Naštetimo nekaj primerov. Močno je odjeknil primer Chowhille. Šlo je za ugrabitev 26 učenec. Šoferja avtobusa, ki je bil priča ugrabitvi, so v triurni hipnozi spraševali in dosegli neverjeten uspeh. Šofer se je spomnil registrske številke kamioneta, ki je odpeljal ugrabljene. Storilce so kmalu

izsledili.

Lani so s pomočjo hipnoze dosegli še en izjemen uspeh: 44-letna ženska se je v hipnotičnem stanju spomnila podrobnosti zločina, kateremu je bila priča pred 35 leti.

V klasiko pa že sodi primer iz leta 1973, ko so izraelski kriminalogi pod hipnozo spraševali šoferja avtobusa, v katerem je neki terorist podtaknil bombo. Šofer je v hipnotičnem stanju podal natančen opis vseh potnikov. Na osnovi teh opisov so odkrili tudi terorista.

Sonce v pomoč pastirjem

Življenje pastirjev v pustinja Turkmenije ni bilo nikoli lahko. Sonce je poleti požigalo krhko življenje in za pol site želodce skromnih čred je bilo treba biti kar naprej na nogah in hoditi. Danes so naravne razmere še vedno takšne kot so bile pred stoletji, v življenju pastirjev pa se obetajo velike spremembe. Sonce, nekdanji uničevalec, bo poglaviti vir blaginje: pozimi bo ogrevalo, poleti ohlajevalo, dvigalo bo vodo iz zemeljskih globin, razsoljevalo slanico, pomagalo pri gojenju zelenjave in sadja, pripravljalo krmo za ovce in predelovalo njihove odpadke.

V Turkmeniji so namreč začeli poskuse, ki bodo v bližnji prihodnosti ustvarili živinorejske heliokomplekse kot imenujejo živinorejske enote, kjer naj bi na različne načine uporabljali sončno energijo. V Sovjetski zvezi je doma pridelane hrane še vedno premalo, zato jo morajo uvažati. V boju za zadostno samooskrbo nočejo zanemariti tudi tistih področij, kjer so razmere za pridelovanje hrane in živine slabe, je pa dovolj neizkoriščene sončne energije.

Med največjimi sovjetskimi dosežki s tega področja energetike je sončni reaktor, v katerem vzgajajo klorole, zelenkasto snov, ki je bogata z vitamini, beljakovinami in aminokislinami in je kot takšna zelo primerna za živinsko krmo. V reaktorjih gojena klorole raste desetkrat hitreje, kot bi zrastle v naravnih razmerah.

Vnemar ne puščajo tudi živalskih odpadkov. S pomočjo sončne energije in posebnih naprav jih pretvarjajo v umetna gnojila in gorilne pline.

KAMELA NE ČUTI BOLECIN

Kamelo sekajo kos za kosom kar živo. Biologi trdijo, da kamela ne čuti bolečin. Zdravniki vedo povedati, da so tudi med ljudmi taki, ki ne čutijo bolečin. Bolečina je pravzaprav zelo pomembna zadeva, ker je opozorilni znak, da preti nevarnost.

Človek loči predvsem dve vrsti bolečine: ostro in hipnoter stalno, trajajočo bolečino. Prvo (opeklina, vrez, vbod), zaznavajo in prenašajo živčna vlakna A-delta, drugo pa C-vlakna.

Ljudje, ki bolečin ne čutijo, imajo v »obveščevalnem sistemu okvaro. Same živčne poti, čutila in središča za zaznavanje bolečine so lahko popolnoma zdrava, pa se vendarle pripeti, da »sporočila« o bolečini možgansko središče ne »sliši«.

Pevec Phil Jones in izvoljenka njegovega srca Mandy Todd, ki sicer tudi poje sta se namesto staromodnega poročnega prstana odločila raje za nekaj povsem novega. Izdelati sta si dala zlato verižico in se pripela za — nosove. Kajpak pomeni, da sta tako zvezana za vse življenje, le navidezno.

druga
smo
prebrali

Prvi ženski nogometni klub so ustanovili leta 1917 v Veliki Britaniji. To je bil klub »Preston Ladies«.

xxx

Golob pismonoša leti s povprečno hitrostjo 90 km na uro.

xxx

Na Zemlji je samo 14 planinskih vrhov, ki presegajo 8 tisoč metrov. Vsi so v azijskem gorstvu Himalaja.

xxx

Prvi buldožer, ki ga je poganjala para so izdelali leta 1839 v Veliki Britaniji.

xxx

Leta 1971 so v Ameriki »razrezali« svojevrstno vozilo ameriške kopenske vojske takojmenovani »cestni vlaki«, ki so ga uporabljali za prevoz raketa. Vozilo je bilo dolgo 175 metrov, imelo je 34 koles, poganjali so ga štirje motorji, v rezervoarjih pa je bilo 30 tisoč litrov bencina.

Sadje in korenje proti raku

Med najpomembnejšimi odkritji raziskav, katerih namen je bil ugotoviti povezavo med prehrano in rakom, je gotovo tisto, ki se je posrečilo skupini ameriških raziskovalcev. Ugotovili so namreč, da karoten vpliva zaviralno na razvoj pljučnega raka. Karoten je rumenkasta snov, nahaja pa se v korenju, brstičnem ohrovitu, bučah, marelicah, breskvah in špinatih.

Raziskava je trajala celih 19 let, vanjo pa so zajeli 1.954 ljudi iz različnih slojev družbe in seveda z različnimi prehrabnimi navadami. Ko so po skoraj dveh desetletjih analizirali zbrane podatke, so med drugim ugotovili tudi, da je bilo med 488 ljudmi, ki so uživali hrano z malo karotena, 14 obolelih za rakom na pljučih, medtem ko sta bila med 488 ljudmi, ki so uživali hrano, bogato s karotenom, le 2 primera obolenja za pljučnim rakom. Analiza kaže, da je karoten čutil pred rakom celo kadilce.

Odkritje je dragoceno, ni pa se znanstveno povsem potrjeno. Zanimljivo je vse skupaj še precejšnja uganka, saj raziskovalci ne morejo razložiti, kako karoten v organizmu deluje zaščitno pred rakom. To pa naj ne ovira nikogar da ne bi zaužil nekaj več sadja in korenja, saj so ti plodovi narave zanesljivo koristni.

stare koprive najbolj pečejo

»Ob koncu leta smo ustvarili milijardo starih dinarjev prometa, ponosno pravijo člani lendavskega Varstroja«, je 9. januarja 1970 poročal v našem časniku lendavski (takratni in še zdajšnji) dopisnik Jani. »Kdo bi verjel, da je to najmlajše podjetje v pičlih štirih letih uspelo doseči priznanje doma in v tujini. Dejstva so dejstva, toda če gre za podjetje v nerazviti občini, so tolikanj bolj prijetna in spodbudna. Kaj je vzrok za tako hiter napredek? Zavedali so se, da v vsak svoj proizvod morajo vnesti znanje strokovnjakov, da kupca ne smejo pod nobenim pogojem razočarati.

Varstroj danes nima problema s kadri. V podjetju je dobrodošel vsak strokov-

Varstroj milijarder — leta 1969

njak. Bodočnost kolektiva počiva na realnih načrtih, potrebe, po prostoru in denarju trkajo na vrata.

V prihodnjem letu se mora odločiti, ali bo Varstroj postal velikan na področju varilne tehnike, ali pa bo ostal v sedanjih okvirih. Za občino to ne more biti vseeno, saj je odvisna od vsakega, pa še tako malega ekonomskega napredka.

Krog odjemalcev Varstroja se širi tako po številu kot po območjih, reklamacije so redke, proizvodi čedalje boljše.

Če so v letošnjem letu postali milijarderji, namravajo čez pet let doseči realizacijo v vrednosti čez tri milijarde starih dinarjev, to pa pomeni, da bi s sorazmerno skromno pomočjo družbe postali eno najmočnejših podjetij v lendavski

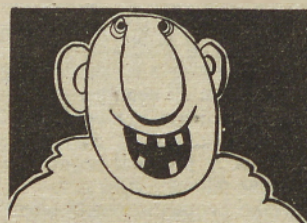
občini. Ni kaj, da ne bi temu najmlajšemu kolektivu zaželeli vse najboljše.

Kar je bilo v letu 1969 nekako samoumevno, se zdaj bere kot senzacija. Kot cenena tendencioznost, ki nikomur in ničemu ni v prid, še najmanj kolektivu Varstroja. Znano je, da mu »visi nad glavo« pravcati Damoklov meč vseh mogočih nadlog, ki jim ni videti konca. Bodrilne želje našega dopisnika izpred 13 let so jim, namreč zaposlenim — če že drugega ne — vsaj hlad(i)len obliž na odprte poslovne zanke in uganke.

Kako obnoviti (ponoviti!) nekdanjo tradicijo? Hočeš nočeš se te polasti sardonično (bridko ironično) muzanje z vzdihom: je za nastalo »slepo ulico« v resnici kriv zgolj in samo kolektiv?!

-brž-

za razvedrilo

NEZNOSNO

— Nekateri ste zares neznosni, vse hočete takoj: ta rabi samokolnico, ko bi jo doma najbolj potrebovali, drugi bi rad motorno žago, ko smo na poti v gozd, tretji vlečno vrv, ki se nam je dan prej pretrgala...

— Sosedska pomoč, prijateljček!

— Saj sem pomagal. Po vlečno vrv sem skočil k drugemu sosedu, onemu tretjemu pa res nisem mogel ustreči, ko mu je gorel hlev. Vedro mi je nekdo ukradel...

PO HITREM POSTOPKU

— Si za vrček piva, dragi prijatelj?

— Seveda. Prav prilleglo se mi bo.

— Pa pojdiva, vendar ti takoj povem, da sem brez denarja.

TIPITIPITIP

— Miha, ljudje se vas čedalje bolj izogibajo.

— Zakaj.

— Kupili ste tako dragega psa, da do hiše še inkasanti ne upajo.

Vsa za en spomladanski dan bi lahko drugje, da bi pred blakom posteno očistili zelenice

za vsakogar nekaj

za avtomobiliste

Sedite udobno

Okrog 90 let človek že proučuje, kako najudobneje sedeti za volanom, zato ne bo odveč, če tudi v naši rubriki zapišemo nekaj besed o sedenju zakrnilom avtomobila.

Stara garda voznikov je imela volan v skoraj navpičnem položaju, to pa zato, ker je bilo s tedanjimi vozili težko upravljati.

Pred kakimi tridesetimi leti je prišlo v modo upravljanje vozila s povsem sproščenimi rokami, vendar se je pokazalo za preveč naporno, zlasti na daljših vožnjah. To je bil tudi vzrok, da so se poklicni vozniki na avtomobilskih dirkah ponovno približali volanu, torej so spremenili način vožnje.

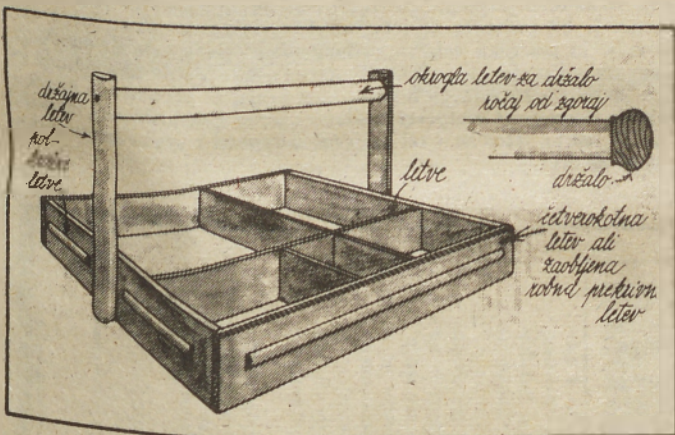
Povedati je treba, da ne prvi ne drugi niso bili v zmoti, kajti položaj voznika za volanom je predvsem odvisen od konstrukcije vozila, a šele potem od karakteristike voznika.

Na sliki vidite tri najpogostejše načine sedenja za volanom. Na prvi sliki je voznik preblizu volana, na drugi sliki sedi normalno, na tretji pa je preveč oddaljen od volana.

V modernem avtu se voznik ne utrjuje; sedi tako, da z rokami z lahkoto upravlja volan in z nogami sklopko, zavore, pedal za plin... Sodoben voznik oziroma upravljalec avta ima roke na pol iztegnjene, a z nogami brez posebnega napora lahko aktivira »nožne komande«. Pravilo je, da sofer mora obračati volan, ne da bi preveč premikal gornji del telesa.

Voznik, ki sedi za volanom tako, da ni ne preblizu ne predaleč, ki sedi relativno ravno in ki uporablja varnostne pasove na predpisan način, zelo pripomore k povečanju varnosti v prometu in ima tako več možnosti, da preživi prometno nesrečo.

naredi sam

VRTNI ZABOJ

Pri vrtnih opravilih bo sila dobrodošel prenosni zaboj za različna semena, lončke in orodje, ki ga potrebujete pri delu. Model, ki vam ga predlagamo, je preprost, izdelan iz vezanega lesa in lesenih profilov. Primerna dimenzija za zaboj je dolžina od 35 do 45

centimetrov. V zaboj montiramo tudi predalčke iz letvic, ki jih pričvrstimo z žebelji sekanci. Zaboj krasi dekorativni rob iz polkrožnih letov. Držalo, ki je iz okrogle letve, podpirata dve držajni letvi, prilepljeni nanj. Dno zaboja je iz vezanega lesa.

za razvedrilo

KAR TAKO

— Ste s kolesom, Lali?
— Ne, ker so mi ga medtem, ko sem govoril s tabo, ukradli.
— Pa ukradi enega še ti.

— Raje ne, ker sem tak nasvet že dvakrat upošteval.

OBROKI

— Tovariš natak, je ta skledica juhe za dva, ali za tri?
— Za tri, tako, kot ste naročili.
— Kje pa je potem tretja muha?

DVE MOŽNOSTI

— Dragi prijatelj, si še vedno prepričan, da ti je sinoči v restavraciji nekdo od nas ukradel denarnico? Pa o stotisočaku si govoril.
— Veš, v življenju sta vedno dve možnosti, tako je bilo tudi v mojem

primeru. Denarnico je žena staknila v mojem žepu, le okrog tistega stotisočaka je bil majhen direndaj. Ni ga našla...

VIDEZ VČASIH VARA

— Tri pare raztegljivih nogavic, prosim. Takšne malo temnejše.
— Ženske, ali moške?
— Zame.
— Zmedli ste me. Frizuro imate takšno kot ženske, obnašate se kot moški, oblečeni pa ste tudi tako, da še dober prodajalec včasih spole zameša. Pa nič ne zamerite!

DOBER NASVET

— Rad bi eno prav prijetno dehtečo vodico, veste, takšno, ki ženske pritegne v trenutku.
— Imamo nekaj primernege, vendar na steklenički piše: PRED UPORABO SE VSAJ UMUTE, ČE ZA KOPANJE NIMATE ČASA!

obrok v naravi

MESO NA RAŽNJU

Pečenje nad žerjavico je najstarejši način pripravljanja mesa. V razvitih deželah so v preteklosti nanj nekoliko pozabili, medtem ko je še vedno močno razširjen na manj razvitih območjih. Toda zadnja leta je zanimanje za pečenje mesa v naravi spet oživelo.

Priprava mesa nad žerjavico je najbolj naraven način. Njegove gustatorne lastnosti so neprimerno bolj mikavne kot pri kakršni koli drugi pripravi mesa. Vse priprave in opravila v zvezi s tem v naravi pomenijo ljudem sprostitve, zabavo in prijetno razpoloženje. Nad žerjavico si lahko pripravimo okusen in zdrav obrok na družinskem izletu, na vikendu na domačem vrtu. Zanimivo je tudi dejstvo, da so mnogokrat pravi mojstri v tem poslu tisti družinski člani, ki pri pripravi hrane v kuhinjah sploh ne marajo sodelovati.

Na žaru lahko pečemo vse vrste svežega mesa: mlado govedino, svinino, kunje meso, divjačino, perutnino, ribe, nekatere drobovine, prekajeno meso in nekatere klobase.

Za ssekklane mesne pripravke odbiramo meso od srednjega dela zaklanih živali. Zlasti od govejega in svinjskega mesa vzamemo po možnosti pleče in vrat. Meso teh kosov namreč bolj zadržuje sok med pečenjem in ssekkljanine so zato bolj sočne.

Za nabodala, zrezke in pečenke kupimo tako imenovane mehke kose mesa. To so pljučna pečenka, bržola, notranje stegno in beli kracji. Zarebrnica je pri svinini najprimernejši kos za peko na žaru.

Od divjačine pečemo na žaru predvsem pernatih živali, in to najboljše v celim na ražnju.

Površina na žaru pravilno pečenega mesa je enakomerno rjava, mastnina pa svetlo, rjava, brez skorje in ožganin.

Od kod na žaru pečeni jedem poseben vonj in okus? Tleče lesno oglje seva infra rdeče žarke. Žarki prodirajo v obrobni sloj mesa, ga ogrevajo in obenem povzročajo spremenbe, ki so značilne za meso, pečeno na žaru. Med tlenjem oglja se oblikujejo tudi aromatične snovi in se nalagajo na površini mesa. Tega okusa in arome ne nadomestijo nobene soli in začimbe pri nobeni drugi tehniki priprave mesa. Tako pečeno meso uživamo samo sveže, vroče.

Kako pripravimo žerjavico? Kot gorivo pripravimo lesno oglje. Kosi oglja naj bodo čim bolj enaki, prah zavrzemo. Najbolj preprosto in varno zakurimo s trskami in dračjem. Ko se oblikuje žerjavica, strešemo nanjo oglje in razpihamo. Vžigalnih tekočin ne uporabljamo, ker so nevarne, poleg tega pa dobi oglje neprijeten vonj. Če želimo žerjavico pripraviti hitreje, si pomagamo z ročnim razpihavanjem.

Žerjavica je primerna za pečenje, ko je pokrita s sivim pepelom. Če ni pokrita s tanko plastjo sivga pepela, je temperatura na mrežici previsoka. Izgibajmo se peke zelo mastnih mesnin, ker se nam med postopkom maščoba izceja in vžge. Vse večje pripravke: zrezke, klobase... enkrat obračamo. Čevapčice najprej malo popočemo, da zakrknijo, nato jih z lopatico nepretrgoma obračamo, dvigamo in spuščamo, dokler niso pečeni do zaželenje stopnje. Vsekakor pa morajo ostati sočni.

Po končanem pečenju raženj ohladimo, očistimo in spravimo. Posebej skrbno pa pogasimo žerjavico zavarujemo okolico. Zato vzamemo vedno s seboj, ko se odpravljamo v naravo, kjer morda ni vode, vodo v plastenkah. Kraj našega bivanja v naravi zapustimo šele, ko smo trdno prepričani, da za nami ni ostala niti iskra ognja.

Cilka Sukič

za graditelje

Gradnja stopnic

Stopnice so gradbena konstrukcija, ki veže posamezne etaže po višini. Sestavljene so iz določenega števila stopnic z enako višino. Prva stopnica je nastopna in zadnja je izstopna ali podestna. Začetek stopnic je v pritličju na koti, ki jo označujemo — 0,000 m. Stopnice označujemo s puščico, ki pomeni vedno smer navzgor. Vsaka stopnica ima višino, globino in širino.

Po obliki ločimo: enoramne, dvoramne, triramne, zavite, polkrožne in vretenčaste stopnice. Število stopnic naj ne bo večje od 15 višin v ramenu. Če je večje, postavimo vmes podest ali počivališče, ki naj bo vsaj tako globoko, kot je širina stopnic. Pri večramnih stopnicah imamo tudi podhod pod

stopnicami, ki naj bi bil pri družinskih hišah vsaj 2 metra. Po prostoru, kjer so stopnice, ločimo: kletne, pritlične, nadstropne in podstrešne stopnice. Pred vodom v hišo imamo zunanje, diferenčne stopnice. S temi premostimo višino od terena do prvega podesta. Širina stopnic v družinski hiši je 80 do 90 centimetrov. Minimalna širina je 120 centimetrov. Med dvema ramenoma je prazno ali polno vreteno. Vsaka rama mora imeti tudi stopniščno ograjo, visoko 1 meter. Širina (svetla) med ograjinimi prečkami ne sme biti večja kot 13 centimetrov. Varnejše so pokončne prečke, da pod njih ne plezajo otroci. Hoja po stopnicah mora biti varna in udobna. Stopnišče mora biti dobro osvetljeno in prezračeno.

Nastopne plošče morajo biti hrpave, da človek ne zdrse na njih. Prek stopnic iz brušenega kamna položimo preprogo.

Pri stanovanjskih hišah imamo določeno etažno stanovanjsko višino z 2,80 metra, to je 16 stopnic, to je 28/175 centimetra (globina, višina). Kletna konstrukcijska etažna višina je 2,45 metra, to je 14 stopnic 28/175 centimetra.

Stopnice so sestavljene iz nosilne konstrukcije in samih stopnic. Stopnice ležijo obojestransko na zidu in na drugi strani na nosilcu, na oboku (starinske konstrukcije), na dveh stranskih nosilcih, na enem nosilcu v sredini stopnic. Najenostavnejša je konstrukcija stopnic na armiranobetonski plošči, ki je vsaj 8 centimetrov debela. Stopniščni zidovi morajo biti najmanj 19 debeli. Prostonosne ali enostranske konzolne stopnice za stanovanjsko hišo niso dovoljene. To so stopnice, ki so vpete vsaj 20 centimetrov globoko v opečni ali betonski zid. Stopnice iz naravnega in umetnega kamna imajo klinaste, pravokotne in profilirane oblike.

Zunanje stopnice morajo imeti vedno padec 1 odstotek, da odteka meteorna voda. Zunanje stopnice, ki vodijo v gornjo etažo, morajo biti vedno pokrite in zavarovane pred vetrovi in padavinami. Granitne masivne stopnice so na vseh straneh zbrusene in polirane, le nastopna površina mora biti zaradi varne hoje ozrnjena. Stopnice v hiši obložimo z različnimi oblogami, kot so linolej, topli pod, vinil, les, iglaste talne obloge itd. Hoja po stopnicah mora biti varna, tiha in udobna.

Sestavljenost	Naslov romana	Zaupen sodelavec	Nevidna zmes	Stranski del	Notranja zgradba	Ameriški filmski igralec	Veliki tuleni
Marko Napast	Janka Kersnik	policije	plinov	teles	plast	(Gary)	arhičnih morij
Bodna žival, ki prespi zimo v hribovju							
Strokovnjak za kmetijsko							
Atomska peč							
Četrti rimski kralj				Osnovna partijska organizacija			
German Trlov			Močna zožitev	Padavina			
Nisik		Sereni drabir	Oboježena sila	Grafični poslopek			
Grško pozdrav						Grški katalik	žensko ime
Prismuknjen človek							
Mesto v Sibiriji						Matrij	
Prireditelja						Pisane papige	
Najvišji čin v mornarici						Garovje v Sahari	
Zbiranje podatkov o čem						Pritek kame v SZ	

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: kompost, aviatik, angrada, Al, oven, I, lari, izba, in, zor, ata, abota, Canaris, IT, bori, Jesenin, Acis, GG.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNKA

dejamno več grušni ali je soboška družbena prehrana družbena, družabna ali družbena. Če vejmo, če je od vsej nas, šteri smo fo gar spouvali ali je pa samo od nešterni. Gda koli fo razklenefo, pa je lefko tou pred obedon ali pred večerjof, v soboto ali v nedelo, pa te ma notri kakša družba ali družstvo brndko, tak ka je pre flup li družbena, samo ka edni ostanejo vōni lačni.

LOMANOŠE

Odprta vrata sodobnemu kmetovanju

Lomanoše — prijetna vasica ob republiški cesti Gornja Radgona — Maribor, z jedrom, ki se naslanja na obe strani omenjene ceste in polja, ki se razprostirajo na jugovzhodnem delu bogate Apaške doline. Ena redkih, v krajevni skupnosti Spodnja Sčavnica, kamor sodi, pa tudi ostalih zaselkov v gornjeradgonski občini, ki se ne ubada s problemi cestne povezave z občinskim središčem. Še več, okrog 300 vaščanov počasi, pa vztrajno hiti boljšim časom nasproti. Lep dokaz za to so prenovljena gospodarska poslopja, v tem kraju že veliko usmerjenih kmetovalcev, korak naprej v razvoju kmetijstva pa so melioracijska in komasacijska dela, ki jih na lomanoških poljih pravkar opravljajo.

BODO ZDRUŽENE NJIVE RAZDRUŽILE VAŠČANE!?

Dobra je lomanoška zemlja, kot so tudi lomanoški kmetje dobri gospodarji. Se boljše, oziroma lažje za obdelavo bo teh 130 hektarov, ko bodo končana agromelioracijska dela. Teh so se vaščani veselili in bili vedrih obrazov, ko so lanske jesen njihove razdrobljene njive začele spreminjati staro podobo, ko so pričeli z deli na odvodnjavanju, ko so preorali vse travnike na tem območju. Geodetski zavod iz Ljubljane, ki je pripravljala projekt, je želel ugoditi sleherni domačiji in večkrat so popravljali že pripravljeno. Danes, ko gredo dela h kraju, pa se, žal, stvari zapletajo. Vsi na-

mreč niso mogli dobiti starih njiv, bodisi da je bila njihova prejšnja zemlja manj kvaliteta, ali da so dobili polja meter stran od plotov domačije.

Težko je vse zadovoljiti in tega se zavedajo tudi člani vaškega odbora, ko so se kako zaslužni, da bodo poslej njive vaščanov kakovostnejše, zložene na večjih površinah in tako primernejše za usmerje-

no kmetovanje in strojno obdelavo. Le drenaž, pravijo, bi bilo potrebno narediti še več in potem se bo prenehalo tudi negodovanje, ki je med posamezniki prisotno. No, pa že prihodnje leto, ko bo žetev spet tudi na lomanoških poljih in še bogatejša kot doslej, bodo vsa nesoglasja odpravljena, še več tržnih viškov pa bo v gornjeradgonski kmetijski zadrugi.

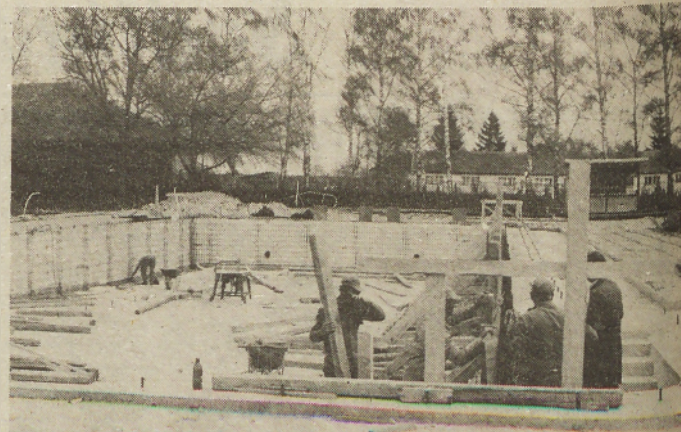
KDAJ DO PRVIH TELEFONSKIH PRIKLJUČKOV?

Kmetje, pa tudi delavci — teh je v Lomanošah približno enako — si želijo, da bi dobili v vas še telefon. Osnovni kabel za telefon sega že kakšen kilometer od sosednjega Podgrada, položili so ga istočasno, ko so sanirali apaško dolino, in kakšnih petnajst Lomanošarjev nestrpno pričakuje prve telefonske priključke. Sredstev za to jim ni žal in upajo, da bodo v dogovoru z gornjeradgonsko pošto in krajevno skupnostjo Spodnja Sčavnica kmalu zavzvali prvi telefoni tudi v njihovem kraju.

V Lomanošah pa uspešno kmetujejo in živijo s krajem tudi mladi. Močno se čuti delo mladinske organizacije, ki šteje okrog 25 aktivnih članov. Kljub temu da v vasi ni prostora, kjer bi se lahko sestajali in kovali načrte ali se razvedrili po napornem delu, se znajdejo kar sami in poskrbijo za družabno in kulturno življenje. Doslej so se zbirali in pripravljali proslave in prireditve ob različnih jubilejih in priložnostih kar na svojem nogometnem igrišču.

Z agromelioracijskimi deli pa so ga izgubili. Mladinci sami, pa tudi ostali vaščani se trudijo, da bi uspeli zagotoviti nadomestni prostor. S skupnimi moči jim bo to verjetno uspelo, saj si to lomanoški mladinci zaslužijo.

V. Paveo

OBNAVLJANJE SOBOŠKEGA BAZENA — Pred kratkim so delavci TOZD Gradbeništvo podjetja Sobota pričeli z obnavljanjem starega mestnega kopališča, ki je v celoti dotrajano. V soboškem bazenu, ki je bil zgrajen že leta 1938, bo potrebno urediti kompletno betonsko školjko, hkrati pa opraviti sanacijo na samem črpalisku. Poleg tega bodo uredili tudi dodatno plastično prevleko v novem olimpijskem bazenu in poskrbeli za njeno okolico. Vrednost vseh del ocenjujejo na 2 milijona dinarjev — finančna sredstva so zagotovile mestne krajevne skupnosti — ki bi jih naj opravili še v tem mesecu; torej pred začetkom glavne kopalne sezone.

Tekst in foto: M. Jerše.

Slavje v Cezanjevcih

Pred 38 leti, 25. aprila, je okupator ustrelil 25 talcev, zavednih Slovencev, pri Ribičevem mlinu v Cezanjevcih. Ta dan so si krajanje tudi izbrali za svoj krajevni praznik. V nedeljo so ga slavnostno obeležili — dvanajstič po vrsti.

Ze zjutraj so ustanovili krajevno organizacijo ZZB, nato pa je bila slavnostna seja družbenopolitičnih organizacij krajeve skupnosti, katere so se udeležili tudi najvidnejši predstavniki občine Ljutomer. Krajevnem prazniku in razvoju krajeve skupnosti je spregovoril Franc Jurša, predsednik KK SZDL Cezanjevci, nakar so podelili srebrne znake OF. To priznanje sta prejela: Jožica Jurša in Matija Kavčič za prizadevno in aktivno delo v krajevni skupnosti.

Po slavnostni seji se je pred gasilskim domom v Cezanjevcih pričelo slavje, na katerem je spregovoril Anton Kosi, predsednik ISSO Ljutomer. Praznik je bil posvečen 90-letnici rojstva maršala Tita, dnevu OF Slovenije in prazniku dela — prvemu maju. Na koncu slavnostnega programa, v katerem so sodelovali učenci osnovne šole Janko Ribič in člani kulturno-prosvetnega društva tega kraja, so učencem in mladini krajeve skupnosti Cezanjevci predali v oskrbo spominski park maršala Tita. 14. aprila letos so v tej krajevni skupnosti v spominskem parku posadili 88 dreves.

D. L.

FERDO GODINA

ko so cvetele marelice

Cimbolj je razmišljala, kaj naj stori, tembolj jo je vlekle k Francetu. Tako vlekle, da se je odločila in šla.

Fant ni mogel skriti svoje vznemirjenosti. Glas mu je trepetal, če ji je hotel kaj reči in tudi med kosilom je komaj skrival, kako ima vilice in nož slabo v oblasti.

Mati in hčerka sta bili na Francetu izredno navezani. Pri hiši se je porodil najbrž nedogovorjen načrt, in takoj po kosilu sta se odpravili kopat na Gradaščico, Vida in France pa sta ostala sama. Zavezniško družinsko igro je Vida seveda opazila.

Ko sta ostala sama, je France stopil k njej, jo objel in jo začel poljubljati, kakor da bi bili njuni trenutki šteti. Vida mu je poljube vračala, kar ga je tako prevzelo, da je trgala obleko z nje, jo odnesel v posteljo in znova in znova ljubil. Po nekaj urah ljubezni sta se umirila. O svojem početju sta skušala razmisliti; ona bolj kot on, a ni šlo. Kaj se je zgodilo z njima?

Njuna srečanja so se potem ponavljala. Spremenila so se v burno ljubezen. Včasih je nastal v sobi pravi pekel. Nihče je ni imel tako rad kakor France. Slavkova ljubezen je bila drugačna, mirnejša, razumnejša, milejša, a Francetova strahotna, silna. Bili so časi, ko je ne bi rad niti za trenutek pustil iz rok.

Vendar je Vida sčasoma postajala hladnejša. V misli se ji je vračal Slavko. Ne očitajoč. Bil je prisoten s samo njemu lastno mehko. Franceta je sicer skušala zadovoljiti, a bil je prezahteven, da ne bi opazil sprememb.

„Mrtevega ne boš obudila,“ ji je dejal o Slavku in jo skušal potegniti nazaj v ljubezenski vrtinec. In nekoč po takem divjanju sta zaspala kot ubita. Ko je Vida odprla oči, je zagledala nad seboj Francetov obraz. Ležal je ob njej, oprt s komolcem na zglavnik, si z roko podpiral glavo in jo nepremično gledal.

„Kaj pa je?“ ga je vprašala začudena.

„Moram se te nagledati.“

Menila je, da je to pač eden izmed njegovih domislekov. A čez čas je dodal:

„Vem, da bom padel.“

Čez kak mesec je bil poslan na Gorenjsko, kjer je res padel. A ne od krogle. V planinah je reševal angleške padalce in zasul ga je snežni plaz.

Vedno kadar se je Vida dotaknila tega občutljivega obdobja življenja, je postala drugačna, kot sem jo navadno poznala. Če je s Francetom doživljala trenutke, ki mi jih je opisovala, se je zgodilo z njo nekaj nenavadnega. Mirna, vase pogreznjena je postala. Spominjam se je z nekega sestanka, ki ga je vodila še pred najinim skupnim odhodom iz Ljubljane v hribe. Izjavljala je neko posebno privlačnost, da je niso samo poslušali, temveč si ji hoteli biti bližji, hoteli si biti njen prijatelj. Najbolj nevaren položaj je znala razvozlati s humorjem, z dobro

voljo. Zato je bil tisti del mesta, kjer je delovala ona, presenetljivo na gostu in temeljito posut z listki, zidovi so bili popisani z drznimi gesli o Mussoliniju, pregled delovanja OF in nadzor nad ljudmi je bil tu nenavadno dobro izpeljan. Zato govorim o njenem življenju, vedrem pristopu do ljudi.

Njena srečanja s Francetom so morala biti res nekaj izjemnega, da je lahko pozabila, kako se je treba smejati ob nevarnosti in s čim vznemirja sovražnika. Če je res pozabila, je srečanje s Francetom doživljala v nekem izjemnem obdobju, ko se je borila s spoznanjem, da Slavka ne bo nikoli več. Pa vendar jo je hromil v ljubezni, ko bi se bilo treba predati zgubljenemu Francetu. Zgubljenemu zaradi preteklih mesecev taborišča. In naenkrat jo je srečal. Kakor da je življenje, ki ga je edino vredno živeti, samo med njunimi štirimi stenami; ne, še stene so preveč: kakor da je življenje samo ona, njeno golo telo, ki pa vendar ne pripada njemu ampak drugemu, ki ga ni, ki ga nikoli več ne bo. Zato si jo je moral spečo vtisniti v spomin, vsaj za toliko časa, dokler mu bo ta spomin služil.

Slavko je padel, France sanja o tem, da vojne ne bo preživel, kako morem jaz pričakovati, da bo z menoj kako drugače. Saj mogoče Darko sploh ne živi več. Nič se ne oglasi. Dolgo je, odkar sem mu poslala odgovor na njegovo pismo.

V tem času smo šli na zakusko k Loti. Lota so rekli dekleta operni zboristki, altistki. Ta je pribežala pred Nemci iz Maribora v Ljubljano in tudi tu so jo sprejeli v operni zbor. V Mariboru je imela srečo, da je nekoč zaradi boleznih solistke odpela vlogo „Carmen“. Solistični nastop ji je razpihal domišljijo, da je postala „Carmen“ njen življenjski umetniški vrhunec, saj je bila njena rast v operi zaradi vojne onemogočena. V Ljubljani ni imela zvez in tudi za nadomeščanje v operi ni bilo nobenega upanja, ker so bile vse ljubljanske operne solistke trdnega zdravja in so neznansko rade pele.

V krogu novih ljubljanskih prijateljev in prijateljic je Lota briljirala. Pri njih je dosegla s svojim iglarskim in pevskim talentom velik uspeh. Ker ni bila bolno ambiciozna, se je s tem zadovoljila in kot umetnica v tem krogu dosegla svoj veliki cilj. Počela pa je v ciganskem stilu stvari, ki so njeno družbo razživele, da je postala posebno za dekleta ilegalke razkošna, nepogrešljiva paša za razvedrilo.

Lota je bila Helenina sošolka s poljske gimnazije. Sorodni duši že v šolskih klopih. O sebi sta trdili, da sta bili edini v razredu nadpovprečni. Taki sta tudi ostali. Lota na svojem pevskem področju, Helena pa kot obveščevalka. Ko je Lota prišla v Ljubljano, je iskala Heleno in v njuno družbo sta med drugimi zahajali še Vida in Katja.

Lota se ni zanimala, kaj dela katera izmed deklet. Po

svojem prepričanju je pripadala nekako k OF, ker je bila OF blizu njenim življenjskim idealom o človeških odnosih, ki si jih je zgradila sama in so temeljili na nesebičnem, prabitnem prijateljstvu, na uživanju in zabavi. Nikoli ne bi izdala aktivista, ki se je v sili zatekel k njej in pri njej prenočil. Zadnjo noč pred odhodom v partizane je pri njej preupal tudi Tine. Povsem bi ji Helena zaupala tudi, če bi Lota ljubimkalo z gestapovcem. Helena mi je slikala podobo Lote zato, da bi me pripravila na praznovanje njenega rojstnega dne, na katerega naj pridem tudi jaz, čeprav sem bila že zelo okorna. Moje breme, za katerega se je kar naglo bližal čas, da ga bom odložila, je bilo močno opazno, kar je Helena smatrala za dobro kamuflažo za skupno praznovanje Lotinega rojstnega dne. Celotno mene je premagala želja po sprostivti, kaj šele dekleta, ki so bila mlajša in brez ovir. Vse smo se gibale med smrtjo in življenjem in doživljale mnogokrat huješe stiske kot partizani v hribih. Kdo bi nas smel omejevati v našem ravnanju, ko smo bile vedno izpostavljene sluhaju, ki se je nemalokrat končal tragično. Zato ti popustijo zavore, nezadržno se ti obudi želja po kančku nekakega normalnega življenja.

Lota je stanovala pod gradom na strmini, ki pada proti Gruberjevemu kanalu. Iz Predovičeve ulice do tja je bila pot kar dolga, a odločila sem se, da jo bom tvegala. Kot običajno sem hodila kakih trideset metrov za Heleno.

Pred staro bajto, v kateri je stanovala Lota, je bil majhen, viseč, pokosen travnik. Nedaleč od hiše je na travi ležalo omelo in zraven kangla s sledovi razstopljenega apna. Najbrž so belili.

Hiša je bila pritlična. Stala je na strmini tako, da je bila s pročelja videti visoko pritlična, zadaj pa so se njena okna skoraj dotikala zemlje. Ko sem vstopila, je bila vsa družba že zbrana. Presenetil me je prostor, ki ni bil običajna soba, ampak nekaka obokana čumnata brez oken. Dišalo je po svežem beležu. Čumnata pa ni bila beljena običajno, ampak je bila poslikana. Na nasprotni strani mize, za katero smo sedeli, je bila čez vso steno naslikana opica, viseča za rep na palmi. Za palmo je žarela v rumenih Van Goghovih barvah pokrajina, najbrž afriška. Po obokanem stropu je bilo naslikano nebo, ki je bilo natrpano s temnimi oblaki, iz katerih so sekali bliski. Sredi stropa je brlela viseča petrolejka. Kavč in steno so prekrivale stare preproge. Za improvizirano steno, ki je predeljevala čumnato, je bil verjetno kak prostor, če so tu lahko prenočevali aktivisti. Ambient je skušala približati sceni iz „La Bohema“, je viharno pojasnila naša gostiteljica, ki je bila temperamentna in lepa. Oblečena je bila v tesno prilegajočo se smaragdno zeleno obleko iz tafta.

(Nadaljevanje prihodnjic)

VSEBINA 3. ŠTEVILKE „ DELEGATSKEGA VESTNIKA ”

- zasedali bodo zbori občinske skupščine 18. maja
- spremenjeni pogoji narekujejo dopolnjevanje srednjeročnih planskih aktov
- ali smo lahko z uresničevanjem srednjeročnega družbenega plana občine v letu 1981 zadovoljni?

Predsednica Družbenopolitičnega zbora ter predsednika Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti

SKLICUJEJO

seje zborov občinske skupščine. Seje bodo v torek, dne 18. maja 1982, ob 8. uri v veliki sejni dvorani Skupščine občine Murska Sobota. Predsednika zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti predlagata za sejo naslednji

dnevni red:

1. izvolitev verifikacijskih komisij
2. poročilo verifikacijskih komisij
3. potrditev zapisov: 1. seje Zbora združenega dela, 1. seje Zbora krajevnih skupnosti, 1. seje Družbenopolitičnega zbora in 1. skupne seje vseh treh zborov občinske skupščine
4. analiza gospodarskih gibanj in uresničevanje Družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 v letu 1981
5. informacija o izvajanju dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981
6. analiza spremenjenih pogojev in okvirov za dopolnjevanje srednjeročnih planskih aktov v občini Murska Sobota za obdobje 1981—1985
7. informacija o problematiki zdravstvenega varstva v občini Murska Sobota
8. informacija o izvedbi mladinske delovne akcije »Goričko 81« in pripravi na akcijo v letu 1982
9. predlog odloka o sprejetju zazidalnega načrta za zaselek Pušča v k. o. Černelavci

10. osnutek odloka o sprejetju zazidalnih načrtov za posamezna območja v naselju Bakovci
11. osnutek odloka o poprečni gradbeni ceni in poprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini M. Sobota ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče za posamezna območja v občini M. Sobota za leto 1982
12. osnutek odloka o zaključnem računu proračuna občine Murska Sobota za leto 1981
13. delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja
14. predlogi, sklepi, mnenja in obvestila

Predsednica Družbenopolitičnega zbora pa predlaga dnevni red:
1. Ugotovitev pristonosti delegatov na seji,

na to pa bo zbor obravnaval 3., 4., 5., 6., 7., 13. in 14. točko dnevnega reda ostalih dveh zborov občinske skupščine.

Gradivo za obravnavo 4. in 6. točke dnevnega reda je objavljeno v današnji 3. številki Delegatskega vestnika, gradivo za obravnavo ostalih točk iz dnevnega reda pa so prejeli vodji delegacij in konferenc delegacij, vključno z informacijo o problematiki zdravstvenega varstva v občini Murska Sobota, ki bo objavljena v naslednji 4. številki. Delegatskega vestnika dne 13. maja 1982. Kljub prizadevanju, da bi informacijo, ki živo zadeva interes slehernega občana naše občine objavili že v današnji številki Delegatskega vestnika ter tako pravočasno omogočili, da preko svojega delegata vpliva na oblikovanje stališč, ki jih bo do tega vprašanja zavzela Občinska skupščina, nam to zaradi omejenega prostora, ki nam je na voljo, ni uspelo.

Analiza gospodarskih gibanj in uresničevanje družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981 — 1985 v letu 1981

1. UVOD

V predloženi analizi so prikazana globalna gospodarska gibanja, prihodki in odhodki skupne in splošne porabe ter uresničevanje ciljev in nalog iz resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Murska Sobota v letu 1981.

Leto 1981 je bilo prvo leto v srednjeročnem planskem obdobju 1981—1985, za katerega so po družbenem planu bila predvidena nekoliko nižja gospodarska gibanja in umirjenje inflacijskih trendov, ki so bili prisotni v preteklem srednjeročnem obdobju. Kljub zaostreni kontroli izvajanja politike cen so za leto 1981 značilna močna inflacijska gibanja, ki so vplivala na večje zaostajanje rasti dohodka od celotnega prihodka in zmanjšanje likvidnosti gospodarstva. Zaradi sprememb kot so plačevanje prehrane proizvodnim delavcem iz materialnih stroškov, obračun prispevkov za zdravstvo iz dohodka in spremenjenega načina financiranja stanovanjske izgradnje, posamezni podatki iz leta 1981 niso primerljivi s podatki iz leta 1980.

Gradivo je izdelano na podlagi podatkov, ki izhajajo iz analize Službe družbenega knjigovodstva, statističnih podatkov komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj ter podatkov, ki so jih posredovali SIS in proračun občine.

2. OSNOVNE ZNAČILNOSTI GOSPODARSKIH GIBANJ V OBČINI V LETU 1981

Gospodarstvo občine Murska Sobota je v letu 1981 v primerjavi z letom 1980 povečalo celotni prihodek za 47 %, porabljena sredstva za 52 %, dohodek za 31 % in čisti dohodek za 22 %.

V absolutnih zneskih je gospodarstvo doseglo naslednje rezultate:

	1980	1981	— v 000 din	
			I n d e k s	
			Občina	SRS
Celotni prihodek	15.115.768	22.200.684	147	137
Porabljena sredstva	11.718.108	17.762.806	152	139
Amortiz. po min. st.	248.024	340.426	137	131
Dohodek	3.397.660	4.437.877	131	133
Čisti dohodek	2.588.690	3.168.560	122	125
Bruto OD	1.807.085	2.165.210	120	124
Povpr. OD na zaposlen.	7.719	9.838	127	131
Poslovni sklad	498.247	767.343	154	144
Akumulacija	660.125	997.034	151	143
Izguba	105.397	106.658	101	195

V gospodarstvu občine je v primerjavi z gospodarstvom Slovenije hitreje rasel celotni prihodek, vendar zaradi neprimerno močnejše rasti porabljenih sredstev zaostaja rast dohodka za dve indeksni stopnji za povprečno rastjo dohodka v Sloveniji. Prav tako za tri indeksne točke zaostaja rast čistega dohodka, za štiri indeksne točke masa sredstev za osebne dohodke in povprečni osebni dohodek na zaposlenega za povprečno rastjo v Sloveniji. Gospodarstvo občine je predvsem na račun osebnih dohodkov za deset indeksnih točk hitreje povečalo poslovni sklad. Za slovensko gospodarstvo je značilno močno povečanje izgub v primerjavi s povečanjem izgub v gospodarstvu občine.

Celotni prihodek, porabljena sredstva in dohodek so se po posameznih področjih gibali po naslednjih indeksnih stopnjah:

	Celotni prihodek	Porabljena sredstva	Dohodek
Industrija	151	157	136
Kmetijstvo	167	171	151
Gozdarstvo	139	147	135
Vodno gospodarstvo	133	145	116
Gradbeništvo	123	131	106
Promet in zveze	139	137	140
Trgovina	146	147	126
Gostinstvo in turizem	147	157	128
Obrt in osebne storitve	159	173	122
Stanovanjsko-komunal. dejavnost	127	144	117
Fin. tehnične in poslov. stor.	135	151	131

Iz gornjega prikaza je razvidno, da so porabljena sredstva pri vseh dejavnostih, razen pri prometu in zvezah, rasla hitreje od celotnega prihodka, kar je vplivalo na nižjo stopnjo rasti dohodka.

Po podatkih iz zaključnih računov je celotni prihodek bil dosežen s prodajo na domačem trgu v višini 88,6 %, na tujem trgu 3,1 %, s prihodki doseženimi pri skupnem prihodku 4,6 % in ustvarjenimi s svobodno menjavo 1,2 % ter drugimi prihodki 2,5 %. Po podatkih iz ankete, ki so jo posredovale organizacije združenega dela znaša vrednost izvoza 1.143.944 tisoč dinarjev, od tega 88,2 % na konvertibilno področje. Gospodarstvo je uvozilo blago v vrednosti 405.394 tisoč dinarjev. Večji izvozniki v občini so Mura, ki dosega 64 % občinskega izvoza, Mesna industrija 18 %, gostinske organizacije 5,2 %, ostali izvoz pa so dosegle DO Zunanja trgovina, Panonija, Pomurski tisk in druge organizacije.

Za gospodarstvo občine je že nekaj let značilna hitrejša rast porabljenih sredstev od rasti celotnega prihodka. V letu 1981 so se povečali stroški surovin in materiala za 62 %, stroški porabljene energije pa za 71 %. Ti podatki kažejo na neugodno gospodarsko strukturo, ki troši pretežno deficitarne surovine katerih cene so se zaradi velikega povpraševanja tudi nadpovprečno povečale. Na povečanje porabljenih sredstev delno vpliva tudi povečanje proizvodnje namenjene za izvoz, kjer se dosega nižji dohodek kot na domačem tržišču. Nadalje vpliva na višjo stopnjo rasti porabljenih sredstev tudi sprememba v plačevanju prehrane proizvodnim delavcem med delom v breme materialnih stroškov, dočim so se ta sredstva v letu 1980 zagotavljala iz sklada skupne porabe.

V letu 1981 je od skupno razporednega dohodka ostalo organizacijam združenega dela za čiste osebne dohodke, skupno porabo in akumulacijo 61,3 %, za obveznosti za splošno in skupno porabo iz dohodka in iz osebnega dohodka ter druge obveznosti iz dohodka pa je bilo oddvojeno 38,7 % razporejenega dohodka. V primerjavi z letom 1980 se je to razmerje poslabšalo v škodo organizacij združenega dela, saj je takrat ostalo organizacijam 62,4 %, za ostale potrebe pa je bilo namenjeno 37,6 % razporejenega dohodka. Najmočnejše so porasle ostale obveznosti iz dohodka, zlasti obresti za kredite, ki so se povečale za 46 % v primerjavi z letom 1980.

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur je ostalo isto kot v letu 1980, povprečno število zaposlenih na podlagi stanja na koncu meseca pa se je povečalo za 1,5 %. To kaže na povečanje bolniških izostankov oz. zmanjšanje izkoriščenosti delovnega časa. Za bruto osebne dohodke je gospodarstvo namenilo 30 % več sredstev kot v letu 1980. Čisti osebni dohodki so se povečali za 27 % in prav tako za 27 % povprečni osebni dohodki so se povečali za 27 % in prav tako za 27 % povprečni osebni dohodki po zaposlenem delavcu. Po podatkih statistike so povprečni čisti osebni dohodki po delavcu v občini v letu 1981 znašali 10.387 din, v gospodarstvu 9.887 din in v negospodarstvu 12.752 din.

V letu 1981 je v gospodarstvu občine bila izkazana izguba v višini 106.658 dinarjev. Izgubo je izkazala delovna organizacija Mesna industrija, in sicer TOZD Klavnica 86.618.000, TOZD Predelava 18.252.000, TOZD Transport 1.365.000 in TOZD Trgovina 423.000 dinarjev. Osnovni vzroki izgube v Mesni industriji so dispariteta cen med klavno živino in svežim mesom oz. mesnimi proizvodi, visok porast stroškov energije, visoke obresti, neusklajenost predelovalnih kapacitet z dejanskimi potrebami, visoki stroški vzdrževanja dotrajane opreme in podobno.

Organizacije združenega dela so se v preteklem letu srečevale z velikimi likvidnostnimi težavami, kar so reševale predvsem z najemanjem kratkoročnih kreditov za obratna sredstva, ki so se v primerjavi z letom 1980 povečali za 68 %. Terjatve gospodarstva, ki izhajajo iz poslovnih razmerij so se povečale za 68 %, obveznosti iz poslovnih razmerij pa za 71 %, kar pomeni, da je gospodarstvo slabše plačevalo svoje obveznosti kot vnovčevalo terjatve oz., da gospodarstvo iz ostalih območij delno kreditira gospodarstvo občine. Na nelikvidnost gospodarstva vpliva tudi močnejše povečanje zalog, ki so skupno porasle za 1.026.256 tisoč dinarjev, oz. 55 %, v tem so se zaloge materiala povečale za 42 %, nedokončane proizvodnje za 77 % in zaloge gotovih izdelkov za 59 %.

Zaradi zaostrenih pogojev investiranja in izvajanja sprejetih kriterijev pri kreditiranju investicijskih naložb ter pomanjkanja investicijskih sredstev so se le delno realizirale investicije predvidene z resolucijo. Gospodarstvo je v letu 1981 namenilo za investicije 740 milijonov dinarjev ali 4,5 % manj kot v letu 1980.

Od načrtovanih investicij za leto 1981 so organizacije združenega dela gospodarstva realizirale naslednje:

Radenska TOZD DIANA je dokončala dozidavo hotela DIANA. KZ Panonka je zgradila skladišče krompirja v Lipovcih in sušilnico za dodelavo semen na Hodošu. KG Rakičan je rekonstruiral prašičjo farmo Jezera, dogradil farmo Nemščak, dokončal melioracijo na površini 60 ha v Tešanovcih in odkupil 107,10 ha zemljišč.

Agromerkur je rekonstruiral brojlerske objekte v Gornjih Petrovcih. Slovenija ceste TOZD Mehanični obrti so dokončali izgradnjo proizvodnih prostorov.

MURA je preuredila kotlovnico in zgradila skladišče za plin. Tovarna mlečnega prahu je razširila proizvodne prostore in urejevala zbiralnice mleka.

V preteklem letu je pričela gradnja sledečih investicij:

V DO KONSTRUKTOR TOZD Gradbeništvo gradnja industrijskega obrata v Lipovcih.

V DO RADENSKA TOZD Moravske Toplice izgradnja hotela v Moravcih.

ABC POMURKA AGROSERVIS dozidava hale za proizvodnjo prikolice.

Načrtovana gradnja novega proizvodnega obrata ISKRA DO Elektromehanika TOZD ERO Kranj je prenešana v letošnje leto. Gradnja se bo predvidoma pričela v drugem polletju.

3. SKUPNA PORABA

a) Samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti

Celotni prihodki vseh samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v občini so v letu 1981 za dejavnost in vzajemni program znašali 756.306.000 din in so se v primerjavi z letom 1980 povečali za 23,3 %, z upoštevanjem investicijskih sredstev po prispevnih stopnjah pa znašajo prihodki 790.998.000 ter so porasli 23,1 %. V okviru celotnih prihodkov so porasla sredstva za dejavnost 26,8 %, za vzajemnost so nižja za 63,4 %, sredstva za investicije pa so višja za 18,9 %. Med sredstvi za dejavnost so večji prihodki za osnovno dejavnost za 25,7 %, denarne pomoči 18,4 %, iz solidarnosti 37,5 % ter ostali prihodki za 27,6 %.

Po posameznih področjih so porasla sredstva, in sicer v skupnosti otroškega varstva za 22,6 %, izobraževalni skupnosti 24 %, telesnokulturni skupnosti 8,6 %, skupnosti socialnega skrbstva 28,5 %, zdravstveni skupnosti 28,3 %, skupnosti za zaposlovanje 19,6 %, medtem ko so v kulturni skupnosti nižja za 46,4 %.

Sredstva za dejavnost so v skupnosti otroškega varstva večja za 22,6 %, od tega za osnovno dejavnost 7 %, za denarne pomoči 18,4 %, sredstva iz solidarnosti za 10,8 %, zaradi solidarnosti za denarne pomoči, katerih v letu 1980 niso imeli.

V izobraževalni skupnosti so porasla sredstva za dejavnost 26,3 % med katerimi za osnovno dejavnost 25,7 %, ter iz solidarnosti 20 %.

Kulturna skupnost je imela prihodke za dejavnost višje za 16 % v okviru katerih so za osnovno dejavnost porasli za 10 %.

Sredstva za dejavnost v telesnokulturni skupnosti so bila večja za 25 %, od tega za osnovno dejavnost 22,5 %.

Prihodki skupnosti socialnega skrbstva so za dejavnost večji za 30 % in sicer za osnovno dejavnost 19 % in iz solidarnosti za 170,9 % zaradi povečanja denarnih pomoči.

V zdravstveni skupnosti so prihodki za dejavnost večji za 28,4 %, med temi za osnovno dejavnost 30,1 %, iz solidarnosti 31 % in ostalih virov 17 %.

Skupnost za zaposlovanje je povečala sredstva za dejavnost za 19,6 %, od teh za osnovno dejavnost 22,8 %, iz solidarnosti 58 %, nižji pa so bili prihodki iz ostalih virov za 42,8 %.

Sredstva za vzajemnost so porasla v zdravstveni skupnosti 19,8 %, skupnosti za zaposlovanje 21,4 %, nižji za 50 % so v izobraževalni skupnosti, za 28,9 % v skupnosti socialnega skrbstva, kulturni ter telesnokulturni skupnosti pa za 93,5 %.

Samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti so skupno imele naslednje prihodke:

— v 000 din

	1980	1981	Indeks
SKUPAJ PRIHODKI	613.237	756.306	123,3
dejavnost od tega:	589.563	747.651	126,8
— za osnov. dejavnost	439.216	551.916	125,7
— za denarne pomoči	34.486	40.837	118,4
— iz solidarnosti za:	71.385	98.159	137,5
— osnovno dejavnost	71.385	85.950	120,4
— denarne pomoči	—	12.209	—
— iz ostalih virov	44.476	56.739	127,6
vzajemnost	23.674	8.655	36,6
INVESTICIJE	29.178	34.692	118,9
VSEGA SKUPAJ	642.415	790.998	123,1

Celotni odhodki v samoupravnih interesnih skupnostih v občini so za dejavnost in vzajemnost znašali 791.357.000 din in so glede na enako obdobje predhodnega leta porasli za 28,5 %. Odhodki skupaj z investicijami pa so znašali 832.114.000 in so bili večji za 28,7 %. Med odhodki so najbolj porasla sredstva za dejavnost in to za 32 %. Močan porast odhodkov za dejavnost je prisoten v zdravstveni skupnosti 38,4 %, na kar vpliva 35.051.000 din ustvarjenih nekritih odhodkov zaradi povečanja števila odsotnosti z dela, bolnišničnega zdravljenja, splošno ambulantnega in dispanzerskega zdravljenja ipd. V skupnosti socialnega skrbstva so odhodki za dejavnost višji za 30 % zaradi povečanja števila in zvišanja družbeno denarnih pomoči kot edini vir preživljanja, v izobraževalni skupnosti 26,3 %, skupnosti otroškega varstva 22,6 %, telesnokulturni skupnosti 25 %, skupnosti za zaposlovanje 25,4 %, ter kulturni skupnosti za 5 %.

Višina in gibanje skupnih odhodkov je bilo naslednje:

— v 000 din

	1980	1981	Indeks
SKUPAJ ODHODKI	615.723	791.357	128,5
— dejavnost	591.835	781.397	132,0
— vzajemnost	23.674	8.655	36,6
— investicije (kultura)	214	1.305	—
INVESTICIJE	30.862	40.757	132,1
VSEGA SKUPAJ	646.585	832.114	128,7

b) Samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje

Pri samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje se je v letu 1981 skupno zbralo 364.182.000 din prihodkov ali za 6 % manj kot v letu 1980. Manj sredstev so zbrali v cestno-komunalni skupnosti in samoupravni stanovanjski skupnosti, kjer je bil dotok sredstev precej pod planiranim.

Prihodki SIS materialne proizvodnje so bili po posameznih SIS naslednji:

— v 000 din

	1980	1981	Indeks
SIS za cestno in kom. dejavnost	159.772	129.302	81
Samopr. stanovanj. skup.	192.533	186.979	97
Skupn. za varstvo pred požarom	7.952	10.328	129
Kmet. zemljiška skupnost	11.330	11.033	97
Območna SIS za PTT pr.	3.247	5.670	175
Območna vodna skupn. MURA	13.950	20.870	150
SKUPAJ:	388.784	364.182	94

V letu 1981 so imele samoupravne interesne skupnosti 356.998.000 din odhodkov, kar je bilo v primerjavi z letom prej za 4 % manj sredstev. Enako kot pri prihodkih je tudi tu prisoten padec sredstev pri cestno-komunalni in stanovanjski skupnosti, zaradi česar ni bilo možno realizirati vseh načrtovanih nalog.

Posamezni SIS so imeli naslednjo višino odhodkov:

— v 000 din

	1980	1981	Indeks
SIS za cestno in komun. dejavnost	147.631	127.780	86
Samopr. stanov. skupnost	192.533	186.979	97
Skupn. za varstvo pred požarom	7.149	10.081	141
Kmetijska zemljiška skupn.	6.961	7.072	102
Območna SIS za PTT promet	4.073	4.633	114
Območ. vodna skupn. MURA	13.671	20.453	150
SKUPAJ:	372.018	356.998	96

4. SPLOŠNA PORABA

Na področju splošne porabe v občini so bili v letu 1981 doseženi prihodki v višini 170.955.000 din in so za 25 % večji kot v letu poprej. Porasli so: davki na dohodek in iz OD za 26 %, prometni davki, davek na premoženje in dohodek od premoženja 28 %, zaradi povečanega prometa davka od prometa proizvodov ter prometnega davka od alkoholnih pijač, take za 19 % ter prihodki po posebnih predpisih za 45 %. Prihodki upravnih organov so glede na leto 1980 manjši za 15 %, kar pa je vzrok v manjši realizaciji vseh vrst prihodkov upravnih organov.

Za potrebe splošne porabe je bilo porabljenih 143.294.000 din ali 17 % več kot v letu 1980. Odhodki za dejavnost organov družbenopolitičnih skupnosti so porasli za 17 %, za potrebe ljudske obrambe 23 %, za dejavnost družbenopolitičnih organizacij 21 %, negospodarske investicije 114 %, za socialno skrbstvo 21 %, zdravstveno varstvo za 18 %, za dejavnost krajevnih skupnosti 15 %, za komunalno dejavnost 4 % ter izločena sredstva v stalni rezervni sklad za 25 %. Nižji za 77 % so odhodki za gospodarske posege zaradi delno nepravilnih obveznosti skupnosti za pospeševanje kmetijstva in tekoča proračunska rezerva za 73 %.

5. GOSPODARSKA INFRASTRUKTURA

Cestno komunalna dejavnost

Na področju cestne in komunalne dejavnosti so se že v prvem letu izvajanja srednjeročnega programa pojavile velike težave. Zmanjšal se je dotok sredstev iz dogovorjenih virov in manj je tudi bančnih sredstev, ob tem pa se cene zelo močno porasle. Vse to je imelo za posledico, da je bilo treba že v letu 1981 načrtovani program zmanjšati in nekatere naloge prenesti v leto 1982.

Pri izvajanju modernizacije cest so bile v letu 1981 položene asfaltne prevleke v dolžini 4,4 km in sicer na cesti Gornji Petrovci—Križevci ter skozi naselje Vidonci—Otoveci. Opravljena so bila tudi določena dela na Cesti Šalovci—Moravci.

V komunalni dejavnosti se je investiralo v gradnjo severnega kolektorja, dokončanje del kolektorja v Beltincih in dokončanje železniškega prehoda v Murski Soboti.

Iz potrebe stanovanjske izgradnje so bile opravljene priprave in opre-

ma zemljišč v Beltinci—Jugovo, v industrijski coni, Černelavcih, v Murski Soboti — Lendavska ulica, v Krogu, Martjancih ter Moravcih.

Stanovanjsko gospodarstvo

Na področju stanovanjskega gospodarstva je bilo ugotovljeno, da sta glede na nove pogoje financiranja stanovanjske graditve, odstopanja od postopnega prehoda na ekonomske stanarine sprejeti samoupravni sporazumi in srednjeročni plan narekovala dopolnjevanje planskih dokumentov. Stanovanjska gradnja se je odvijala v skladu s sprejetim planom. V letu 1981 je bilo dograjenih skupno 116, v gradnji pa je bilo ob koncu leta 228 stanovanj.

Gospodarjenje s skladom stanovanjskih hiš se je odvijalo v glavnem preko skupnosti in sprejetim programom vzdrževanja. Sredstva za solidarnostne namene t. j. za nakup stanovanj in subvencioniranje stanarin so se stekale v glavnem v višini planiranih sredstev. Z novim zakonom sta uveljavljeni le ti dve obliki družbene pomoči, odpravljeno pa je bilo premiranje namenskega varčevanja.

Vodno gospodarstvo

V prvem letu tekočega srednjeročnega planskega obdobja je bil na področju vodnega gospodarstva v občini opravljen manjši obseg del kot leto poprej predvsem zaradi izpada kreditnih sredstev in deloma manjšega priliva iz združenih sredstev pri Zvezi vodnih skupnosti Slovenije. Tako je bil program za leto 1981 prilagojen razpoložljivemu obsegu sredstev.

V letu 1981 so bila na območju občine opravljena naslednja vzdrževalna dela na razbremenilniku Ledava—Mura, Predanovskem, Mačkovskem, Martjanskem potoku, na Lipci, akumulacijskem jezeru Krašči — Ropoča, Mali Krki v Domanjševcih in kamnometu Melinci in Ižakovci.

PTT promet

Zaradi zmanjšanja razpoložljivih sredstev v letu 1981 tudi na področju PTT prometa ni bilo mogoče realizirati vseh s planom načrtovanih investicij. Ob tem pa so bile še prenešene določene naloge iz predhodnega leta.

Glede na razpoložljiva sredstva so bila na območju občine v letu 1981 opravljena naslednja dela: Povečane ali na novo montirane so bile kapacitete avtomatskih telefonskih central v Bakovcih, Bogojini, Cankovi in Kuzmi. V montaži so ATC na Tišini, v Krizevcih in Salovcih. Opravljene so bile širitve krajevnih in medkrajevnih telefonskih omrežij v Bogojini, Mačkovcih, Andrejcih in v Murski Soboti ter položen koaksialni kabel Lipovci—Beltinci.

Elektrogospodarstvo

V letu 1981 je bilo zgrajenih na območju občine 23 transformatorskih postaj ter postavljen nizkonapetostno omrežje v dolžini 14 km in visokonapetostno 29 km.

6. DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Družbeno varstvo predšolskih otrok

V otroškem varstvu je uresničevanje skupnega programa in zagotovljenih programov minimalnih denarnih pomoči, priprave na šolo ter varstva predšolskih otrok motenih v telesnem in duševnem razvoju potekalo v skladu z dogovorom o temeljih družbenega plana.

V organizirano vzgojo in varstvo je bilo ob koncu leta 1981 v občini Murska Sobota vključenih 1670 otrok ali 26 % vseh predšolskih otrok. V program male šole je bilo zajetih vseh 1078 predšolskih otrok, od tega 546 otrok ali 50,7 % v okviru celotne male šole ter 532 otrok oz. 49,3 % v skrajšano pripravo otrok v obsegu 120 ur vzgojnega programa. Redne oddelke vzgojno varstvenega zavoda je obiskovalo 330 ali 33 % petletnih otrok, v okviru 80-urnega vzgojnega programa pa 547 ali 55 % otrok.

Dokončana je gradnja VVZ v Lipovcih za 2 oddelke, v katerih je vključenih 53 otrok, nerealizirana pa je ostala predvidena investicija v Rogoševcih.

Vzgoja in izobraževanje

Na področju vzgoje in izobraževanja se je v lanskem letu nadaljeval proces podružbljanja vzgojno izobraževalnega dela na vseh ravneh. V skladu z materialnimi in kadrovskimi možnostmi je bil izvršen prehod na celodnevno osnovno šolo na predmetni stopnji osnovne šole Beltinci, tako se je število oddelkov povečalo iz 28 na 43. V redno obliko celodnevnega dela in življenja je bilo na novo vključenih 480 vseh šoloobveznih otrok. Na 10 šolah v občini Murska Sobota so organizirani oddelki podaljšane bivanja, v mestu Murska Sobota pa so ti oddelki prerasli v oddelke, ki imajo enak program kot COŠ.

S pričetkom šolskega leta 1981/82 je bil v skladu z zakonom o usmerjenem izobraževanju izvršen prehod na usmerjeno izobraževanje. Vse srednje šole so se ustrezno samoupravno organizirale, kadrovsko okrepile in si ustvarile materialne pogoje za začetek usmerjenega izobraževanja. Vpisi v občini so dosegli razmerje oca 65 %: 35 % v korist proizvodnih poklicev. Z „mrežo šol“ izvajalcev vzgojnoizobraževalnih programov (VIP) v SR Sloveniji se je pridobil VIP za elektro usmeritev (smer elektroenergetika), za cestno prometno usmeritev (smer avtomobilnik—voznik), kakor tudi za veterinarskega tehnika v programih agroživilstva.

Na področju investicijske dejavnosti je bila dokončana gradnja dvojne osnovne šole v Prosenjakovcih in zgrajen montažni prizidek k obsto-

ječemu vrtcu v Domanjševcih. V teku je gradnja osnovne šole Puconci ter opravljena je bila adaptacija pritličnih prostorov osnovne šole Gornji Petrovci.

Zdravstveno varstvo

Osnovni cilji v zdravstvu so bili v lanskem letu uresničevanje prednostnih nalog dogovorjenih s srednjeročnim planom za obdobje 1981—1985 predvsem hitrejši razvoj osnovne zdravstvene dejavnosti, medicine dela ter splošnega in mladinskega zobozdravstva, uvajanje in širjenje zdravljenja in zdravstvene nege obolelih na domu, širjenje dispanzerskih metod dela pri izvajanju zdravstvenega varstva delavcev, zmanjšanje obsega in skrajševanje trajanja bolniškega zdravljenja idr.

Ugotovljeno je, da se zastavljeni cilji prepočasno uresničujejo. Splošno ambulantno in dispanzersko zdravljenje se je v letu 1981 povečalo za 29,4 %, bolnišnično za 27,6 % in zdraviliško za 43,1 %. Za 10,6 % se je povečalo tudi število dni odsotnosti z dela do 30 dni ter za 13,1 % odsotnost z dela preko 30 dni.

V prvem letu tekočega srednjeročnega obdobja se je pričela gradnja kirurškega bloka pri splošni bolnišnici v Rakičanu in dograjena je bila pralnica.

Socialno skrbstvo

V preteklem letu je bila nudena pomoč otrokom iz socialno šibkih družin, otrokom in mladini, ki so prizadeti v telesnem in duševnem razvoju ter odraslim invalidnim in ostarelim osebam.

Višina družbeno denarne pomoči kot edini vir preživetja je znašala ob koncu leta 3.400 din mesečno, do katere je bilo upravičeno 204 občanov, družbeno denarne pomoči kot dopolnilni vir preživetja pa je prejemale od 1/10-1981 dalje 262 občanov v višini 1.700 din mesečno.

Občinska skupnost socialnega skrbstva je kot soustanoviteljica delavnic namenila del sredstev, ki so bila planirana za gradnjo posebnega socialnega zavoda v Lukavcih, za urejanje prostorov za invalidske delavnice.

Kultura

V kulturni dejavnosti so poskušali čim bolj približati kulturne vrednote delovnim ljudem in občanom. Pozornost je bila namenjena nadaljnjemu razvoju knjižničarstva, razširitvi, poglobitvi in utrditvi ljubiteljske dejavnosti ter dejavnosti pripadnikov madžarske narodnosti. Nadaljevalo se je sodelovanje s Slovenci v Porabju, z delavci zaposlenimi na tujem ter s pobrateno občino Paračín.

Telesna kultura

V letu 1981 je bila osnovna skrb namenjena povečanju števila aktivnih udeležencev v športni rekreaciji. Dejavnost je bila usmerjena v nadaljnje podružbljanje telesne kulture v krajevnih skupnostih in TOZD. Posebni poudarek je bil dan delu v izbranih panogah. Z izobraževanjem in šolanjem kadrov se je izpopolnjevalo in povečevalo število strokovnih delavcev.

Raziskovalna dejavnost

V lanskem letu se je občinska raziskovalna skupnost organizirala in pričela delovati v skladu z novim zakonom o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih. Občinska raziskovalna skupnost je prvič sprejela svoj lastni program raziskovalnih nalog. Za financiranje tega programa je združeno delo na novo sprejelo prispevno stopnjo 0,04 % od dohodka. Z zbranimi sredstvi so sofinancirale raziskovalne naloge: raziskava zalog in oskrbe s pitno vodo v občini, raziskava zalog gramoza in razvoj sadjarstva na Goričkem. V okviru občinske raziskovalne skupnosti so bile tudi prvič podeljene nagrade za novacije. Iz lastnih sredstev so bili kriti stroški delovanja Občinske raziskovalne skupnosti in njenih organov.

7. URESNIČEVANJE RESOLUCIJE O IZVAJANJU DRUŽBENEGA PLANA OBČINE MURSKA SOBOTA ZA OBDOBJE 1981—1985 V LETU 1981

Z resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Murska Sobota v letu 1981 so bila načrtovana naslednja realna gospodarska gibanja: rast družbenega proizvoda 4 %, industrijska proizvodnja 4 %, kmetijske proizvodnje 4 %, izvoza 8 %, uvoza 1 %, rast zaposlovanja 2,5 % in produktivnosti 1,5 %.

Določeno je bilo tudi, da bodo sredstva skupne porabe rasla 10 %, sredstva splošne porabe 30 % in sredstva za osebne dohodke 5 % počasneje od rasti dohodka v gospodarstvu občine.

Na osnovi doseženih nominalnih gibanj in prisotne rasti cen ocenjujemo, da so bila v letu 1981 v občini dosežena naslednja realna gibanja: industrijska proizvodnja se je povečala za 7 %, kmetijska proizvodnja 3 %, izvoz za 16 %, družbeni proizvod za 1 %, in zaposlovanje 1,9 %. Produktivnost dela je ostala na nivoju predhodnega leta, zmanjšal pa se je uvoz za 3 % in realni osebni dohodki na zaposlenega za okoli 10 %.

Z resolucijo načrtovana gibanja so bila dosežena in celo presežena pri rasti izvoza in industrijske proizvodnje, zaostala pa predvsem rast družbenega proizvoda, osebnih dohodkov, zaposlovanja in pro-

duktivnosti dela. Zaradi izvajanja stabilizacijskih ukrepov je prišlo tudi do občutnega padca realnih investicijskih sredstev.

Realizirana je bila usmeritev iz resolucije o hitrejšem naraščanju sredstev akumulacije od rasti dohodka.

Ugotovitve in stališča o gospodarskih gibanjih in uresničevanju družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981 — 1985 v letu 1981

Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota je na seji dne 12. 4. 1982 razpravljal o gospodarskih gibanjih in uresničevanju družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 v letu 1981 in

ugotovil:

V letu 1981 se je v gospodarstvu občine povečal celotni prihodek za 47 %, porabljena sredstva 52 %, amortizacija 37 %, dohodek 31 %, čisti dohodek 22 %, sredstva za osebne dohodke 30 %, sredstva poslovnega sklada 54 %, akumulacija 51 %, izvoz 32 %, povprečni osebni dohodki na zaposlenega 27 % in število zaposlenih za 1,5 %. Izkazana je bila izguba v DO Mesna industrija v višini 106.658.000 din, ki je enaka kot leto poprej.

Iz analize gospodarskih gibanj v letu 1981 izhaja, da so bili doseženi pozitivni premiki in resolucijsko načrtovana gibanja pri rasti izvoza, industrijske proizvodnje in povečanju sredstev poslovnega sklada oz. sredstev akumulacije.

V skladu z določili resolucije so v globalu naraščala sredstva za osebne dohodke in sredstva splošne porabe, sredstva skupne porabe pa so zaradi hitrejši rasti sredstev za dejavnost v zdravstvu rasla nekoliko hitreje.

Ob tem pa so bila prisotna tudi negativna in zaskrbljujoča gibanja kot izredno močna rast porabljenih sredstev, zlasti stroškov surovin, materialov in energije, prisotnost izgube v Mesni industriji, povečanje obveznosti za skupne potrebe, naraščanje zalog, motnje v preskrbi na tržišču predvsem z reprodukcijskim materialom, poslabšanje likvidnosti, upadanje investicijske aktivnosti, slaba izkoriščenost delovnega časa, padec realnih osebnih dohodkov ter visoka rast cen in življenjskih stroškov.

V skladu z določili resolucije so v globalu naraščala sredstva za osebne dohodke in sredstva splošne porabe ter nekoliko hitreje sredstva skupne porabe predvsem zaradi močnejše rasti sredstev za dejavnost v zdravstvu.

V občini so bila dosežena višja gibanja od povprečnih slovenskih pri rasti celotnega prihodka, porabljenih sredstev amortizacije in sredstvih poslovnega sklada ter nižja pri rasti dohodka, čistega dohodka in osebnih dohodkov.

Na podlagi ugotovitev je izvršni svet sprejel naslednja

STALIŠČA:

1. Zaradi hitrejši rasti porabljenih sredstev od celotnega prihodka morajo vse organizacije združenega dela podrobneje analizirati naraščanje materialnih in drugih stroškov poslovanja ter podvzeti ustrezne mere in ukrepe za zmanjšanje materialnih stroškov.

2. V organizacijah združenega dela je treba vložiti maksimalne napore za nadaljnje povečevanje izvoza na konvertibilno področje.

3. V vseh organizacijah kjer so hitreje porasle zaloge nedokončane proizvodnje in gotovih proizvodov je potrebno te zmanjšati ter zagotoviti boljšo likvidnost.

4. Za doseganje ugodnejših rezultatov v gospodarstvu občine je potrebno analizirati poslovanje OZD, ki poslujejo na meji rentabilnosti ter v agroživilskem kompleksu in širše podvzeti vse potrebne ukrepe za odpravo izgube v Mesni industriji.

5. Organizacije združenega dela se morajo zavzemati za produktivno zaposlovanje, ki naj vpliva na povečanje proizvodnje.

6. Ob predlogih za povečanje cen je potrebno upoštevati določila dogovora o izvajanju politike cen in povečevati dohodek na osnovi hitrejši rasti produktivnosti dela in boljšega gospodarjenja.

7. Vse oblike porabe v občini je treba uskladiti z realnimi možnostmi v okviru ustvarjenega dohodka in določil resolucije.

Analiza spremenjenih pogojev in okvirov za dopolnjevanje srednjeročnih planskih aktov v občini Murska Sobota za obdobje 1981 — 1985

1. UVOD

S predloženo analizo posredujemo nosilec planiranja v občini prvo informacijo o okvirih in usmeritvah v zvezi z dopolnjevanjem in spreminjanjem srednjeročnih planskih aktov za obdobje 1981—1985, z namenom, da bodo nosilci planiranja na skupnih osnovah začeli spreminjati in dopolnjevati svoje planske akte vse povsod tam, kjer je to potrebno.

Družbeni plan občine in plane samoupravnih organizacij ter skupnosti bo treba spremeniti in dopolniti zaradi novih ugotovitev in ocen razvojnih možnosti v tekočem srednjeročnem obdobju. Dosežena gospodarska gibanja v letu 1981 in ocena razvojnih možnosti v letu 1982 kažejo na to, da so zaradi gibanj izvoza in uvoza, predvsem s konvertibilnim območjem plačilno bilančne in devizno bilančne možnosti zožene, ob tem pa se povečujejo obveznosti za odplačevanje anuitet in zmanjšujejo finančni krediti iz tujine. S tem so zmanjšane možnosti financiranja investicij v tekočem srednjeročnem obdobju. Manjši bo tudi dotok bančnih kreditov iz varčevanja prebivalstva zaradi visoke inflacije in počasnejše gospodarske rasti. Obstoječe stanje pa zahteva večjo usmeritev v povečanje izvoza in vključevanje v mednarodno delitev dela. Še nadalje bo treba usklajevati vse oblike porabe z razpoložljivimi sredstvi, še posebej pa investicije.

Ugotovljeno stanje zožuje razvojne možnosti in zahteva spreminjanje in dopolnjevanje srednjeročnih planskih aktov.

Pri spreminjanju in dopolnjevanju planskih aktov je treba med drugim upoštevati naslednje:

— pri nosilcih planiranja, kjer to še ni bilo storjeno je treba dosledno uveljaviti izvozno usmeritev in konkretizirati planske naloge;

— potrošnjo na vseh področjih je treba v okviru razpoložljivih sredstev še bolj selektivno naravnati;

— rast osebnih dohodkov bo treba povezati z rastjo produktivnosti tako, da realno ne bi več padali;

— zaradi realnega zmanjšanja investicij se bo treba še bolj usmeriti v njihovo selekcijo in povečati njihovo učinkovitost ter izvozno usmerjenost. Zožiti bo treba investicijski program predvsem na področju gospodarske infrastrukture;

— dopolnitve planskih aktov morajo tudi odgovoriti na tekoče probleme razvoja in dati trdnejše osnove razvoja ter prispevati k uveljavljanju dinamične rasti na kvalitativnih osnovah.

2. SPREMENJENI OKVIRI RAZVOJA SR SLOVENIJE V LETIH 1981—1985

2.1. Globalna ocena razvoja SR Slovenije v letu 1981

Analiza izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1981 in osnovne usmeritve ekonomske politike za leto 1982 kažejo, da so poglobljeni napori in problemi pri uresničevanju tako zastavljenih in z resolucijo konkretiziranih usmeritev osredotočeni na ekonomske odnose s tujino ter, da razmere na tem področju odločilno vplivajo na vso družbeno reprodukcijo.

Uresničevanje plačilno bilančnega položaja SR Slovenije v enotni plačilni bilanci Jugoslavije, je slovensko združeno delo z velikimi napori uspelo izpolniti. Tako se je v SR Sloveniji povečal izvoz blaga za 22,9 % (realno 12,7 %), uvoz blaga za 7,9 % (realno zmanjšal za 2 %), pokritje

uvoza blaga z izvozom pa se je izboljšalo za 85 % (74,6 % leta 1980). S tem se je primanjkljaj v blagovni menjavi s tujino od 625 mio dolarjev v letu 1980 zmanjšal na 399 mio dolarjev v letu 1981.

Izvoz blaga in storitev je bil v letu 1981 uvožen realno za 26,4 % manj opreme, za 39,1 % manj blaga za široko potrošnjo in za 2,3 % manj reprodukcijskih materialov. Zmanjšane možnosti uvoza in slabša oskrbljenost s surovinami in reprodukcijskimi materiali z jugoslovanskega tržišča kot posledica njihovega uvoza in neurejenih dohodkovnih povezav združenega dela so tako v prvem letu srednjeročnega obdobja postali odločilna omejitev proizvodnje predvsem v industriji in tudi nekaterih drugih dejavnostih.

Industrijska proizvodnja je v letu 1981 porasla za 1,9 % (povprečna letna rast iz srednjeročnega plana 3,6 %) in družbeni proizvod se je povečal za 0,8 % (družbeni plan 3,5 %). Izplačila za investicije v osnovna sredstva so nominalno porasla za 11,6 %, v tem gospodarske investicije za 8,1 %, za stanovanjsko dejavnost za 26,6 % in ostale negospodarske investicije za 6,8 %, kar je bistveno manj od rasti cen in kaže nerealni padec investicijske dejavnosti za okoli 20 %.

Tudi ostale oblike potrošnje so se pretežno gibale v načrtanih okvirih za leto 1981. Povprečni osebni dohodki na delavca so porasli za 30,1 %, v gospodarstvu 31 % in negospodarstvu 25,7 %. Realni osebni dohodki so zmanjšani za 8,8 %, v gospodarstvu 8,1 % in v negospodarstvu 11,9 %.

Sredstva skupne porabe so se povečala za 34,3 % kar je v okvirih predvidenih z revalorizacijo programov družbenih dejavnosti. Sredstva za zvedbo programov SIS so realno manjša za okoli 4 %. Močno so zmanjšani programi investicij. Sredstva splošne porabe so porasla za 27,4 %, vključno z 0,9 % davkom iz osebnih dohodkov za kompenzacije. Odliv sredstev v federacijo se je povečal za 58,3 %, v tem za kotizacijo 67,4 %. Sredstva splošne porabe so se realno zmanjšala za 5 %. Odliv sredstev v federacijo je realno porasel za 18 %.

V pogojih počasnejše gospodarske rasti se je zaposlenost povečala za 0,7 %, v gospodarstvu 0,5 % in negospodarstvu 2,1 %.

Zaostreni pogoji gospodarjenja, slabša oskrbljenost proizvodnje z reprodukcijskimi materiali in trgiranje reprodukcijskih verig so vplivali na to, da so cene na drobno porasle za 45,1 % (planirano 20 %) in življenjski stroški 42,6 %.

2. 2. Nove ocene možnih okvirov razvoja SR Slovenije v tekočem srednjeročnem obdobju

Glede na dosežena gospodarska gibanja v letu 1981, ob upoštevanju materialnih okvirov razvoja za leto 1982 izhaja, da v SR Sloveniji ne bo mogoče doseči vseh s planom načrtanih ciljev in da bo treba nekatera planska predvidevanja spremeniti.

Družbeni proizvod naj bi v letih 1981—1985 naraščal povprečno letno po 2 % (po planu 3,5 %), industrijska proizvodnja 2,7 % (po planu 3,6 %), zaposlenost 1,1 % (plan 1,8 %) in produktivnost dela 1,1 % (plan 1,8 %).

Povprečna letna rast izvoza naj bi se povečala od 8 % na 10 % in uvoza od 1 % na 3,1 %.

Delež investicij v osnovna sredstva v družbenem proizvodu se bo znižal od 26,7 % na 25,4 %, v tem gospodarstvo od 17,6 % na 17,5 % in negospodarstvo od 9,1 % na 7,9 %.

Zaradi močnega padca sredstev osebnih dohodkov v letu 1981 (— 8,4 %) bi naj bila povprečna letna rast — 0,2 % (plan 3,1 +), v letih 1983—1985 pa bi ta povprečno letno naraščala 2,6 %.

Sredstva samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti se realno ne bi povečevala (plan 3,1 %), vendar bi zaradi padca v letu 1981 in 1982 v letih 1983—1985 realno naraščala povprečno letno 2,3 %.

Sredstva splošne porabe naj bi prav tako ostala v tem srednjeročnem obdobju realno na istem nivoju (plan predvideva 3,1 % letno rast), letih 1983—1985 pa bi rasla povprečno letno za 2,3 % zaradi padca v prvih dveh letih srednjeročnega obdobja.

V srednjeročnem obdobju bo predpisana amortizacija gospodarstva porasla za 80 % kar bo povzročilo realno zmanjšanje dohodka.

Povečanje sredstev amortizacije tudi v družbenih dejavnostih bo zahtevalo bistvene spremembe v gospodarjenju s sredstvi, zato bo potrebno medsebojno povezovanje in združevanje sredstev zaradi smotrnega izkoriščanja sredstev.

Po novi oceni naj bi se povečala sredstva za reproduktivno sposobnost gospodarstva, manj pa bo domačih in tujih kreditnih sredstev in zaradi tega bodo v globalu razpoložljiva sredstva za reprodukcijo zmanjšana. Manj bo tudi sredstev na osnovi združevanja za razvoj gospodarske infrastrukture.

Se nadalje bodo prisotni pritiski na poviševanju cen v imenu ohranjanja dohodkovnega položaja in preprečevanja izgub. Večje napore bo treba vložiti v povečanje produktivnosti, ekonomično in rentabilno poslovanje. Preprečevati bo treba preveljanje posledic povišane amortizacije na rast cen.

3. SPREMENJENI OKVIRI RAZVOJA OBČINE MURSKA SOBOTA V LETIH 1981—1985

3. 1. Globalna ocena razvoja občine v letu 1981

Spremenjeni in zaostreni pogoji gospodarjenja v državi, neučinkovita politika cen, trgiranje reprodukcijskih verig, težave pri nabavi surovin in reprodukcijskega materiala, administrativno omejevanje uvoza, zapiranje gospodarstva v lokalne okvire in še drugi negativni pojavi so neugodno vplivali na dosežena gospodarska gibanja v občini v letu 1981.

Ob ocenjevanju uresničevanja planskih nalog in ciljev v letu 1981 ugotavljamo, da so kljub težavam in zaostrenim ekonomskim pogojem bile v precejšnji meri dosežene osnovne planske usmeritve, vendar pri nekaterih kazalcih nižja in počasnejša gospodarska gibanja od načrtovanih.

Združeno delo občine je z velikimi napori uspelo povečati izvoz za okoli 16 % (po družbenem planu 8 %). Doseženi uvoz je realno manjši za okoli 3 % v primerjavi z letom 1981.

Industrijska proizvodnja je v letu 1981 porasla za 7 % (povprečna letna rast po družbenem planu 6 %), povečala pa se je predvsem v grafični, živilskopredelovalni, tekstilni in nekovinski industriji.

Kmetijska proizvodnja se je v letu 1981 povečala za 3 % (po družbenem planu 4 %). Po oceni je rastlinska proizvodnja porasla za okoli 2,5 % in živilnorska proizvodnja za okoli 3,5 %.

V gospodarstvu občine je porasel družbeni proizvod za okoli 1 % (povprečna letna rast po družbenem planu 5,5 %).

Na tako rast je vplival velik padec realnega družbenega proizvoda, gradbenišтва, stanovanjsko-komunalne dejavnosti, obrti in vodnega gospodarstva.

Število zaposlenih se je v občini povečalo za 321 delavcev ali za 1,9 % (povprečna letna rast po družbenem planu 4 %), v gospodarstvu 238 ljudi ali za 1,7 % (po družbenem planu 4,4 %) in v negospodarstvu 83 delavcev ali 2,8 % (po družbenem planu 2,2 %).

Izplačila za investicije v osnovna sredstva so v letu 1981 nominalno porasla za 5 %, v tem gospodarske investicije za 4 %, gospodarska infrastruktura 2,2 % in družbene dejavnosti 25 %. Zaradi močne rasti cen so investicije realno padle za 28 %, v gospodarstvu za 27 %, gospodarski infrastrukturi za 30 % in družbenih dejavnostih za okoli 14 %. Do zmanjšanja investicij je prišlo predvsem na področju trgovine, prometa, gostinstva in cestno-komunalne dejavnosti.

Sredstva za osebne dohodke so v globalu porasla v načrtovanih okvirih za leto 1981. Povprečni osebni dohodki na delavca so se povečali v občini za 27 %, v gospodarstvu 28,1 % in negospodarstvu 21,9 %. Realni osebni dohodki so zmanjšani za 10,9 %, v gospodarstvu 10,2 % in v negospodarstvu za 14,5 %.

Sredstva skupne porabe SIS družbenih dejavnosti so v letu 1981 nominalno porasla za 32 %, enaka rast je bila dosežena pri sredstvih za dejavnost predvsem zaradi močnega povečanja v zdravstvu 38,4 %, v ostalih interesnih skupnostih pa so ta porasla za 29 %. Sredstva za izvedbo programov so v globalu realno manjša za okoli 6 %.

Sredstva splošne porabe v občini so se v letu 1981 nominalno povečala za 17 % toda realno padla za okoli 12 %.

Izvajanje investicijskih in ostalih nalog v gospodarstvu, gospodarski infrastrukturi in družbenih dejavnostih družbenega plana občine za obdobje 1981—1985 v letih 1981 je prikazano v Analizi gospodarskih gibanj in uresničevanju družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 v letu 1981.

3. 2. Nove ocene možnih okvirov razvoja občine MURSKA SOBOTA v tekočem srednjeročnem obdobju

Glede na dosežena gospodarska gibanja v občini v letu 1981, nižja načrtovana gibanja v letu 1982 od srednjeročnih načrtovanih gibanj, ob upoštevanju spremenjenih in zaostrenih pogojev gospodarjenja z večjim poudarkom na izvoz usmerjenega razvoja in zmanjšanih materialnih okvirov srednjeročnega razvoja v republiki in državi izhaja, da v občini ne bo mogoče doseči vseh z družbenim planom načrtovanih gibanj in nalog in da bo treba planska predvidevanja znižati.

Ocenjujemo, da bi v spremenjenih pogojih in možnostih bilo mogoče v tekočem srednjeročnem obdobju v občini doseči naslednja gibanja:

Družbeni proizvod naj bi naraščal povprečno letno 3 %, industrijska proizvodnja 4,5 %, zaposlenost 2,5 %, v tem gospodarstvo 2,5 % in negospodarstvo 1,6 % in produktivnost dela 1 % (po družbenem planu 2 %).

Povprečna letna rast izvoza naj bi se povečala od 8 % na 10 % in uvoza od 1 % na 3 %.

Delež investicij v osnovna sredstva v družbenem proizvodu se bo znižal od 29 % na 27,6 %, v tem gospodarstvo od 19,7 % na 19,5 % in negospodarstvo 9,3 % na 8,1 %.

Zaradi močnega padca sredstev osebnih dohodkov v letu 1981 bi naj bila v srednjeročnem obdobju povprečna letna rast 1 % (po planu 4,8 %) s tem, da pa bi v letih 1983—1985 povprečno letno naraščala 4,6 %. Povprečni osebni dohodki na delavca naj bi v letih 1981—1985 zaradi močnega padca v letu 1981 povprečno letno padli za okoli 1 %.

Sredstva samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti se realno ne bi povečevala (po planu 4,8 %), vendar bi pa zaradi padca v

letu 1981 in 1982 v letih 1983—1985 realno naraščala povprečno letno 2,9 %.

Sredstva splošne porabe naj bi prav tako ostala v tem srednjeročnem obdobju realno na istem nivoju (povprečna letna rast po planu 4,8 %), v letih 1983—1985 pa bi naj rasla povprečno letno za 5 % zaradi padca v prvih dveh letih.

V skladu z usmeritvami in zakonskimi določili se bodo tudi v gospodarstvu občine v prihodnjih letih občutno povečala amortizacijska sredstva na osnovi predpisanih stopenj, kar bo povzročilo realno zmanjšanje dohodka in s tem zmanjšanje možnosti financiranja vseh oblik porabe.

V gospodarstvu pa bo treba še nadalje krepiti akumulacijo in izboljšati reprodukcijsko sposobnost na osnovi ustvarjenih lastnih sredstev,

saj bo zaradi novih pogojev domačih in tujih kreditnih sredstev manj na voljo kot jih je bilo v preteklosti, njihova cena pa bo tudi neprimerno višja.

V občini bo tudi manj sredstev za investicije, predvsem na osnovi združevanja za razvoj gospodarske infrastrukture (zlasti za cestno-komunalno in ptt dejavnost).

Glede na zožene možnosti financiranja bo treba pri vseh nosilcih planiranja ponovno preveriti vse načrtovane investicije in njihove prioritete, nekatere investicije pa tudi prenesti na kasnejše obdobje.

V poslovanju bo treba vložiti večje napore v povečanje produktivnosti, ekonomičnosti poslovanja ter smotrno trošenje vseh družbenih sredstev.

OCENA GLOBALNIH OKVIROV RAZVOJA OBČINE V OBDOBJU 1981—1985

	Družbeni plan 1981—85	Dosež. 1981	Resol. 1982	Ocena možn. razv. 83/85	Nova ocena mož. razv. 84—85
Družbeni proizvod	5,5	1	2	3,9	3
Industr. proizvod.	6	7	2,5	4,8	4,5
Kmetijska proizv.	4	3	4	4,3	4
Zaposlenost	4	1,9	2	3,0	2,5
Izvoz	8	16	13	9,2	10
Produkt. dela gosp.	2	0	1	1,3	1
Sred. oseb. dohodkov	4,8	—9	0	4,6	1
Sred. skupne porabe	4,8	—6	—2,6	2,9	0
Sred. splošne porabe	4,8	—12	—3,7	5	0
Delež inv. v osnov. sred. v PD	29	22,0	21,7	31,6	27,6
— gospodarstvo	19,7	14,9	15,3	22,5	19,5
— gosp. infrastr.	7,2	4,9	4,3	7,0	6,0
— družb. dejavn.	2,1	2,2	2,1	2,1	2,1

— cene 1980
— stop. rasti
v %

4. DOPOLNJEVANJE PROSTORSKEGA VIDIKA RAZVOJA SREDNJEROČNIH PANSKIH AKTOV

V skladu z zakonom o sistemu družbenega planiranja je treba v družbenem planu zajeti celoto družbenih odnosov, način reševanja nalog in materialne obveznosti pa opredeliti v dogovoru. Dogovor o temeljnih družbenega plana občine naj obravnava konkretne naloge, nosilce in obveznosti, v tem pa tudi prostorske naloge, ki naj bodo konkretno lokacijsko, količinsko in kakovostno izražene.

V planskih dokumentih morajo biti točno opredeljene razmejitve območij za kmetijstvo, poselitve in infrastrukturo.

Po oceni republiških planskih organov se ugotavlja, da so v občinskih planskih dokumentih na področju prostorskega vidika prisotne naslednje

pomanjkljivosti: ni jasno ali gre za prejeta politiko ali samo za strokovno zamisel, ni razvidno kdo je nosilec nalog in usmeritev, ni razvidno v katerih planskih dokumentih je nosilec planiranja prevzel določene obveznosti, ni upoštevano, da plan ne prikazuje primarnih naravnih danosti, ampak družbene odločitve, kaj se bo s temi danostmi naredilo, ni razvidno, za katere aktivnosti so se nosilci planiranja odločili — organizacijske ali investicijske.

Glede na zakon o planiranju je treba občinske planske dokumente dopolniti po predpisani obvezni enotni metodologiji. Dopolnitve se nanašajo na prostorsko usklajevanje funkcij in rabe posameznih območij tudi pri samoupravnih interesnih skupnostih.

Pri izvajanju prostorskega vidika družbenega planiranja so povzročale probleme tudi pomanjkljivosti v zakonodaji. Normativno še ni urejeno urejanje prostora (zakon o urejanju prostora).

Predlog stališč za spremembo in dopolnjevanje planskih aktov v občini Murska Sobota za obdobje 1981 — 1985

Na osnovi ocenjenih možnosti in pogojev razvoja Skupščine občine Murska Sobota s temi stališči opredeljuje izhodišča in usmeritve za dopolnjevanje in spreminjanje srednjeročnih planskih aktov v občini Murska Sobota skladno z načelom kontinuiranega planiranja.

Spremembe nekaterih ključnih pogojev gospodarjenja in razvoja v Jugoslaviji v prvem letu srednjeročnega obdobja so spremenile osnove planov predvsem glede ekonomskih odnosov s tujino in oblikovanja razpoložljivih sredstev. Pokazale so se tudi neusklajenosti planskih usmeritev in nalog predvsem tam, kjer so bili plani preveč odraz želje oziroma ni bilo zadostnega dogovarjanja in sporazumevanja v času njihovega sprejemanja.

Visoke obveznosti za odplačevanje tujih kreditov v prihodnjih letih ter usmeritev na manjšo odvisnost prihodnjega razvoja od nadaljnjega zadolževanja narekujejo združenemu delu v SR Sloveniji, da ustvari suficit v takoči manjavi s tujino. Zato je nujna tudi v občini odločnejša usmeritev vseh nosilcev razvoja v izvoz na konvertibilno področje in izboljšanje zunanje likvidnosti. Takšna usmeritev narekuje intenzivnejše dohodkovno, proizvodno in tehnološko povezovanje združenega dela na samoupravnih osnovah v celotni državi.

Vsi nosilci samoupravnega planiranja morajo preveriti svoje razvojne možnosti in če je potrebno dopolniti svoje planske akte, vendar ne s pasivnim prilagajanjem, ampak z akcijo za učinkovito obvladovanje zaostrenih gospodarskih razmer. To pomeni, da ni potrebno avtomatično spreminjati planskih aktov zaradi sprememb, ampak storiti vse, da se začrtani cilji v celoti uresničijo. V kolikor to ne bo možno, je treba planske usmeritve prilagoditi realnim možnostim. Pri tem pa je treba v planske akte vnesti vse tisto, kar pri sestavi iz različnih vzrokov ni bilo zajeto.

V celotnem združenem delu se mora uveljaviti trajnejša usmeritev izvoza blaga in storitev na konvertibilno področje. Vključiti se morajo tudi tiste organizacije združenega dela, ki so se doslej uveljavile samo na domačem tržišču.

V proizvodnih in dohodkovnih povezavah morajo organizacije združenega dela krepiti odnose pri skupni proizvodnji

blaga in storitev za izvoz. Na tej osnovi morajo usklajevati uvozne potrebe in usmeritvam v izvoz prilagoditi nove programe. Te temeljne usmeritve naj bodo izhodišče za presojo možnosti razvoja vsake organizacije združenega dela.

Manjši obseg sredstev za investicije zahteva nadaljnjo selekcijo in družbeno verifikacijo na osnovi zaostrenih kriterijev investiranja. Pospešiti je potrebno pripravo in izvajanje investicijskih programov proizvodnje za povečanje izvoza na konvertibilno področje in v razvoj primarne kmetijske proizvodnje. Sredstva za izvajanje teh programov je treba zagotavljati predvsem s samoupravnim združevanjem sredstev za izvajanje skupnih razvojnih interesov.

Z usmeritvami za razporejanje dohodka bomo v obdobju 1983—1985 nadaljevali s stabilizacijskimi prizadevanji in povečanjem reprodukcijske sposobnosti združenega dela. Okrepiti bo treba prizadevanja za stimulativnejšo delitev sredstev za osebne dohodke. Rast realnih osebnih dohodkov bo v naslednjih letih srednjeročnega obdobja sledila rasti produktivnosti dela, pri čemer bo treba ustrezneje opredeliti in uveljaviti osnove in merila za nagrajevanje po delu in rezultatih dela.

Nadaljevati bo treba z omejevanjem splošne porabe.

Nosilci planiranja morajo izvajanje svojih programov prilagoditi razpoložljivim sredstvom, programe za katere pa niso zagotovljena sredstva je treba zamakniti v prihodnje srednjeročno obdobje ali jih opustiti.

Spremembe in dopolnitve družbenega plana občine morajo potekati skladno s spreminjanjem in dopolnjevanjem planskih aktov posameznih nosilcev planiranja. Postopek za spremembe in dopolnitve planskih aktov je enak postopku, ki velja za njihovo sprejemanje. Celotno akcijo je treba izpeljati racionalno, da bodo v skladu z načelom kontinuiranega planiranja spremembe izvedene le na bistvenih točkah in v predvidenih rokih.

V organizacijah združenega dela je treba ponovno preveriti osnovne usmeritve in proporce svojih planov, predvsem razmerja med izvozom in uvozom, devizni učinek ter planirane investicije s poudarkom na izvozu in realno razpoložljivih sredstvih za njihovo izvedbo. Oceniti je treba učinke sprememb amortizacijskih stopenj in njihov vpliv na politiko delitve dohodka. Ponovno preveriti bilančno pokritje, možnost zagotavljanja kadrov, energije, surovin in reprodukcijskega materiala, deviz, prostora in sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo.

V bankah bo potrebno pripraviti nove bilančne ocene o oblikovanju sredstev, naložbe pa osredotočiti predvsem na tiste razvojne naloge, ki lahko prispevajo k izvajanju ključnih

razvojnih usmeritev skladno z načrtanimi prednostnimi nalogami.

Porabniki in izvajalci v SIS materialne proizvodnje bodo morali prilagoditi porabo za razvoj dejavnosti zoženim materialnim možnostim in poiskati možnosti za krčenje svojih programov. Poskrbeti za racionalno trošenje razpoložljivih sredstev in poslovanje.

Samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti morajo poskrbeti za smotrno rabo sredstev, preveriti obseg sprejetih razvojnih programov, standardov in normativov. V zaostrenih razmerah se bo treba zavzemati za pridobivanje sredstev po načelu solidarnosti za zajamčene programe in v večji meri uveljavljati neposredno svobodno menjavo dela. Ponovno bo treba preveriti obseg skupnih programov, za katere se združujejo sredstva po načelu vzajemnosti na ravni republike.

V krajevnih skupnostih bodo morali ponovno preveriti predvidene investicije na osnovi samoprilspevkov in drugih virov. Poudarek bo treba dati zagotavljanju socialne varnosti krajanov na osnovi njihovega celovitega materialnega položaja.

V občini bomo morali dogovor o temeljnih družbenega plana občine dosledno oblikovati na samoupravnih sporazumih o temeljnih planov, kar bo planskim aktom v občini zagotavljalo realnost glede materialnih okvirov za njihovo izvedbo. Preveriti bo treba predvidene investicije in programe na področju skupne in splošne porabe ter jih uskladiti z novimi ocenjenimi možnostmi. Dopolniti in konkretneje opredeliti prostorski vidik razvoja v družbenem planu občine.

Skupščina občine Murska Sobota poziva delavce organizacij združenega dela, da v postopku preverjanja svojih planov oz. njihovem spreminjanju in dopolnjevanju v cilju povečanja izvoza prevzamejo svoj del nalog in odgovornosti za uresničevanje skupno dogovorjenih usmeritev v celotni Jugoslaviji. Skupni cilj je, da z večjo in učinkovitejšo usmeritvijo v izvoz ustvarjamo pogoje za potreben uvoz in tekočo gospodarsko rast na kvalitativnih osnovah, ki bo omogočala izvajanje zahtevnih izvoznih nalog, boljše in stabilnejše oskrbo domačega trga, zaposlovanje naravnega prirasta prebivalstva in učinkovitejše razreševanje neskladnosti dosejanega razvoja.

Nadalje se pozivajo organizirane subjektivne sile v vseh okoljih in ravneh odločanja, da svoje razvojne odločitve preverijo z vidika stabilizacijske politike in vključevanja v mednarodno menjavo ter zaostrijo družbenopolitično in materialno odgovornost za racionalno uporabo družbenih sredstev in za izvajanje sprejetih usmeritev, dogovorov in sporazumov.

Radijski in televizijski spored od 7. maja do 13. maja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
15.30 — Zabavna glasba, vmes reklama sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklama sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meje, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklama sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklama sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Pota mladosti — Radijski disko klub, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetno glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklama sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z..., 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklama sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Delegatska tribuna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
8.50 TV v šoli: Tv koledar, Francoščina, Glagolica, 10.00 Poročila, 10.05 TV v šoli (do 12.10), 15.30 TV v šoli: Francoščina, glagolica (do 16.30), 17.25 Poročila, 17.30 Mak ob progi, 1. del otroške serije TV Skopje, 18.00 Domači ansambli: Ansambel Janeza Kalša s solisti, 18.30 Obzornik, 18.45 Ekonomsko-politični sistem: Osnovna načela in merila uspešnosti gospodarjenja v TOZD, 19.05 Psihofizična rekreacija: Savna, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Včeraj... Za jutri: Trenutki svobode, dokumentarna serija, 20.40 — Modni utrinki, 20.45 Ne prezrite, 21.00 W. Ateway: SKAG, nadaljevanje in konec, 21.50 Spremljamo — sodelujmo, športna oddaja, 22.00 Poročila z 8. kongresa ZK Makedonije, 22.15 Nočni kino: Konformist, italijanski film, 23.55 Poročila.	8.00 Poročila, 8.05 Ciciban dober dan: Čudno, da se lađa ne potopi, 8.20 Mladi virtuoz: Klarinet, 8.35 Mi smo mali muzikanti: Monika in harmonika, 9.05 Mak ob progi, otroška serija TV Skopje, 9.35 Pisani svet: Bela krajina, 10.00 Mesta: Sidney, angleško-kanadska serija, 10.45 Pred izbiro poklica: Poklici v ladjedelništvu, 11.15 Po sledeh napredka, 11.45 A. Marodič: Naša krajevna skupnost — Prilina mrtve, 12.30 Ljudje in zemlja — ponovitev, 13.30 Poročila (do 13.35), 15.55 Ljubljana: RUGBY Jugoslavija: Švedska, prenos s odmoru... 17.30 Kupilssem očka, sovjetski mladinski film, 18.45 Naš kraj: Orehova vas, 19.00 Zlata ptica: Martin Krpan, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 TV križanka, 21.40 Propagandna oddaja, 21.45 Zrcalo tedna, 22.00 Poročila z 8. kongresa ZK Makedonije, 22.30 Chisum, ameriški film, 00.15 Poročila.	9.10 Poročila, 9.15 Živ zav, otroška matineja, 10.15 S. Pavič: Vroči veter, humoristična serija TV Beograd, 11.10 TV kašipot, 11.30 Tržaški narodni ansambel (za JRT I), 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Poročila (do 13.05), 13.55 Orehova vas: SP v motokrosu, prenos 1. vožnje, 14.45 Osem filmskih pričevanj — Kosovo: Rdeči udar, igrani film, 16.25 Orehova vas: SP v motokrosu, vključitev v prenos 2. vožnje, 17.00 Sanson po naše: Atomski vek, 17.30 625, 18.05 Športna poročila, 18.20 Ti dnevi, ta leta: Filmska kronika 1960, dokumentarna serija, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.22 TV in radio nocoj, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 P. Pavličič: Nepokorjeno mesto, nanizanka TV Zagreb, 21.25 Od Ruda do Kupreškega polja, dokumentarna oddaja TV Sarajevu, 22.00 Športni pregled, 22.30 Poročila.	8.45 TV v šoli: Tv koledar, Zemljepis, Po sledi partizanske narodne pesmi, Krsto Hegedušič, 10.00 Poročila, 10.05 TV v šoli (do 12.05), 15.25 TV v šoli: Morje pripoveduje, Zemljepis, Doba zorenja, Č. Prica: Balada o Romih (do 16.30), 16.55 Poročila, 17.00 Novo znamenje: Tehniški mehanizem, angleška poljudnoznanstvena serija, 18.00 Znanstveno-tehnični film: Prenos električne energije na velike razdalje, 18.30 Obzornik, 18.45 Kontra ritem, mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 O. W. Walter: Mutek, švicarska drama, 21.50 Kulturne diagonale, 22.35 V znamenju	9.00 TV v šoli: Tv koledar, Matematika, O pogumu, Dnevnik 10, 10.00 Poročila, 10.05 TV v šoli (do 12.05), 15.55 Šolska TV: Življenje na mehkem dnu, Zimski šport, Zaloge energije, 17.20 Poročila, 17.25 Slovenske ljudske pravljice: Ančica in pisana mama — 2. del, 17.40 Luigi Boccherini: Plesna šola, baletna oddaja, 18.00 Pustolovščina, otroška serija TV Beograd, 18.30 Obzornik, 18.45 Mostovi — hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost, 19.00 Knjiga, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Skupno, oddaja TV Skopje in drugih jugoslovanskih studiev, 20.45 Propagandna oddaja, 20.50 P. Turini — W. Pevny: Alpska saga, avstrijska nadaljevalka, 22.35 V znamenju	9.00 TV v šoli: Tv koledar, Ne pozabi, Gibanje neuvrščenih dežel, Zanimivo potovanje, 10.00 Poročila, 10.05 TV v šoli (do 12.05), 17.25 Poročila, 17.30 Ciciban dober dan: Moj dedek je bil partizan, 2. del, 17.50 Družina Smola, madžarska risana serija, 18.15 Pozdravljena, Makedonija, 18.30 Obzornik, 18.45 Zapiši za mlade: Mira Voglar, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Velika hiša, španski film, 21.30 Propagandna oddaja, 21.35 Portret: Janez Knez — slikar, 22.05 V znamenju	8.45 TV v šoli: Tv koledar, Športi in plavanje, Elektronske cevi, Življenje in smrti na barju, 9.50 Poročila, 9.55 TV v šoli (do 12.00), 15.50 Šolska TV: Življenje na mehkem dnu, Zimski šport, Zaloge energije, 17.15 Poročila, 17.20 Zbis: V lesu skrite pravljice, 17.30 Mi smo mali muzikanti: Dolgi, široki in ostrovidni, češka glasbena serija, 18.05 Mozaik kratkega filma: Jabuka, jugoslovanski film, 18.30 Obzornik, 18.45 Na sedmi stezi, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Mednarodna obzornja, 21.30 Sad v ustih smrti, balet na glasbo J. M. Jarra Oxygen, 22.10 Poročila in poročila z 9. kongresa ZK Hrvatske
Oddajniki II. TV mreže: 16.45 Test, 17.00 Posledeh kontrarevolucije, dok. serija TV Priština, 17.45 Kolibri, otroška oddaja, 18.15 Namesto top liste, 18.45 Zabavna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Moj svet glasbe, 20.50 Zagrebška panorama, 21.05 Vidiki, dokumentarna serija, 21.55 Nočni kino: Otroci iz omare, francoski film (do 23.40)	Oddajniki II. TV mreže: 16.00 Po sledeh kontrarevolucije, dokumentarna serija TV Priština, 17.00 Iz sporeda TV, 17.30 Kako domov, informativno-zabavna oddaja, 18.15 Premor, 18.30 Glasbena oddaja, 19.00 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Koncert zabavne glasbe, 20.30 Poezija, 21.05 Poročila, 21.10 Feljton, 21.55 Športna sobota, 22.15 Človek — skrivnost, stara milijone let, dok. oddaja (do 23.00)	Oddajniki II. TV mreže: 9.00 Oddaje za JLA (do 12.00), 16.15 Sence preteklosti, ameriški film, 17.45 Nedeljsko popoldne, 19.00 Risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Velikani jazza, 20.45 Včeraj, danes, jutri, 21.00 Gledalci in TV, 21.35 Mladost Karla Marxa, serijski film (do 22.30)	Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Baš Čelik, lutkovna serija, 18.00 Slovenske ljudske pravljice, lutkovna serija TV Lj, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Telesport, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Znanost, 20.55 Zagrebška panorama, 21.15 Dober večer: Kico Slabinac, ponovitev zabavnoglasbene oddaje (do 22.05)	Opomba: München: SP v boksu — četrtfinale	Opomba: München: SP v boksu — četrtfinale	Opomba: München: SP v boksu — četrtfinale
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
16.45 Napoved sporeda, 16.55 Poročila, 17.00 Po sledeh kontrarevolucije, dok. serija TV Priština, 17.45 Kolibri, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občine Reka, 18.45 Koraki, mladinska oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 »Hill Street Blues« serijski film, 21.00 Beogradu z ljubeznijo, zabavno glasbena oddaja, 21.45 TV dnevnik, 22.00 Poročila z 8. kongresa ZK Makedonije, 22.20 V petek ob 22. uri, kulturni mozaik, 00.20 Poročila.	9.30 TV v šoli, 10.00 Poročila, 10.05 TV v šoli — nadaljevanje, 11.25 TV v šoli, 15.45 Poročila, 15.55 TV koledar, 16.00 Po sledeh kontrarevolucije dok. serija TV Priština, 17.00 Iz sporeda TV, 17.30 Kako domov, informativno-zabavna oddaja, 18.15 »Arioso«, operna glasba, 18.30 Ti dnevi, ta leta, dokumentarna serija, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Ura obupa, ameriški film, 21.45 TV dnevnik, 22.00 Poročila s kongresa ZK Makedonije.	9.50 Poročila, 10.00 Nedeljsko popoldne za otroke, 11.30 Narodna glasba, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Znanje, 14.45 Tito na vojnih fotografijah, dok. serija, 15.45 Ikone, 16.15 Sence preteklosti, ameriški film, 17.45 Pretežno jasno, 19.00 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Nepokorjeno mesto, dramska serija, 21.30 Titovi vojni domačini, dokumentarna oddaja, 22.00 Športni pregled, 22.30 Dnevnik.	8.45 TV koledar, 8.55 Zemlja, topla kot mati, 9.10 Partizanske narodne pesmi, 9.30 Krsto Hegedušič, 10.00 Poročila, 15.25 Morje pripoveduje, 15.40 Zemlja, topla kot mati, 15.55 Čas odraščanja, 16.10 Balada o Romih, 16.40 Poročila, 16.45 Šahovski turnir, 17.45 Lutke, 18.00 Kronika skupnosti občin Osijek, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.15 Risanka, 19.20 Loto, javno žrebanje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Skupno, notranjepolitična oddaja, 20.50 Bernadette, kanadski film, 22.20 Dnevnik.	9.00 TV koledar, 9.10 Uganke, 9.25 O hrabrosti, 9.45 Dnevnik 10, 10.00 Poročila, 15.30 Ne pozabi, 15.50 Gibanje neuvrščenih, 16.10 Zanimivo potovanje, 17.15 Kronika Čehov in Slovkov, 17.40 Poročila, 17.45 Oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Osijek, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.15 Risanka, 19.20 Loto, javno žrebanje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Skupno, notranjepolitična oddaja, 20.50 Bernadette, kanadski film, 22.20 Dnevnik.	9.00 TV koledar, 9.10 Ne pozabi, 9.30 Gibanje neuvrščenih, 9.50 Zanimivo potovanje, 10.00 Poročila, 17.40 Poročila, 17.45 Otroška oddaja, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Varaždina, 18.45 Aktualnost, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glasbena oddaja, 20.30 Barcelona: Nogomet, 22.15 Glasba Vasilija Mokranjca, 23.00 Dnevnik.	8.45 TV koledar, 8.55 Šport in plavanje, 9.10 Elektronske cevi, 9.30 Življenje in smrti na barju, 9.50 Poročila, 9.55 Kongres ZKH, 15.30 Vlado Cvič, 16.10 Poročila, 16.15 Kronika kongresa ZKH, 17.00 Partizanska olimpiada v Foči, 17.45 Smogovci, oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Splita, 18.45 Zabavnoglasbena oddaja, 19.15 Male skrivnosti velikih mojstrov kuhinje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Spekter, politični magazin, 21.20 TV kiosk, zabavna serija, 22.20 Dnevnik, 22.35 Kronika kongresa ZKH.
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
PRVI PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 10.30 Mate-re so... (film), 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Mladinski program, 17.00 Panoptikum, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Stari (ser. film), 20.15 Modna revija, 20.20 Zabavna oddaja, 21.10 Sport, 21.20 Nočni studio.	PRVI PROGRAM 12.00 Opoldanska redakcija, 14.00 Veliki diktator (film), 16.00 Abeceda športa, 16.30 Mladinski film, 16.55 Španček zaspalček, 17.00 Tedenski spored, 17.25 Dober večer v soboto, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Astro show, 20.50 Sport, 21.10 Olivia Newton John	PRVI PROGRAM 10.00 Tiskovna ura, 11.00 Vzgojna oddaja, 13.55 Mladinski program, 16.45 Klub seniorjev, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Teta Marija (TV film), 20.55 Sport	PRVI PROGRAM 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Mladinski spored, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Sport v ponedeljek, 20.05 Profesionalci (ser. film), 20.55 Večerni šport.	PRVI PROGRAM 16.00 Mladinski spored, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Kadarjev eksperiment, 20.00 Videoteka, 20.30 Mož v naglici (film), 22.00 Nogomet.	PRVI PROGRAM 11.05 Risanka, 11.15 Kadarjev eksperiment, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Mladinski spored, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Dober večer, Mrs. Campbell (film), 21.05 Nogomet	PRVI PROGRAM 8.05 Šolska TV, 9.30 Dober večer, Mrs. Campbell (film), 11.15 Dogodivščine v Namibiji, 12.00 Poldanska redakcija, 16.00 Mladinski program, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Charlie Veški (film), 20.00 Mala apokalipsa, 20.45 Kljub temu brat, 21.30 Večerni šport.
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
7.45 in 14.25 Šolska TV, 15.35 Muzeji sveta: Atene, 16.10 Filmski materiji, 16.45 Studio Peck, 17.25 5 minut meteorologije, vremenska napoved, 17.30 Pomlad na njivah, reportaža, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Delta 19.25 Družinski krog, 20.15 Umetnina tedna, 20.20 Kviz, 20.50 Charliejevi angelčki, kriminalka, 21.35 Razgovor, P. Vugo, 22.10 TV dnevnik.	8.10 Naš ekran, 8.30 Za otroke, 9.55 TV reprize, 12.50 Risanka, 13.15 Orel, 2. del, 13.40 Tomi in njegov pes, 14.50 Zgodovina nogometa, 15.20 Dan Rdečega križa, 15.45 Zidajmo! 16.40 Zunanja politika, 17.40 Zabavna glasba, 19.05 Teledij, 20.00 Robert Raton, 20.35 Stokrat lepe, češki film, 21.50 TV dnevnik, 22.00 To je variete Maxim.	7.30 Sola za vsakogar, 8.00 Za otroke, 10.00 Otroci za mir, prenos zborovanja, 12.35 Narodne v priredbi, 13.00 Elo Klara, madžarski film, 13.45 Igre narave, 14.10 Veliko tekmovalstvo, animacija, 14.40 Padalci, 14.55 Rokomet, 16.55 Kviz, 18.00 Teden: aktualnosti, reportaže, 19.05 Rokomet, 16.55 Kviz, 18.00 Teden: aktualnosti, reportaže, 19.05 Ljubša, sovjetski film, 20.20 Telesport: športne vesti, motokros.	Vaš oglas v VESTNIKU zanesljiv uspeh	7.05 in 12.45 Šolska TV, 14.55 Spreminjajoča se vas, 3. del, 15.40 SP v boksu, prenos, 17.00 Hip hop, za cici-bane, 17.30 Računalniška tehnika: Studio Szeged, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Buddenbrookovi, 9. del nadaljevanke, 19.55 Studio 82, kulturni tednik televizije, 20.55 Tveganje, konkurenca na svetovnem tržišču, 21.25 TV dnevnik.	7.05 in 12.50 Šolska TV, 15.45 Rojeni komik, francoski TV film, 17.25 Pa če še oni ne? Komu koristi, zakaj koristi, 3. del, 17.50 Obvestila, služba za stik z javnostjo, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Ziva ljudska pesem, 19.10 Pot do finala, 19.25 Nogomet: prenos finalne tekme za pokal pokalnih zmagovalcev iz Barcelone, 21.15 (ali ob 21.50) TV dnevnik.	7.35 in 12.20 Šolska TV, 15.05 TV borza, 15.15 Prišla na kuharsko tekmovalstvo, sovjetski film, 16.25 Perpetuum mobile, poljudnoznanstveni program za otroke, 17.10 Okusi in klofute, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Panorama, svetovnopolični magazin zunanje političnega uredništva, 19.50 Zvezda utrne se, ameriški film, 21.25 TV dnevnik, iva

tedenski koledar

PETEK, 7. maj — Gizela
SOBOTA, 8. maj — Dan Rd. križa
NEDELJA, 9. maj — Dan zmage
PONEDELJEK, 10. maj — Izidor
TOREK, 11. maj — Žiga
SREDA, 12. maj — Pankracij
ČETRTEK, 13. maj — Servacij

kino

LJUTOMER
8. maja ob 19. uri ter 9. maja ob 16. in 19.30 uri ameriški film: »V VRTINCU«.

LENDAVA
8. maja ob 17.30 in 20. uri ameriški film: »MESA NA RIOGRANDE«.
9. maja ob 17.30 in 20. uri ameriški film »JENKI«.
13. maja ob 17.30 in 20. uri ameriški film: »DETEKTIV TOMI«.

»PARTIZAN« ŠALOVCI
8. maja ameriški barvni film: »ROJ MORILCEV«.
15. maja francoski barvni film: »NISMO ANGELI, ONE PA TUDI NE«.

ČRENŠOVCI
7. 8. in 9. maja ameriški barvni film: »PASJE POPOLDNE«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU
15. in 16. maja film: »POZIV HUDIČU«.

prodam

TRAKTOR s koso, enoosno prikolico s trosilcem za gnoj in molzni stroj (nemške znamke) prodam. Mirko Zver, Velika Polaba 85. M—1326

RENAULT 4, december 1974, ugodno prodam. Pertoci, Stefana Kovača 13, Murska Sobota. M—1546

NOVI SINGER SKARLET, namizni, univerzalni šivalni in vezilni stroj prodam. Naslov na upravi lista. M—1549

STAREJŠO KRAVO, vozno, osem mesecev brejo, prodam. Peter Horvat, Dokležovje 88. M—1551

PLEMENSKO KRAVO, brejo z drugim teletom, prodam. Stefan Horvat, Petanjci 109, pri mostu. M—1552

TOVORNI AVTO TAM 60 T5 BK, letnik 1977, kiper, prodam. Telefon 062-71-413. M—1556

KRAVO, staro tri leta, prodam. Karl Antolič, Žerovinci 24. M—1556 a

SILAŽNA KOMBAJNA PUTTINGER MEX 1 in 2, prikolico furgon za avto in sod za gnojnico (aluminijasti, 1200 l) prodam. Vučja vas 58. M—1559

SEDEŽNO GARNITURO, dobro ohranjeno, po ugodni ceni prodam. Oglasite se popoldne. Nikolaj Hochstetter, Ciril Metodova 11, Murska Sobota. M—1561

KOMPLET DISCO OPREMO PRODAM. Vlado Dlohi, Panonska 1, Gornja Radgona. M—1562

OLTOV PLUG, 10-colni, in železno slamorezno (ne puhalnik) prodam. Sebeborci 21, p. Martjanci. M—1565

KRAVO, staro 5 let, brejo, prodam. Gančani 71, p. Beltinci. M—1566

MALE PUJSKE PRODAM. Murski Petrovci 25, p. Tišina. M—1567

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 300 l, hladilnik in otroško posteljo prodam. Mladinska 62, Murska Sobota. M—1581

ZDOMCI POZOR!
20 arov vinograda in 10 arov sadovnjaka, vse novo sajeno in rodno, na lepi sončni legi, z novo kletjo, primerno za stanovanje v Lendavskih goricah (elektrika, vodovod), na prodaj. Ponudbe pod šifro: »SONČNA LEGA« na upravo. M—1583

OSEBNI AVTO POLONEZ UGODNO PRODAM. Telefon 70-066. M—1585

LADIJSKI POD (cca 140 kv. m) in 2 kub. m borovega rezanega lesa, prodam. Cena po dogovoru. Ogled in prodaja možna ob sobotah in nedeljah. Pavel Korošec, Kobilje 32. M—1586

VISOKO BREJO TELICO PRODAM. Mostje 76, p. Lendava. Le-137

STREŠNO OPEKO BIBER UGODNO PRODAM. Rakičan 39. M—1588

STREŠNO OPEKO BIBER (1000 kom.) prodam. Trstenjakova 30, Murska Sobota. M—1589

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO TAM ŠTADLER, 48.000 kalorij, malo rabljeno, prodam. Markoč, D. Slaveži 50/A, p. Grad. M—1592

HLADILNIK GORENJE PRODAM. Koder, Stefana Kovača 13, Murska Sobota. M—1594

MALE PUJSKE PRODAM. Krog 140. M—1595

OSEBNI AVTOMOBIL JEEP MUNG DKW, OPEL REKORD, letnik 1955, avto prikolico, nosilnost 1500 kg, in moped motto guzzi prodam. Telefon 22-790. M—1596

KAVČ in trajno gorečo peč prodam. Informacije Stanko Senjur, Križevci 54/A, 69242 Križevci pri Ljutomeru. In-140

SKODO 120 LS, letnik 1979, prodam. Prekmurske brigade 2, Murska Sobota. M—1568

REGAL »KATARINA« za dnevno sobo prodam. Lendavska 19/B, III. nadstropje, stanovanje 43. M—1569

KRAVO, staro pet let, brejo sedem mesecev, kontrola A, prodam. Terezija Kutoš, Dankovci 12, p. Mačkovi. M—1571

MOTOR ZA SKODO 120 prodam. Čopova 22, Murska Sobota. M—1572

DVA HI-FI ZVOČNIKA 120/80 W prodam. Ogled od 14. do 16. ure. Stojan Anželj, Panonska 1, Gornja Radgona. M—1573

SEMENSKI KROMPIR PRODAM. Šalamenci 61, p. Puconci. M—1575

VW 1200 PRODAM. Šiftar, Strukovci 1. M—1577

ZASTAVO 750, na novo registrirano, prodam. Madjar, Večeslavci 99, p. Rogašovci. M—1578

ŠIVALNI STROJ SINGER — TEŽKI, z motorjem ali brez, prodam. Pečuh, Stara 8, Murska Sobota. M—1579

ŽETVENI PRIKLJUČEK ZA KOSILNICO BCS PRODAM. Gornja Bistrica 77, p. Črenšovci. M—1580

HRASTOVE PLOHE PRODAM. Rakičan 118. M—1582

AVTO 125 PZ, letnik 1974, industrijsko obnovljen motor, prodam. Milan Korošec, Dragotinci 25, p. Videm ob Ščavnici. M—1597

KRAVO, brejo devet mesecev, staro sedem let, prodam. Žižki 45, p. Črenšovci. M—1598

BUČNO OLJE PRODAM. Naslov v upravi lista. M—1599

Gostilna Horvat-Lovenjak, Polana 40, pri Murski Soboti sprejme takoj

KV NATAKARICO ali PK NATAKARICO z nekaj let prakse samostojno, z delnim znanjem nemščine in

DEKLE ZA POMOČ V KUHINJI
Nedelje proste, OD in delovni čas po dogovoru. Hrana in stanovanje v hiši. Telefon (069) 23-282.

ABC POMURKA
Gostinsko podjetje »SLAVIJA MOSTE«
Zadobrovska 88
61260 Ljubljana — Polje

Objavljamo prosta dela in naloge za nedoločen čas:
2 kvalificirani natakari
Poskusno delo traja 2 meseca. Prijave sprejema kadrovska služba.
Nudimo samska ležišča.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I — Ureja uredniški odbor:

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Stefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gontar Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelki, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—000112—25730—30—4—01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Dragi hčerki Suzani Pal iz Nedelice, ob praznovanju 16. rojstnega dne iskreno čestitajo ter želijo izpolnitev življenjskih ciljev, uspeha v šoli in zdrava, srečna leta tudi v prihodnje — mama, oče, brata Silvo in Arpi ter stara mama.

SMREKOVE in hrastove suhe deske (debelina 5 cm), prodam. Poznanovci 34. M—1600

FERGUSON 542, novi, 57 delovnih ur, prodam. Turnišče 215. M—1602

SKODO 120 LS, letnik 1978, prodam. Berden, Tropovci 70. M—1604

ZASTAVO 750, letnik 1973, ugodno prodam. Črenšovci 186. M—1605

LADO 1600 PRODAM. Jurij Morčič, Agroservis, M. Sobota. M—MM

126 P UGODNO PRODAM. Selo 9. M—1506

FIAT 750 letnik 1976, registriran do marca 1983, prodam. Ogled popoldne. Bogomir Lindič, Rankovci 22/A, p. Tišina. M—1607

ZASTAVO 750 SE, 30 KM-22 KW, leto izdelave 1979, prevoženih 22000 km, prodam. Informacije: Temlinova 3, Murska Sobota. M—1608

AVTO RENAULT 15, letnik 1975, prodam. Milan Gomboc, Vrtna 8. M—1609

DVE KRAVI, po izbiri od treh, vse breje, ena vozna in fiat 125, letnik 1975, prodam. Pečarovci 112. M—1610

CITROEN GS Super 1,3 letnik 1980 karamboliran, prodam. Informacije, Mikola, Vaneča 59, ali tel. 21-515. M—1611

42 arov dobre njive, prodam. Informacije, Brumen, Stara Nova vas 4, Križevci pri Ljutomeru. M—1613

NOVEJŠO HIŠO v Murski Soboti kupim. Naslov v upravi lista. M—1557

STREŠNO OPEKO FOLC KUPIM. Janez Gibčar, Vučja gomila 74/A. M—1584

SLAMO (RITONJE), večjo količino, kupim. Telefon 22-151. M—1527

OSNOVNA ŠOLA KUZMA

razpisuje za nedoločen čas prosta dela in naloge:

— učitelja ali vzgojitelja v oddelkih priprave otrok na šolo

— učitelja matematike, fizike

— učitelja slovenskega jezika, srbohrvaščine

— učitelja nemškega jezika, slovenskega jezika

— učitelja razrednega pouka

Pogoj: končana izobrazba predpisane stroke in stopnje.

Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.

Začetek dela 1. 9. 1982.

sobe

OPREMLJENO SOBO v LENDAVI IŠČEM. Ponudbe pod RESNA na upravo ali telefon 74-708. M—1576

OPREMLJENO SOBO v Lendavi išče fant, ki bo s 1. julijem nastopil službo v Lendavi. Naslov v upravi lista. M—OP

razno

Opozarjam, da se vse premočnine in nepremičnine brez mojega soglasja ne morejo prodati. Danijel Vogrinec, Zgornji Kamenščak 8, p. Ljutomer. In—143

izgubljeno

V neznano se je zatekel nemški ovčar, črno-rjave barve, sliši na ime BOR. Vse informacije o pogrešanem sporočite proti nagradi Viktorju Česarju, Tišina 21. M—1555

Vsi bodo dosegli svoj cilj, le jaz ga nisem dosegel, ognja prepeln, poln sil, neizrabljen k pokoju sem legel.

ZAHVALA

Nepričakovano in za vedno nas je v 46. letu starosti zapustil dragi mož, oče, brat in stric

Jože Himelrajh

iz Radenec

Iskrena hvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili k preranemu grobu ter mu darovali vence in cvetje. Pristrčna hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornikom za poslovilne besede, kolektivu OZD Marles in KS Radenci. Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje ter nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujejo: žena Marija, sinova Jožek in Marjan, hčerka Majda in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Trpel in upal je v življenje, a mnogo prezgodaj nam je po kratki in zahrbtni bolezni iztrgalo izmed nas v 62. letu starosti ljubelega moža, atka in starega ata

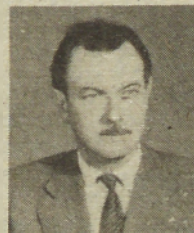
Emila Sepa

učitelja iz Sebebores

Ob boleči izgubi nam dragega in nenadomestljivega se iskreno zahvaljujemo kolektivu OŠ Puconci, vsem govornikom za posebno ganljive poslovilne besede, ravnatelju OŠ Puconci tov. Matisu, tov. Škaliču, vsem gasilskim društvom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so mu darovali številne vence in cvetje ob poslednjem slovesu.

Posebna zahvala tov. Ratkaju za njegovo izredno pozornost v času njegove bolezni.

VSJ NJEVOI

In smrti ni! ...
Jaz vidim le življenje,
ljubezen večno vidim
krog in krog.

(D. Kette)

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi mož, oče, stari oče in tast

Jože Žižek

nadzorni elektromonter v pokoju iz M. Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in prijateljem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala g. župniku za opravljeni pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornikom za poslovilne besede.

Žalujejo: VSI TVOJI, KI SMO TE IMELI RADI

VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Stefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gontar Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelki, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—000112—25730—30—4—01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

OBVEŠČA

PROIZVAJALCE VINA, ki so vpisani v register proizvajalcev grozdja in vina na področju SR Hrvatske in ki želijo nevstekleničena vina dajati v promet na področju SR Slovenije, da morajo imeti potrjeno o analizi vina, izdano v smislu 9. člena Pravilnika o minimalnih pogojih za promet z nevstekleničenim namiznim vinom z geografskim poreklom in vinskim moštom v gostinskih obratih (Ur. list SRS, št. 18/77) in dopolnitvi citiranega Pravilnika (Ur. l. SRS, št. 1/81), ki mora biti izdano od pooblaščenice organizacije združenega dela za analizo vina in vsebovati naslednje podatke:

- alkoholno stopnjo
- sladkorja prosti ekstrakt
- prosti SO₂
- skupno kislino
- hlapno kislino
- organoleptično oceno vina ter
- ugotovitev, da v vinu ni primesi samorodnic.

OZD pooblaščenice za analizo vina v SR Sloveniji (Kmetijski zavod Maribor, Kmetijski inštitut Slovenije Ljubljana, in Kmetijsko-veterinarski zavod Nova Gorica), bodo izdajale potrdila o analizi vina, samo, če bo vzorcu vina priložena „dovolila za stavljanje u promet vina godišnje proizvodnje za zaščito geografskega porekla“, ki jo izda Republiški komite za poljoprivredu i šumarstvo SR Hrvatske Zagreb, Drage Iblera 9.

Potrdilo o analizi vina lahko izdajajo tudi pooblaščenice OZD za analizo vina v SR Hrvatski (Inštitut za vinogradarstvo, vočarstvo, vinarstvo i vrtlarstvo Zagreb, Kačičeva 9, Jugospekt laboratorij Zagreb), mora pa vsebovati vse podatke skladno s citiranimi predpisi SR Slovenije in številko „dovolila za stavljanje u promet vina godišnje proizvodnje za zaščito geografskega porekla vina“ (Narodne novine, br. 34/78).

Vina proizvedena na področju SR Hrvatske, se ne bodo mogla dajati v promet na področju SR Slovenije, če navedeni pogoji ne bodo izpolnjeni.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, brata, svaka, dedka in pradedka

Jakoba Satlerja

iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, bivšim sodelavcem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, z nami sočustvovali ter mu darovali vence in cvetje.

Iskrena hvala vsem zdravnikom in sestram intenzivne nege internega oddelka splošne bolnišnice v M. Soboti za lajšanje bolečin v zadnjih trenutkih življenja.

Zahvaljujemo se predstavniku KS Park tov. Merklinu in predstavniku kolektiva Tovarne mesnih izdelkov za poslovilne besede, č. duhovniku za žatni obred in pevcem.

Iskrena zahvala kolektivu Tovarne mesnih izdelkov, osebju hotela Diana, društvu upokojencev, kolektivu Panonije, sodelavkam računovodstva Jeklotehne iz Maribora za darovano cvetje, vence in nam izrečeno sožalje.

Žaluječi: žena Marija, hčerka Marika, sinova Drago in Jože z družinami, vnukinja Darja z družino in ostalo sorodstvo

V SPOMIN

Mineva boleče leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, in oče

Ivan Stanko

cestar v pokoju
iz G. Bistrice

Izgubili smo to, kar smo najbolj ljubili. Čeprav nas je ločila ta neusmiljena usoda, bo spomin nate ostal vedno živ med nami. Hvala vsem, ki se ga še spominjate!

Žaluječi: žena ter sinova in hčerke z družinami

Pomlad prihaja v deželo, vse se veseli, naša srca pa so žalostna, ker tebe več med nami ni.

V SPOMIN

9. maja mineva boleče leto, odkar nas je v 14. letu za vedno zapustil naš dragi sin, brat in vnuk

Anton Gubič

iz Trdkove

Čas beži, bolečina v naših srcih pa ostaja še vedno z nami. Živita tvoj glas in nasmeh, kot smo ga bili vajeni, in težka je resnica, da te ne bo nikoli več med nami. Nemo zremo iz dneva v dan, toda tebe Tonček ni več domov. Ne moremo in nikoli ne bomo preboleli krute resnice, da te je prometna vihra iztrgala od nas in da se ne vrneš več v naš objem. Tolažimo se z obiski pri tvojem grobu, čeprav ne čutiš bolečine naših src. Ne mine dan, da te ne omenimo v našem pogovoru, z nami živiš in boš živel do konca naših dni. Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

Žaluječi: mama, ata, brat Drago, stari starši in ostalo sorodstvo

Srce je dalo vse kar je imelo, nobene bilke zase ni poželo, odšel je praznih rok neznano kam ...

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je komaj v 55. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, sin in brat

Matija Jakob

iz Bratonce

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu podarili vence in šopke, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala medicinskemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu za lajšanje bolečine, duhovnikom g. kaplanu, g. Jakobu in g. Veleberiju, pevcem, tov. Cigutu za poslovilne besede, sodelavcem TMK M. Sobota in NK Bratonci.

Bratonci, 25. aprila 1982

Žaluječi: žena Kristina, sin Štefan, sin Franc z družino, hčerka Hedvika z družino, mama, brat Štefan in sestra Amalka z družinama ter ostalo sorodstvo

Pomlad prihaja v deželo, vse se veseli, naša srca pa so žalostna, ker tebe dragi mož, oče in stari oče več med nami ni.

V SPOMIN

2. maja minevata dve leti žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Štefan Matjašec

iz Velike Polane

Solze so se posušile, a bolečina, ki je nastala v naših srcih ob tvojem odhodu, je trajna. Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu in na njegovem grobu prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSI TVOJI

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama in prababica

Marija Košar

iz Beltincev

Med nami je nastala praznina, v naših srcih bolečina. Težko je spoznanje, da te ni več in nad vse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. Naše misli so pri tebi in tvoj dragi lik ostane v naših srcih do konca dni.

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so nam pomagali v težkih trenutkih in v času njene bolezni. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje in nam izrekli sožalje. Prisrčna zahvala duhovščini za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in godbi na pihala iz M. Sobote.

Beltinci, M. Sobota, Bogojina, Šoštanj, Velenje, Ljubljana, Izola, Ottawa, Toronto, 16. aprila 1982

VSI NJENI

Tvoje roke pridne, dom so nam gradile, a v njem je zdaj praznina ...

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je brez slovesa za vedno zapustil naš dragi brat in stric

Karel Soujak

ključavničarski mojster v pokoju
iz Ivanovca

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede.

Ivanovci, 24. aprila 1982

Žaluječi: VSI NJEGOVI

V SPOMIN

4. maja mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in sestra

Marija Šeruga

roj. Bernjak iz Radovca

Nikoli te ne bomo pozabili. Ostala nam boš v trajnem spominu.

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

Blisku omogočiti lasten razvoj

Novoizvoljeni izvršni svet skupščine občine v Murski Soboti je na svoji prvi seji spregovoril o nekaterih kadrovskih dopolnitvah in konstituiranju kolegijevskih upravnih organov, komisij in delovnih teles pri izvršnem svetu. Sprejeli pa so tudi predlog za razdelitev nalog in dolžnosti med člane izvršnega sveta za posamezna interesna in delovna področja. Govor je bil tudi o pripravi programa dela tega izvršnega kolegijevskega organa za obdobje od aprila do konca letošnjega leta, o čemer so programske usmeritve že sprejete. Kot so se dogovorili, pa vsak predstojnik upravnih organov pripravil določen program aktivnosti, ki ga bodo vnesli v dokončen program dela izvršnega sveta. Ob tem so sprejeli sklep, da bodo letos podrobneje obravnavali tudi problematiko zdravstva in zdravstvene skupnosti, mesne industrije, investicij, organiziranosti drobnega gospodarstva družbenega sektorja in izvajanje usmerjenega izobraževanja v murskosoboški občini.

Dokajšnja pozornost pa je veljala tokrat tudi predlogu rešitve organizacijskega statusa in programske usmeritve TOZD Blisk, ki v minulih sedmih letih v okviru SOZD IMP oziroma mariborskega PMI ni našel dovolj stičnih točk za nadaljnji razvoj, zadnje čase pa je poglavitni kamen spotike montažerska dejavnost. Ta je resda v SOZD IMP že predimenzionirana, vendar predstavlja v TOZD Blisk kar 75 odstotkov celotne proizvodne dejavnosti, kjer je zaposlenih okrog 250 delavcev (celotni tozd ima 400 delavcev). Zato v tem kolektivu resno razmišljajo o priključitvi z bližnjo enovito delovno organizacijo Panonija v eno delovno organizacijo z dvema temeljnima organizacijama.

Člani murskosoboškega izvršnega sveta so načelno podprli takšno usmeritev, pri čemer so se zavzeli za nujnost posodobitve montažerske dejavnosti v TOZD Blisk. Prav tako so menili, da je treba zdajšnjo 3-člansko komisijo, ki je pripravila predlog rešitve organizacijskega statusa in programske usmeritve TOZD Blisk, izpopolniti še s predstavniki Bliska in Panonije, da bi objektivno finančno ovrednotili proizvodni program.

Predvsem morajo namreč, kot so menili v razpravi, opredeliti način zagotavljanja investicijskih sredstev, kakor tudi izdelati analizo tržišča in delitve dela, predvsem specializacije, s pomočjo SOZD IMP pa kasneje tudi konkreten elaborat. Gre pa v bistvu za prehodno obliko samoupravne organiziranosti murskosoboškega Bliska, ki jo bo potrebno v prihodnje zato dograjevati in iskati možnosti povezovanja z ostalimi sorodnimi dejavnostmi.

Milan Jerše

V jedilnici IMP Blisk v Murski Soboti je na ogled razstava del akademskega slikarja in likovnega pedagoga Daniela Fuggerja (na sliki v ospredju). Umetnik živi in ustvarja v Domžalah, kjer je mentor likovnega društva Peter Lohoda, izvira pa s Koroškega, na sosednjem Avstrijskem. V Pomurju je že razstavljal v Moravskih toplicah, mladim likovnim ljubiteljem je predaval o akvarelu in portretih, zaposlenim v Blisku pa se predstavlja s štirinajstimi deli, med katerimi prevladujejo pejzaži. Na ogled je tudi zanimivo delo Opomin, ki se navezuje na minula praznika — dan OF in praznik dela 1. maj. bb

Foto: A. Abraham

Slavje dragotinskih gasilcev

V nedeljo, 2. maja, je 26 gasilcev Gasilskega društva Dragotinci proslavilo pomembno delovno zmago. Slavnostno so predali namenu nov prizidek gasilskega doma.

Z razširitvijo objekta so dragotinski gasilci pridobili garažo in dvorano, kjer se bodo lahko vaščani sestajali. Čeprav je bila predračunska vrednost kar 680.000 dinarjev, so opravili dela za 250.000 dinarji. In to predvsem po zaslugi udarniškega dela vaščanov in pomoči z gradbenim materialom. S sredstvi pa so jim priskočili na pomoč VG Kapela, KS Videm ob Ščavnici in SIS za požarno varnost občine Gornja Radgona.

Ob minuli tvoritvi prizidka gasilskega doma je bilo slavnostno, saj so bila pristna vsa društva gasilskega sektorja Videm, pa tudi predstavniki občinske gasilske zveze.

V. Paveo

TEKMOVANJE MLADINE S PODROČJA SLO IN DS

V Beltincih bo sodelovalo okrog 180 mladih

V soboto, 8. maja, ob 7.00 uri se bo pri osnovni šoli »17. oktober« v Beltincih začelo letošnje občinsko tekmovanje mladine s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozasčite. Sodelovalo bo okrog 180 mladih iz cele soboške občine. Mladi se bodo pomerili v različnih nalogah iz orientacije, topografije, poznavanja prve medicinske pomoči, v streljanju z zračno puško domače izdelave ter reševanju testov s področja civilne zaščite, narodne zaščite, prometne vzgoje in požarne varnosti. Tekmovali bodo na 6 km dolgi progi.

Tekmovanje bodo sklenili s slavnostnim nagovorom predsednika občinske konference ZSMS Murska Sobota Stanka Kerčmarja in kulturnim programom, ki ga pripravlja osnovna šola 17. oktober iz Beltinec. Najboljši bodo prejeli pokale, sodelujoči pa diplome. Prvovrščeno ekipo pa bo nagradil Pomurski letalski center Murska Sobota s panoramskim poletom z letom nad Pomurjem.

F. Maučec

Najboljši Odrančarji

Na 14. občinskem tekmovanju Kaj veš o prometu, ki ga vsako leto organizira svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščini občine Lendava, tokrat je bilo v Turnišču, so največ uspeha dosegli učenci z osnovne šole v Odrancih. V kategoriji starejših pionirjev so bili prvi Odranci pred Lendavo in Genterovci, pri mlajših pionirjih pa prav tako Odranci pred Črenovci in Lendavo. Pri starejših pionirjih je največ znanja pokazal in osvojil prvo mesto Štefan Feher iz Dobrovnika, pri mlajših pionirjih pa je zmagal Kavaš Danilo iz Odranec, ki bo tekmoval tudi na republiškem prvenstvu. Letošnje tekmovanje je pokazalo, da šole namenjajo čedalje več pozornosti prometni vzgoji.

Jani D.

Konkretnejše usmeritve

Gradivo o stanju in programiranem razvoju malega gospodarstva v pomurski regiji, ki ga je izdelal zavod za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti, daje pregled le nad trenutnim stanjem, premalo pa konkretnih usmeritev v prihodnje. Zato ga je treba dopolniti z realnimi programi storitvenih dejavnosti in proizvodne obrti, upoštevajoč dejanske razvojne možnosti na trgu. Tako so menili člani izvršnega sveta Skupščine občine v Murski Soboti, ko so sprejemali zaključke iz razprave, ki je potrdila, da omenjena naloga s področja malega gospodarstva v celoti ne ustreza zastavljenim dispozicijam in usmeritvam, za katere so se zavzemali že pred leti. Vanj pa bi naj vnesli tudi podrobnejši napotek za možnost pridobitve obrtnega dovoljenja, ker ob dejstvu, da je nekaterih obrtnikov, kot npr. avto-prevoznikov in gostilničarjev, že sedaj preveč, ne bi bila pavšalna obdavčitev najboljša rešitev.

M. J.

V NEDELJO, 9. MAJA 1982

POHOD K PARTIZANSKEMU OBELEŽJU NA VANEČI

Planinsko društvo Mura iz Murske Sobotice bo tudi letos v mesecu mladosti organizator množičnega pohoda k spominskemu obeležju na Vaneči. Gre za politično in telesnokulturno prireditev, ki naj bi tokrat dobila večje razsežnosti od prejšnjih let. Zbor udeležencev bo v nedeljo, 9. maja 1982, ob 7.30 uri pred spomenikom zmage v Murski Soboti. Organizatorji pričakujejo, da se bodo pohoda udeležili občani iz krajevnih skupnosti, delavci iz delovnih organizacij, taborniki in planinci, zlasti pa mladina. Za-

željeno je tudi, da se pohoda udeležijo tudi družine, saj je hoja v tem spomladanskem času nadvse prijetna. Prav tako je zaželjeno, da se taborniki udeležijo pohoda v uniformah, planinci pa z opremo, prapori in zastavami, pohod je primeren za otroke starejše od devetega leta. Po dveh urah pohoda bo pred spominskim obeležjem ob 9.30 uri kratka slovesnost, na kateri bodo člani Zveze borcev NOB govorili o bitki na Vaneči. Vsak udeleženec dobi trimsko značko za hojo. Ker se bodo udeleženci pohoda vra-

čali peš nazaj v Mursko Sobotico v popoldanskem času, je zaželjeno, da si s seboj vzamejo malico, medtem ko bo za napitek poskrbel organizator. Po slovesnosti na Vaneči bodo tudi organizirane razne igre z žogo, zato je dobro vzeti s seboj potrebne rekvizite.

Nedeljski pohod na Vanečo je torej lepa priložnost za vse, ki se želijo sprehoditi, hkrati pa dostojno proslaviti dan zmage. Prijave za pohod zbira Marija Vild, tovarna Mura, Murska Sobota.

F. Maučec

ŽENSKO-KOVINARKE — V delavnicah srednješolskega centra v Murski Soboti je pretekli četrtek končalo z usposabljanjem 18 žensk za poklic kovinarke. Zanimivo, ali ne? Čeprav si jih je večina že pridobila drugi poklic (trgovke, natakarice idr.), a si niso mogle najti zaposlitve. Skupnost za zaposlovanje v Murski Soboti se je zato povezala z delovno organizacijo Panonija, ki je sklenila z vsemi kandidatkami sporazum o priučevanju, kajti v kratkem nameravajo uvedti nov proizvodni program — montaža plinskih števec — kjer se bodo lahko zaposlile. Sidonija Varga iz Murske Sobotice, ki je bila 10 let zaposlena v ZRN kot natakarica, je na to priložnost čakala že 4 leta, Cvetka Kuhar iz Sodišinec pa je končala trgovsko šolo in je brez službe 8 mesecev. Tako kot ostale, sta nam povedali, da je tudi za ženske primerno delo v kovinski industriji. Učitelj praktičnega pouka Drago Hiršl pa je potrdil, da so hitro osvojile potrebno teoretično in praktično znanje.

Tekst in foto: JOŽE GRAJ

Napredek, ki prinaša lepšo bodočnost

Kaj vse je pomembno za razvoj nekega kraja? Včasih so to malenkosti, ki same po sebi ne pomenijo dosti, a so neprecenljive za vaščane, včasih so to večje spremembe, ki korenito spremenijo obraz in videz kraja, a pri vseh teh spremembah je najpomembnejši človek, njegov odnos do kraja, do sovaščanov. Dostikrat je potrebno vložiti mnogo naporov, samoodrekanja in še česa.

Stara Nova vas je naselje, ki leži med Iljaševci in Vučju vasio ob cesti Ljutomer—Radenci. Ni veliko, saj šteje le nekaj nad 400 prebivalcev, ki pa se v glavnem ukvarjajo s kmetijstvom, ali pa so zaposleni v Križevcih v opekarni in KZ Križevci—Ljutomer. Nekaj prebivalcev je priseljencev iz Prekmurja. Prevladuje močna zemljiška posest. Kmetovalci iz vasi pa v glavnem pridelujejo pšenico, koruzo, krompir in oves. Seveda pa gre napredek tudi tu naprej. To je vidno predvsem zaradi napredujoče zahteve po več živinoreje. Vedno več se jih ukvarja namreč s to kmetijsko panogo. To se pozna tudi pri poljskih posevkih, saj je na poljih vedno več krmnih rastlin. Ne dolgo od tega, so (podobno kot v drugih naseljih in vaseh na tem področju) pridelovali tudi dosti več rži, ki pa je je vsako leto manj. Skoraj vsaka hiša pa ima na dvorišču ali pa okoli postopja kakšen nasad trte ali brajda, seveda za lastne potrebe. Nekaj prebivalcev pa se ukvarja tudi s čebelarstvom.

STARA NOVA VAS NEKDAJ

Že davno je tega, ko Stare Nove vasi ni bilo. Bili pa sta Stara in Nova vas. Stara vas je starejša (seveda mora biti, saj je samo ime govori o tem) kot Nova, a v starih knjigah je bila Nova omenjena prej. Že leta 1443 so jo omenili. Takrat je imela

tudi obrambni stolp. Dve leti pozneje je omenjena tudi Stara vas. Iz teh zapisov vzemo tudi, da sta tega leta imeli vasi: Stara 15, Nova pa 22 hiš. Danes je v obeh skupaj skoraj 100 hiš in mnogi, ki so zaposleni na tujem, si postavljajo tu svoje domove, tako da se to število tudi hitro spreminja. V Stari Novi vasi imajo vse kar potrebujejo: vodo, elektriko, lepo asfaltno cesto (ki pa jo že nazirajo zob časa in jo bo potrebno v kratkem tudi modernizirati) nimajo pa trgovine. Malo iz vasi, proti Vučji vasi, je trgovski lokal, ki je založen z najnujnejšim blagom, tako da ni potrebno za vsako malenkost odhajati v 12 kilometrov oddaljen Ljutomer.

NEKATERE ZNAMENITOSTI IN ZNANI LJUDJE

Od zgodovinskih spomenikov lahko omenimo dva: neogotsko kapelo v središču vasi in stebrasto znamenje (kužno znamenje?) z religioznim kipom na vrhu. Pomem-

ben je tudi gasilski dom, saj so ga zgradili že leta 1905.

O obstoju dveh razcepljenih vasi govorita tudi dva grba: v Novi vasi imajo brijava (pijača iz žganja, po mešanega s poprom), v Stari pa racmana (ali kot se po domače pravi: recaka), seveda sta to le šaljiva grba.

Iz te vasi so znani tudi nekateri pomembnejši ljudje: Franc Bohanec, krajevni politik in dopisnik nekaterih slovenskih časnikov, Fran Farkaš, društveni, gospodarski in politični delavec v Prekmurju po drugi svetovni vojni ter Štuhec Alojz, krajevni politik, Franc naborni pisec in urednik, ter Jakob, pospeševalec konjskega športa na Murskem polju.

Takšna je slika Stare Nove vasi, a to je le trenutna slika, kajti vas se nenehno spreminja. Tudi po zaslugi ljudi, ki tam prebivajo. A to je tisto, kar razbija monotonost in vnaša prijetne trenutke v življenje vasi.

Dušan Loparnik

Središče Stare Nove vasi z neogotsko kapelico naredi na vsakega mimoidočega kaj prijazen vtis. Seveda pa se vas iz dneva v dan spreminja, saj napredek počasi prihaja tudi vanjo.